National Library
Bibliothèque Nationale
APR 13 1976
Newspaper Section
Section des Périodiques

B103/a/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 463-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago—Editor Mrs. I. LAMBERTS, 8524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3822 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 15 SESTDIENA, 1976. GADA 10. APRĪLIS 26. GADS
SATURDAY, APRIL 10, 1976

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centu

Pieņemšana Baltajā namā

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBAS VALDES SĒDE 3. APRĪLĪ

Amerikas latviešu apvienības valdes sēdē 3. aprīlī Vilmingtonā priekšsēdis A. Lejiņš ziņoja par ASV prezidenta Forda pieņemšanu Baltajā namā, kur starp citiem etnisko grupu pārstāvjiem piedalījušies arī latviešu pārstāvji A. Lejiņš un G. Meierovics. Pēc pieņemšanas bijuši trīs referāti, viens par ASV un Pad. savienības attieksmēm, kur pieminētas arī Baltijas valstis.

ASV ārlietu ministra padomdevējs Sonnefelds izteicies, ka Maskavai varētu atļaut dominēciju Austrumeiropā. Kopš šīs Sonnefelda runas bijuši vairāki atsaukumi, ieskaitot ārlietu ministra Kisingera paskaidrojumus. Starplaikā arī baltieši rakstījuši protesta vēstules gan atsevišķiem kongresa locekļiem, gan speciālam prezidenta asistentam Dr. M. Kuropas. Debatēs par šo jautājumu ALA sēdē pacēlās divi viedokļi. G. Meierovics aizstāvēja protesta vēstuļu nepieciešamību, bet D. Hāzners domāja, ka šādā protesta akcijā varētu ciest prezidenta Forda ievēlēšanas iespējas.

Līdz šim Fords latviešiem bijis labvēlīgs. Savā vēlēšanu kampaņas braucienā pa Viskinsinu prezidents bija vēlējies dabūt latviešu tautas deju grupu, kas uzstātos viņa apmeklējumā Milvokos. Prezidents zvanījis latviešu pārstāvim J. Riekstiņam Grand Rapidos, bet turienes latviešu deju grupa bijusi aizņemta. Tomēr izdevies noorganizēt līdzīgu grupu no Viskonsinas dejotājiem. Fords solījis piedalīties igauņu rīkotajās piesaules dienās Esto — 76 Baltimorā, kur viņš ir goda priekšsēdis. Iespējams, ka Fords varētu ierasties arī ALA 25 g. kongresā Vašingtonā.

Dr. Kuropas noorganizējis tautību domu uzklausīšanas komisiju, kuŗā ieiet dažādu tautību pārstāvji. No latviešiem tur darbosies J. Riekstiņš izglītības jautājumos, I. Stravinska aprūpē un D. Hāzners informācijā. Kādā citā līdzīgā komisijā darbosies A. Baidiņš.

Nebraskas senātora Kurtisa iesniegto rezolūciju Baltijas valstu lietā atbalsta 29 senātori.

I. Spilners bija iesniedzis ALA valdei priekšlikumu ievēlēt kongresā kultūras biroja vadītāju. Līdz šim ievēlēja vicepriekšsēžus, kas vēlāk paši sadalīja savus pienākumus. Priekšlikums nodots statūtu komisijai un to pārrunās kongresā.

Valdes sēdes pārrunās arī noskaidrojās, ka daži pašreizējie valdes locekļi nākamo gadu vairs nekandidēs uz amatiem. Nav sagaidāms, ka kandidēs D. Hāzners, J. Cilnis, K. Krēsliņš, A. Tālberga, L. Līduma un varbūt vēl kāds. Pārrunāja arī par iespējamiem kandidātiem aizejošo valdes locekļu aizstāšanai, bet nebija iespējams nākt ar konkrētiem priekšlikumiem.

Uz ASV 200 gadu jubileju izdos 20.000 eksemplāros brošūru par Latviju un latviešiem angļu valodā. Izdevums izmaksās 11 centu gabalā.

Iznākusi L. Ziemeles latviešu valodas gramatika, bet sagatavošanā 2. klases darba burtnīca. Piešķīra 5000 dolaru dziesmu svētku rīkošanai Bostonā no šim nolūkam rezervētām summām. Valde ar 500 dolariem atbalstīja V. Lapenieka ierosinājumu uzņemt filmā pieminekļa atklāšanu Tobago salā šī gada jūnijā, bet pēc tam filmēt latviešu dzīvi Dienvidamerikā — Brazilijā un Venecuēlā. Materiālus izlietos ALA filmas sastādīšanai. Nolēma turpināt meklēt iespējami labāko un ekonomiskāko iespiešanas iespēju R. Ekmaņa grāmatai par latviešu literātūras pētījumiem angļu valodā. Līdzšinējā apgāda piedāvājums nelikās pārāk izdevīgs.

Budžeta projektu nākamam darbības gadam sagatavoja 182.300 dolaru apmērā. ALA apgāda grāmatu vērtību novērtēja uz 15.000 dolariem.

Valde lēma, ka testamentārie novēlējumi 75% ieguldāmi neaizkaŗamo mūža biedru maksas kontā, bet 25% izlietojami tekošiem izdevumiem. Lēmums spēkā līdz tam laikam, kad mūža biedru kontā būs uzkrājies 650.000 dolaru. Albertina Vītola novēlējusi ALAi 38.000 dolarus, ko pašreiz kārto advokāti.

-be

PŪPOLU SVĒTDIENA

Foto: J. Liģers

Attieksmes saasinās

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Ar pavasaŗa pirmajām siltajām un saulainajām dienām apvāršņa malā parādījušās jau pirmās starptautiskās politikas bezdelīgas. Vienas bezdelīgas čivināšanu piedzīvojuši diplomāti iztulko kā kardinālu līdzšinējo attieksmju maiņu starp ASV no vienas puses un Pad. savienību no otras puses. Uzmanīgāki ieklausoties citās bezdelīgās, jau tagad var sadzirdēt priecīgu bēŗu dziesmu padaļai jau iezārkotai un oficiālām bērēm sagatavotai Vašingtonas un Maskavas detantei. Kisingera nopietnais brīdinājums Kubai faktiski bija tēmēts Kubas sarkanajai krustmātei Pad. savienībai. Vašingtona velti gaida nomierinošu atbildi no Maskavas. Acīm redzot Maskava Kisingera brīdinājumu ignorē vai arī neņem par pilnu. Aizvadītajā nedēļā komūnistu oficiozs Pravda no jauna atgremoja Brežņeva dogmu, ka detante ne pagātnē, ne tagadnē, ne arī nākotnē nenovirzīs Pad. savienību no vadītājas lomas pasaules politiskā forumā. Pravda uzsveŗ, ka nevarot būt runas par komūnisma ideoloģisku atbruņošanos vai arī atteikšanos no progresīvo un apspiesto spēku atbalstīšanu visā pasaulē.

Amerikāņu žīdu radikālie aktīvisti aizvadītajās nedēļās pie Apvienoto Nāciju mitekļa Ņujorkā iespaidīgās demonstrācijās nokaitināja padomju „diplomātus". Tagad Maskavā padomju patrioti (lasi KGB) no jauna piedraudējuši tur akreditētiem amerikāņu diplomātiem ar atmaksu par padomju diplomātu necienīgo apvainošanu Ņujorkā. Amerikāņu diplomātiem Maskavā telefoniskie draudi bijuši pat tik stipri, ka anonimie zvanītāji runā par bumbu atentātiem un atsevišķu individu nošaušanu. Vienā gadījumā ASV Maskavas sūtniecības atašejam ceļā no teātŗa izrādes uz savu mitekli uzbrukuši vesela „patriotu" banda. Šī labi plānotā iebiedēšanas uzbrukuma rezultātā amerikāņu diplomātiem kustības brīvība Maskavā tagad vēl vairāk ierobežota.

Un tā vismaz pusducis bezdelīgu, ieskaitot prezidenta Forda tuvākos padomdevējus, jau runā par ārlietu ministra Kisingera drīzu atkāpšanos. Ārlietu ministrija eventuālu Kisingera demisiju nosauc par nepamatotām baumām, bet nav dūmu bez uguns.

No Eiropas ziņo, ka jauna veida padomju izlūku lidmašīna vairākkārt pārlidojot NATO valstu territoriju, un rietumiem pagaidām neesot nekādu ieroču, kā šo Maskavas superspiegu lidmašīnu aktīvitāti aizkavēt. Spānijā komūnistu un sociālistu demonstranti pagājušā nedēļā Madridē sacēla pietiekami daudz putekļu, lai labā spārna partijas, kas atbalsta valdību, reaģētu pretī. Valdībai lojālo spēku demonstrācija bija desmitkārt iespaidīgāka par komūnistu organizēto, bet politiskais klimats Spānijā vēl vienmēr polārizējas. Portugale gatavojas jaunām vēlēšanām. Šajās vēlēšanās komūnisti izies kā labi nomaskēti demokratijas aizstāvji. Domā, ka kristīgie demokrati un sociālisti paturēs vairākumu, bet Maskavai paklausīgā portugaļu komūnistu saujiņa tādēļ plinti krūmos nemetīs.

Romā pašreiz viesojas Ēģiptes prezidents Sadats. Sadata politiskais pagrieziens uz rietumiem pavirzījies jau tik tālu, ka Ēģipte uzteikusi Pad. savienībai visu ostu lietošanas priekšrocības. Sadats Romā sarunās ar Italijas prezidentu Leoni deklamēja, ka Kisingera loma Vidējos austrumos esot jāuzskata par izbeigtu. Esot jāatjauno Ženēvas konference un tajā jāapspriež un jāsāk nekavējoties atrisināt palestīniešu jautājums. Esot jārada territorija, kur tuvākā laikā varētu izveidoties neatkarīga Palestīnas valsts.

No Francijas Sadats saņēmis ievērojamu moderno ieroču piegādes līgumu. Liekas, ka šie ieroči nav domāti eventuālai militārai akcijai pret Izraēlu. Sadats tagad runā par to, ka Libanonā kristīgo un musulmaņu pilsoņu kaŗa aizsegā Pad. savienība mēģina radīt sev pieliekamu bazi Vidējos austrumos. Ja pēc Maskavas pavēles kāda cita arabu valsts mēģinātu okupēt Libanonu, tad Ēģipte nepaliktu vienkāršas novērotājas lomā. No ticamiem avotiem nāk ziņas, ka Izraēlai savukārt esot vismaz kādas divdesmit atombumbas. Katra no tām esot tikpat spēcīga kā tā amerikāņu bumba, kas savā laikā tika nomesta uz Hirošīmu.

Nobeidzot pieminēsim kādu nepolitisku gadījumu, kas pēdējās dienās aizņēma visu amerikāņu laikrakstu pirmās lappuses. 70 gadu vecumā miris mistiskais amerikāņu biljonārs Hovards Hjūzs. Viņa dzīves gājums pārsniedz vissensācionālāko amerikāņu filmu scenārijus. Pēdējos gadu desmitus viņš dzīvoja ļoti noslēdzies. Uz to viņu esot pamudinājušas rūpes par fizisko veselību. Savdabīgais biljonārs mira lidmašīnā, kas atradās ceļā no Akapulko uz Hjustonu Teksasā. Domā, ka Hjūzs mantojumā atstājis ap 2 bilj. dolaru. Hovarda Hjūza aiziešana mums liek padomāt,

(Turpinājums 20. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1976. GADA 10. APRĪLIS, 15. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave. Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. Čikagas redakcijas vad. A. Lamberts, P. O. Box 1890, Chicago, Illinois 60690, U.S.A.. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.00, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu.

Detantes vērtība

Dadža zīmējums

Patiesība nav vairs noliedzama

Archibīskaps A. Lūsis šinīs dienās saņēmis informāciju, kā Pad. savienībā reaģē uz Pasaules baznīcu apvienības kritiku par cilvēka tiesību ignorēšanu un baznīcas darba ierobežošanu komūnistu valstīs, neievērojot Helsinkos parakstīto vienošanos un dotos solījumus. Lūgts par to tuvāk izteikties, archibīskaps Latvija Amerikā līdzstrādniekam paskaidroja:

Kā to jau varēja sagaidīt, Pad. savienības garīdznieku delegācijai, kas piedalījās Pasaules baznīcu apvienības piektā asamblejā Nairobi, pēc atgriešanās bija jāsniedz ziņojums par asamblejā pieņemtiem atzinumiem, redzēto un dzirdēto. Nekādu padomju iestādēm patīkamu ziņu delegātiem, protams, nebija. Ar visādām machinācijām tiem gan izdevās novērst asu Pad. savienības nosodīšanu, bet vispārējais noskaņojums asamblejā bija tāds, kas nepārprotami liecināja, ka maldināšanas un klusēšanas periods ir beidzies, ka fakti par cilvēka tiesību ignorēšanu Pad. savienībā ir zināmi un nav noliedzami. Tāpēc arī reakcija no padomju iestāžu puses bijusi ātra.

Jau dažas nedēļas pēc asamblejas nobeiguma — šī gada 31. janvārī, laikraksts Izvestja sniedzis plašu interviju, kurā t.s. „Reliģisko lietu padome pie Pad. savienības ministru padomes" priekšsēdis Vladimirs Kuroedovs norādījis, ka nekāda ticīgo apspiešana Pad. savienībā nenotiekot, jo tās konstitūcija ievērojot ticīgo un neticīgo intereses. Pad. savienībā esot ap 20.000 baznīcu, 20 klosteru, 18 institūtu „augstākai teoloģiskai izglītībai". Esot divreiz iespiestas bībeles, kur, kad un cik lielā eksemplāru skaitā, to gan Kuroedovs nav pateicis.

Baznīcai Pad. savienībā gan neesot atļauts sludināt māņticīgas mācības, piemēram, par gaidāmo pasaules galu; tāpat baznīca nedrīkstot atturēt ticīgos no sabiedriskās dzīves, no kultūrālo sarīkojumu apmeklēšanas, no kaŗadienesta u.t.t. Neesot atļauta arī dziedināšana dievnamos vai svēto pieminas vietās. Viss, ko rietumos stāstot par ticīgo vajāšanām, esot meli un pret Pad. savienību vērsta propaganda.

Pasaules baznīcu apvienības asamblejā tika pieminēts priestera Dudkova, Jakūņina un Regelsona iesniegums par apstākļiem Pad. savienībā. Divus pēdējos Kuroedovs nosauc par „nekaunīgu baumu izplatītājiem", bet par priesteri Dudkovu saka, ka draudze to esot „padzinusi" no baznīcas tāpēc, ka viņš esot sludinājis antisociālisma garā".

Par Pad. savienībai „naidīgu reakcionāru" rakstā kritizēts Pasaules baznīcu apvienības ģenerālsekretārs Dr. Filips Potters, kas pieļāvis Jakūņina un Regelsona vēstules nolasīšanu kādas sekcijas sēdē. Te gan jāpiezīmē, ka ģenerālsekretārs Potters bija tas, kas novērsa plašākas debates par šo dokumentu, norādīdams, ka ar iesniegumiem asamblejā var nākt tikai oficiālie baznīcu delegāti, ne personas, kas baznīcu nepārstāv. Kurodeova intervijā bargu rājienu dabūjis arī kardinālis Francis Kēnigs Vīnē. Laikrakstā Frankfurter Allgemeine Zeitung viņš atļāvies norādīt, ka Pad. savienībā esot „divas iedzīvotāju katēgorijas — ticīgie un ateisti, kas savā starpā cīnoties"...

Vārdu šai jautājumā ņēmis arī Pad. savienības tieslietu viceministrs A. J. Sukhārevs. 7. februārī par to archibīskapam ziņojis Norvēģijas luterāņu bīskaps Menards Nordervals, kas seko baznīcas darbam komūnistu valstīs. Sukhārevs sniedzis interviju Norvēģijas komūnistu partijas laikraksta Frihetan līdzstrādniekiem, norādot, ka padomju pilsoņi esot lepni uz

(Turpinājums 18. lp.)

Lasītāju vēstules

VAI LATVIJAS KAROGAM BAZNĪCĀ NAV VIETAS?

Toronto Sv. Andreja draudzes gada sapulcē plašākas pārrunas izraisījās par Latvijas karoga pazušanu, kas jau 14 gadus atradies baznīcas altāŗa telpā īpašā pamatnē, par ko runāts jau draudzes locekļu sapulcē gadu iepriekš. Draudzes padome A. Burdēvica ierosinājumā bija lūgta izdarīt aptauju starp draudzes locekļiem, vai viņi vēlas arī turpmāk Latvijas karogu baznīcā. Šāda aptauja tomēr nav izdarīta, „lai nesašķeltu draudzi".

Jācer, ka draudzes padome beidzot jautājumu izlems, kā to draudzes locekļi vēlējušies arī šī gada pilnsapulcē. Vai tiešām mūsu karogam latviešu draudzes baznīcā vairs nebūtu vietas? **Draudzes loceklis**

Toronto

PAREIZI TEIKTS

Sirsnīgs paldies Ojāram Ieviņam Hamiltonā par vēstuli LA 20. marta numurā: „Pašu mājās audzināti". Šī nav pirmā reize, kad O. Ieviņš raksta un cīnās par taisnu lietu. Viņa vēstulē izteikta dziļa patiesība, ka paši vien esam izaudzinājuši palīgus „kultūras sakarniekiem". Tagad nu jācīnās it kā pret slimību, ko paši esam veicinājuši, laikā nebūdami pietiekami modri. Vai nav bēdīgi, ka reizē ar Kalpaka dievkalpojumu Toronto notikusi arī Rīgas filmas Pūt, vējiņi izrāde? Dziesmu Pūt, vējiņi dažkārt dzirdam dziedam pat mūsu valsts himnas vietā! Lai šo dziesmu dzied tie, kas citādi nevar, bet mēs brīvajā pasaulē varam savas valsts himnu dziedāt brīvi visur, kur vien tas vajadzīgs. Pēdējā laikā strīdamies arī par okupētās dzimtenes apmeklējumiem un apmeklētājiem. Arī mūsu laikrakstos (izņemot Latviju Amerikā — Rd.) lasām sludinājumus par organizētiem braucieniem uz dzimteni, it kā tā būtu pati par sevi saprotama lieta. Tā esam panākuši to, ko „sakaru komiteja" vēlas — mūsu šķelšanos! Neskaldīsim tomēr matus par šiem braucieniem, ko tik ļoti vēlas okupācijas varas kalpi. Kas var, lai brauc un dara visu iespējamo mūsu dzimtenes un savu tuvinieku labā. Nekad neesmu bijis pret dzimtenes apciemošanu un apciemotājiem, tikai vēlreiz uzsveru, ka ir starpība starp braucējiem un braucieniem! **Aleksandrs Zaube**

Čikagā

BŪSIM REĀLI

Par Toronto nesen izrādīto Rīgas filmas Pūt, vējiņi pacēlušās dažādas balsis. Daži uzskata šīs filmas izrādes apmeklēšanu par kaitīgu politiskā nozīmē. Filmu sagādājusi Jaunās Gaitas draugu biedrība. Noskatoties šo filmu, tajā nemana nekādu politisku piegaršu. Filma pauž mūsu tautas brīvības alkas, ko varētu saprast arī kā vēršanos pret tagadējo Latvijas okupācijas varu.

Valdis Šteinmillers Toronto

BRĪVĪBAS CĪNĪTĀJU PIEMIŅAS DIENA

Ziemeļlatvijas atbrīvošanas cīnītāju organizēšanas atcerē šī gada 29. februārī Toronto kāds dalībnieks jautāja, vai brīvības cīnītāju pieminēšana nebūtu izdarāma 22. jūnijā. Arī agrāk biju dzirdējis izsakāmies šajā jautājumā, bet noraidoši, jo brīvības cīnītāju pieminēšana 22. jūnijā jau Latvijā bijusi atcelta ar likumu.

Kas attiecas uz vienu vai otru savā laikā Latvijā svinētu dienu, atceltu vai neatceltu, jāsaka, ka trimdas latviešu vairumam, kas pieņēmuši citas valsts pavalstniecību, no „likumīgā" viedokļa nav obligāti ne svinama, ne pieminama neviena no tām. Kā tas novērojams, mūsu trimdas vairums to „stingri" arī ievēro. Bet nav mazums tādu, kuŗu kalendārā ierakstīta ne viena vien senāk svinēta diena, un ne tikai kalendārā, bet arī sirdī un dvēselē. Tiem netrūkst arī līdzgaitnieku jaunākās paaudzēs. Šiem arī gribu paskaidrot, vai 22. jūnijs ir Lavijas brīvības cīnītāju piemiņas diena.

Likuma krājumā (1921. g.) izsludināts Satversmes sapulcē 1921. g. 30. sept. pieņemtais likums (215. nr.) par Latvijas brīvības cīnītāju piemiņas dienu: 1. p: — 22. jūnijs ir Latvijas brīvības cīnītāju piemiņas diena un tā uzņemta valsts svinamo dienu skaitā. 2. p. — Likums spēkā ar izsludināšanas dienu: Parakstījuši: Satversme sapulces priekšsēdis J. Čakste un sekretārs R. Ivanovs. Te jāpiezīmē, ka Satversmes sapulces priekšsēdis bija arī valsts galva

1934. g. Likumu krājumā (likums 271. nr.) izsludināts Pārgrozījums likumā par Latvijas brīvības cīnītāju piemiņas dienu (Valdības Vēstn. 247. nr., 1. 11. 34.). Tur likuma (215. nr., 1921. g.) 1. pants izteikts šādi: 11. augusts ir Latvijas brīvības cīnītāju piemiņas diena. Ja 11. augusts iekrīt darba dienā, tad piemiņas dienu svin pirmajā svētdienā pēc 11. augusta. Datēts: Rīgā, 1934. g. 25. oktobrī. Parakstījuši — ministru prezidents K. Ulmanis un iekšlietu ministrs V. Gulbis. Te jāpiezīmē, ka likumīgi ievēlētais valsts prezidents A. Kviesis bija valsts galva līdz 1936. g. 11. aprīlim.

Ja mūsu vidū kāds gribētu svinēt vai atzīmēt brīvības cīnītāju piemiņas dienu, kāda diena būtu jāizvēlās — 22. jūnijs vai 11. augusts? Mana likumības izjūta ir, ka Satversmes sapulces pieņemtu likumu nevar ne atcelt, ne grozīt ministru prezidents, pie tam vēl laikā, kad likumīgi ievēlētais valsts prezidents pilda savu amatu. Tātad 11. augusta pārdēvēšana par Latvijas brīvības cīnītāju piemiņas dienu nav likumīga un 22. jūnijs, kā to nosaka Satversmes sapulces pieņemtais likums, ir un paliek Latvijas brīvības cīnītāju piemiņas diena.

LKOK **Alberts Ameriks**

Kingstonā, Ont.

CIEMOS PIE TORONTO PENSIONĀRIEM

Patīkami bija atkal pabūt Toronto latviešu pensionāru saimes 25. marta saietā Latviešu namā un noskatīties Alīdas Kiršas uzvedumu Sestdiena lauku sētā Almas Liepiņas iestudējumā. Tas atkal lika atcerēties sestdienas vakaru dzimtenes laukos pēc garās darba nedēļas, tīrību, spodrību, lauku pirts siltumu un ticīgā latviešu zemnieka pateicību Dievam par pavadīto nedēļu kopā ar saimi. Tēlojums izraisīja jautrību un pateicības aplausus. Tajā labi iederējās arī dziedātās pazīstamās dziesmas. Lai sabiedriskā rosme neapsikst arī turpmāk!

E. Alka Bafalo, ASV

Eduards Dzenis Bostonā

MĀKSLINIEKA OTRĀ IZSTĀDE BOSTONIEŠIEM

ALTS namā 27. un 28. martā ar gleznu klāstu no Toronto viesojās mākslinieks Eduards Dzenis, kas pirmo reizi še jau bijis pirms astoņiem gadiem. Skatītāji, salīdzinot agrāk redzēto un tagadējo, vispirms jūt zināmas pārmaiņas mākslinieka darbos. Dzeni vairs neredzam kā grafiķi vai grāmatu apvalku zīmētāju ar melni baltām līnijām, bet vienīgi pievēršamos eļļas krāsām, kas viņam devušas prieku radīt daudzus jaunus sižetus. Jau agrāk bostonieši viņu pazīst kā „Zirgu Dzeni", kam patīk figurālās, dažādās zirgu kompozīcijas brīvā vaļā— prērijās un smagajā darbā, velkot arklu.

Ja Dzeņa zirgus skata kāds profesionāls lauksaimnieks, kas daudzus gadus jūdzis zirgus arklā, tas nonāks konfliktā ar mākslinieciskо kompo ziciju, jo tur atradīsim gaņ sakas, gan arklu, bet neatradīsim, kas šīs lietas savieno, ko uz laukiem saucām par „streņģēm". Šis konflikts dzīves vērotājam var likties nepieņemams, bet ne jau mākslas uzdevums rādīt reālitātes. Galvenais ir pārdzīvojums, tā pats pirmatnējais spēks zirgu auļošanā, kur dzirdam gan to krākšanu, gan zviedzienus lauku plašumos, kur debesis auļo šīm kustībām līdz.

Zīmīgi ir arī sieviešu plikņi. bet krāsās līdzīgi zivīm — bez kaisles. Darbu klāstā bija liela sižetu dažādība: puķes, portreti, ainavas. Izstāde bija patīkams pārdzīvojums un arī nacionāls stiprinājums, ka mūsu māksla vēl dzīvo. Bostonieši to novērtē, īpaši vēl zinot, ka izstāde vesta no tik tālas pilsētas. ALTS un bostoniešu vārdā mākslinieku sveica Dr. I. Dinberga, bet par mākslinieku īsumā pastāstīja inž. L. Reiters. Dažus vārdus teica arī māksl. J. Cīrulis, stāstīdams savas atmiņas par Ed. Dzeni Zviedrijas dzīves posmā.

Osvalds Akmentiņš

Ainas no R. Blaumaīa komēdijas No saldenās pudeles Amerikas latviešu teātŗa Bostonas ansambļa iestudējumā. No kreisās: Reinis Birzgalis, (Taukšķis), Rasma Birzgale (Marija), Kristīne Kirše (Auce), Gunārs Straumēns (Pičuks), Ritvars Asbergs (Mārtiņš) un Elza Pūce (Lavīze). Izrāde Toronto notiks sestdien, 24. aprīlī, pl. 7.30 vak. Bikforda vidusskolas zālē.

Foto: V. Vītols

Skaists garigs koncerts

Mūsu rosīgā Sv. Jāņa draudze ar savu darbīgo dāmu komiteju un sarīkojumu daļas vadītāju H. Manguli jau daudzkārt ir pulcinājusi savā baznīcā garīgās mūzikas un dziesmu mīļotājus. Klausītāji nekad nav vīlušies un vienmēr paņēmuši sev līdz jauku spirdzinājumu ikdienas dzīvei. Mūzikai un dziesmai draudze ir ierādījusi izcilu vietu savā baznīcā. Laimīgi sagadījies, ka pats draudzes mācītājs Ivars Gaide ir spējīgs dziedonis un draudzes ērģelnieks Jānis Barušs mūsu veiksmīgais koŗu diriģents. Ņemot visu to vērā, viegli saprotamas sekmes līdzekļu vākšanā jauno baznīcas ērģeļu iegādei. Tas sola vēl lielāku entuziasmu un mūzikas klausīšanās prieku Sv. Jāņa baznīcā.

27. marta koncerts bija rīkots par labu Sv. Jāņa draudzes ērģeļu fondam. Programmā piedalījās tenors Ivars Gaide un ērģelniece Anita Rundāne. Ar pēdējo Toronto esam labi iepazinušies gan viņas koncertos, gan radio raidījumos. Tenoru Ivaru Gaidi kā koncerta solistu dzirdējām pirmo reizi. Ar viņa labskanīgo balsi pirmo reizi iepazinos kādos dziesmu svētkos, kad Ivars Gaide kā mācītājs lielajā Toronto kanadiešu baznīcā dziedāja „Mūsu Tēvs . . ." Bija patīkams pārsteigums klausīties augstajās baznīcas velvēs skaidri izskanošā, skaistās lūgšanas labi izturētā, kuplā un līdzenā kantilēnā. Sestdienas vakara koncertā bija izdevība iepazīt Ivaru Gaidi plašākas programmas risināšanā. Viņa tenora balss ir ar plašu diapazonu. Koncerta gaitā viņš parādīja kuplus, līdzenus, labi, pievilcīgi tembrētus zemākos toņus, ar vieglumu un pilnskanību parādījās augstāko toņu veiksmē un bija lielisks vidējo toņu plūsmā. Ļoti rūpīga bija viņa dikcija. Dziedājuma teksts, ko Ivars Gaide bija pats tulkojis un pielāgojis mūzikai, izskanēja pilnīgākā skaidrībā. Dziedoņa uzdevums nebija vieglais. Nopietna mūzika bija jāpasniedz saistoši. Ivars Gaide šo spēju skaisti parādīja, piesaistot klausītāju uzmanību no koncerta sākuma līdz beigām. Laba līdzdalībniece dziedonim koncertā bija mūsu ērģeļu virtuoze Anita Rundāne, kuŗas rūpīgais pavadījums centās izcelt dziedātāja dominējošo plūsmu. Interesants bija ērģeļu pavadījums J. Brāmsa četrās garīgās dziesmās, kur ērģelniece to parādīja tikko jaušamā, skaisti vieglā dzirkstījumā.

Koncerta gaitā dzirdējām J. Vītola korāli — Kungs paliec klāt, A. Skultes korāli — Dievs dziesma man un A. Kalniņa korāli „Tas darbs, Kungs Jēzu . . ." Visi izpildīti sirsnīgi vienkāršā lūgšanas stilā. Labā priekšnesumā tālāk izskanēja Jāņa Baruša Liturģiskais dziedājums (veltīts LDD' 75) ar labi saistošu skaņu rakstu. Anita Rundāne spēlēja A. Kalniņa variācijas par J. Vītola temu „Jēzu, Saule mana", kas sākumā izskanējo lēnākā plūsmā, kļuva gavilējošas un beidzās varenākas izpausmes slavinājumā. Četras J. Brāmsa garīgās dziesmas bija prātojums patīkamā stāstījumā. J. S. Bacha Prelūdijā un Fūgā re mažorā A. Rundāne parādīja interesanti risinātu skaņu bagātības pildītu nošu rakstu, kas atrisinājās ar mierīgu izskaņu. Labā, izteiksmīgā priekšnesumā I. Gaide dziedāja abus recitatīvus un ārijas — G. F. Handeļa — no orātorijas „Jefta" un no orātorijas „Mesija". Abi dziedājumi labi saistīja un aicināja paņemt līdz frazi — „Nesiet, eņģeļi, augstumos, vediet tālēs skaistākās, Jaunā gaismā paceltіes, līdzi jums, lainovēl Dievs." Bagāts, ar skaistu balss izteiksmi un patiesu iejūtu bija dziedājums no C. Debisī „Pazudušā dēla". — Tāpat „Vakara dziesma" no B. Godarda operas „Jocelyn". Te dziedonis parādīja daudz maiga daiļuma. Šķiroties bija vēlēšanās no šīs dziesmas paņemt līdz frazes — „Dus! Dus! Nāks diena modināt — Dieva svētums lai stāv tevīm klāt" un „Dievu lūdzot, lai skatiens veras spožās zvaigznēs!" Koncerts beidzās ar melodisko A. Skultes „Mūsu Tēvs . . ." Draudze — koncerta klausītāji, abu liturģisko dziedājumu beigās piedalījās, dziedot līdz. Šī līdzdalība kupli skanēja, un tajā pavīdēja jaukas balsis, kas liecināja par dziesmu draugu interesi par šo koncertu. Baznīca bija klausītāju pilna. Abi mākslinieki pelnīti saņēma ziedus un visu klausītāju pateicību. **Viktors Rundāns**

BIBLIOGRAFIJA

Zelta Vārtu Vēstis 3. nr., Ziemeļkalifornijas latviešu ev. lut. draudzes izdevums, vāku zīmējusi Elza Krimuldēna- Reinvalde, redaktors A. Reinvalds, 50 lappuses.

Mūsu Laikmets 2. (29.) nr., izdots Frankfurtē pie Mainas, izdevējs un atbildīgais redaktors Manuels Veiss, 36 lp.

Montrealas Latviešu biedrības Ziņotājs 3 (324.) nr., 14 lp.

Vēstnesis 3. (39.) nr. un Apvāršņi 2. (8.) nr., Olģerta Liepiņa izdevums, redakcijas kolēģijā: O. Liepiņš, O. Akmentiņš un E. Keišs.

Saldenā pudele Ņujorkā

Gandrīz 400 apmeklētāju bija ieradies Amerikas latviešu teātŗa Bostonas ansambļa 25 gadu darba atceres izrādē 27. martā Ņujorkā. To bija noorganizējusi DV apvienība. Bostonas viesi izrādīja R. Blaumaņa lugu No saldenās pudeles. Laba bija aktieŗu spēle, skatītāji izrādei dzīvoja līdz, bija atsaucīgi ar aplausiem un smējās par jocīgiem epizodiem. Apmeklētāju vidū bija samērā daudz jaunās paaudzes. Režisors Reinis Birzgalis savai lomai gatavojoties, bija uzaudzējis īstu bārdu, tā ka viņa tēlotais Taukšķis pastalās un latviešu zemnieka biksēs aizveda skatītājus vecajos Blaumaņa laikos.

Lugas beigās aktieŗus no Ņujorkas DV apvienības sveica tās priekšnieks K. Kitners un pasniedza 25 gadu jubilejas gadījumā pudeli. Vanadzes bija izcepušas jubilejas kliņģeri. Bagātīga bija ziedu velte gan no Ņujorkas DV apvienības, gan no privātiem skatītājiem. Izrādei bija tikai viens starpbrīdis.

Programmas vietā ansamblis bija sagatavojis 32 lappušu glītu jubilejas izdevumu, kuŗā agrāko izrāžu attēli un ziņas par iepriekšējām izrādēm un apmeklētāju skaitu. Bostonieši nākamajā dienā ar šo izrādi viesojās Pokipsijā.

Teātŗa izrādes parasti pieskaita tiem sarīkojumiem, ko visvairāk apmeklē. Arī šī izrāde bija labas kvalitātes, bet Ņujorkas apstākļos ne visai labi apmeklēta. Bija pārdotas tikai 344 ieejas kartes. Tā ir apmēram puse no skaita, kas līdzīgas izrādes apmeklēja pagājušā gadā. Skatītāji domāja, ka viens no iemesliem varētu būt, ka luga jau vairākkārt redzēta dažādos iestudējumos un tā nekā jauna nevarētu dot. Jāsaka tomēr, ka nav neviena cita lugu autora, kas spētu Blaumani aizstāt. Mums nav labu lugu ar laikmetīgiem tematiem.

Otrs iemesls, ka vecā paaudze ir krietni novecojusi. Viena

(Turpinājums 4. lp.)

Sv. Andreja ev. lut. draudzes koŗa

24. gadskārtējais garīgais koncerts

diriģents Arvids Purvs

svētdien, 11. aprīlī, pl. 6 vakarā Sv. Andreja baznīcā *Toronto*

Piedalās: Silvija Erdmane (soprāns), Ivars Gaide (tenors), Anita Rundāne (ērģeles), Juris Dzeguze (teicējs), vīru ansamblis Kalvis un stīgu orķestris.

Ieeja — 4 dol., pensionāriem, studentiem un skolēniem puscena, bērniem līdz 16 gadiem ieeja brīva.

Apmeklēt lūdz Sv. Andreja ev. lut. draudzes koŗa saime

Izrāde ar dzirksti

ERNESTA AISTARA GODA DIENA
TORONTO TEĀTRA IESTUDĒJUMĀ

Matēmatiķi mēdz būt matēmatiķi, astronomi vai fiziķi no rīta līdz vakara. — Tā lasāms Ernesta Aistara atmiņu rakstā par kādu savu kollēgu matēmatiķi. Pārsteigumu sagādājis viņa minētais matēmatiķis ar spraigu noveli, kas Latvijā bija publicēta tik respektējamā žurnālā kā Daugava. Žurnāla redaktors bijis visu ar bijību un respektu atzītais literātūras kritiķis un rakstnieks Jānis Grīns. Viņa teiktais un atzītais vai neatzītais daudziem esošiem un toreiz vēl topošiem literātiem bijis dzelzs likums. Uz romāna Goda diena autoru, E. Aistaru, kas gaŗus gadus strādājis paidagoga darbu vairākās Latvijas viduskolās un skolotāju institūtos, gan laikam nevarētu attiecināt līdzīgus vārdus: Skolmeistars paliek skolmeistars no rīta līdz vakaram, viņā manāma rakstnieka — cilvēku pazinēja dzirkstele, kas spodrināta jau studiju gados. Tā bijusi saskatāma viņa recenzijās par grāmatām izglītības ministrijas mēnešrakstā, un arī citā periodikā. Rakstnieks ir ar Latvijas universitātes gradu filozofijā un psicholoģijā, — vēlāk turpinājis studijas baltu filoloģijā. Varbūt plašās zinātnes apvāršņi tam mācījuši par savu darbību periodikā teikt, ka tas rakstījis „rakstiņus". Rakstiņu autors vēlāk parādījies ar stāstiem, monografiju par Ādolfu Ersu, apcerēm par iejūtas aistētiku mākslas filozofijā.

Savu romānu Goda diena (izdots 1973. g.) autors pats drāmatizējis, atrazdamies diezgan stiepta darba koncentrētu epizodisku komēdijas formu — 1975. g. Komēdijas pirmuzvedumu skatījām 28. martā Toronto teātŗa uzvedumā Voldemāra Pukata režijā, Viļņa Brastiņa skatuves iekārtojumā. Luga ir sarkastisks farss un tikai izgriezums no visa gaŗā darba. Tā ir koncentrēta uz vienu epizodu, — gatavošanos uz romāna galvenās personas — namīpašnieka un būvuzņēmēja 50 gadu jubilejas svinībām un pašu svinību norisi.

Režisors apzināti novērsies no straujiem farsa tempiem, jo epizodiskajā drāmatizējumā raksturi kā autora devumā, tā tēlotāju varēšanā nepieļauj tik straujus gājienus; to nepieļauj arī tēlotāju raksturu biezo krāsu zīmējums, ne arī ansambļa varēšana ātrumās. Epizods skatuviskā izpildījumā zaudētu, ja režija lietotu farsa tempus tēlotājiem, kam nevienādi koptas un arī nevienādi dabas piešķirtas veiklas skatuves runas spējas. Bet režisors savā darbā panācis spēcīgus tēlu krāsojumus, redzamu vērību piegriežot savstarpējām attieksmēm un zīmīgi sīkām pauzu nokrāsām, arī mēmo spēļu variacijām. Minētās detaļas skatot komēdijā, režisoram jāizsaka liela atzinība. Jāņem vērā apstāklis, ka režisors pats tēlo lielo un plašiem gājieniem bagāto Kloķa lomu. Tas latviešu režisoriem, strādājot svešā zemē ar dažādiem dotumiem apveltītiem skatuvniekiem, ir smaga nasta. Režisors bieži ir administrātors, drāmaturgs, izrunas un kustību skolotājs, ne vienu vien reizi arī,—lielas un grūtas lomas tēlotājs. Kādā punktā vienmēr būs zaudēts. Bet iegūts arī.

V. Pukats ar komēdiju Goda diena ir ieguvēju pulkā. Viņa Kloķis ir spēcīgs tēls. Visvairāk saskatāma tēlotāja spēja raksturot un arī pārdzīvot Kloķa primitīvo egocentrismu. Viss viņa skatuviskā pārdzīvojuma un redzamās techniski pasvītrātās raksturojuma nianses kā vāveres skrējiens pa riteni savā šaurajā patmīlības, goda un mantkārības krātiņā. Tēlotājs runā tāmnieku dialektā, lietodams to vietām vieglāk, vietām smagāk dzirdami, atkarā no izjūtas un notikumiem. Pukata tēlā ir daudz ļoti skaistu vietu. Prātā visvairāk paliek mirkļi, kad Kloķis skatuvē ir viens, piem., gatavodams un vingrinādamies savas goda dienas apsveicējiem — pateicības runā. Arī goda dienā apsveikuma runās klausoties, mēmā spēlē Pukatam bija daudz izteiksmju dažādos momentos, katrā sekundē savādāk parādīta, pie tam — maz kustībām. Tēlotājam, kas veicis arī režijas darbu, loma var būt kā dāvana, ko ar gandarījumu nolikt paveiktu darbu krātuvē.

Partneŗos Kloķim ir ne mazāk spēcīgi raksturotāji. Viens no tiem komēdijā ir Dzintars Pūpēdis Bominā lomā. To autors apzīmējis par „jūsmīgu runu teicēju". Atceroties Dz. Pūpēža sen tēloto Raiņa Zelta zirga Antiņu, ar ko viņš pārsteidza katru savu paziņu un līdzspēlētāju, tāpat Brigaderes Gundegā redzētais tik pretējais Žņaudzēja tēls, kas arī bija ar ļoti spilgtām krāsām, — tagad, pavisam cita rakstura lugā — atkal pavisam cits raksturojums! — Dzintars Pūpēdis var kāpt likumotas kāpnes skatuves darbā, ja vien tas atraisa sevī to, kas kādreiz ievilcies viņā kā gliemezis čaulā. Skaista loma, labs veikums viņa Bominā lomā kā izjūtā, tā technikā.

Lielāka saspēle tam ar „jūsmīgo dzejdari" Ulubaldu Čiku, ko tēlo Vilnis Brastiņš. Čika rakstura redzama līdzība ar Kloķa psicholoģiskiem vilcieniem. — To moka nežēlīgs egoisms, un traģikomiski viņš pats nezina, kā izcelties. Viņš sauc sevi par Bairona gara radinieku; patiesībā nekas cits viņam nav rada kā vecu vecais Mērnieku laiku Pietuku Krustiņš.

Mūsdienu dzejnieku emblēma tam zvārguļojas kaklā palielas medaļas formātā, bet tik daudz vien ir arī tās radniecības... Parādidams savu aprēķinātāja — blēža dabu, lišķīgi glaimīga mīlnieka plāksnē tēlotājs dod raibas variācijas, virzīdamies uz mērķtiecīgas populāritātes iegūšanu. Attieksmē pret Kloķa sievu Ņeldu, Brastiņš parāda īsti slīpētu mīlas afēru meklētāju. Izteiksmīga ir abu „jūsmīgo" — Bominā un Čikas sodīšanās un niknas apsūdzības laikrak tu „redakcijas suņiem", kas pienācīgi nenovērtē abu mūsdienu censoņu darbus un runas; viņu darbi un darbības ziņojumu apraksti lasītājus nesasniedz...

Kloķa sieva Nelda ir pilnasinīga un krāšņa savos krāsainajos, bieži mainītajos tērpos. Bez komiskās jaunbagātnieces naīvuma un dedzīgās aizraušanās ar dzejnieku autors un režija maz devuši iespējas tēlotājai ieklauties tik spēcīgu raksturojumu vidū, kādi ir pārējie lugas tēli. Tomēr Mirjāma Bērziņa kaut kā atrod pabālajā lomā savu vietu, kas arī citādi nevar būt. — M. Bērziņas personības iezīmes ir pavisam spēcīgas, tāpat raksturotājas dotumi.

Kā autoram, tā režijai nav veicies arī ar Kloķa radinieka Reiņa īsto vietu koncentrētajā komēdijā. Tas ir vienīgais pozitīvais raksturs lugā, bet neieklaujas darbībā ne kā Kloķa sirdsapziņas modinātājs, ne arī citādi. Tēlotājs Aleksandrs Kretulnieks ir ar labi veidotu frazi un skatuvisku balss materiālu. Viņā arī liela vienkāršība, kas maz uz skatuves bijušiem tēlotājiem ir laba dāvana. Tikai — nav spraigajā epizodā atrasta īstā Reiņa vieta.

Skaidrīte Pūpēde Kunkulīša kundzes lomā ir savā raksturojumā patiesi slavējama. Tēlotāja gan nav ar plašu lomu skaitu, bet Goda dienā lugas raksturos tā savam lomas piepildījumam var aplikt tikpat spožu zelta ielogojumu, par kādu tā runā un lielās savā tekstā kā šī kontinenta jaunbagātnieces snobisma spožākais iemiesojums.

Domājot par Skaidrīti Pūpēdi, tāpat par citiem lugas veiksmīgajiem tēlotājiem, jādomā par Kloķa vārdiem lugas beigās. Tādi Kloķi dzīvo un dzīvos laikiem pāri. Kaut to varētu teikt arī par latviešu teātriniekiem svešā zemē, kas, tāpat kā Kloķis darbā panāk ko grib, tāmnieku dialektā sakot: „Ar šitem pašem div' rokem..." Teātrinieki pelnījuši daudz roku, daudz siržu un prātu sev palīgos.

Emma Kalniņa-Znotiņa

Biruta Senkēviča

PŪPOLU ZARS

Asajos vējos, trauksmainos palos
Uzplaucis samtains pūpolu zars —
Pērļaino sudrabu brūnzaru galos
Ievijis ziedošais pavasars.

Asajos vējos, sarmainos rītos
Šūpojas līksmi balts pūpolu zars;
Īsi tur iedziedas — it kā vēl bītos
Uz pakalni laizdamies strazdiņu bars...

Brāzmainā laikā — atmodas priekā
Uzplaucis samtainais pūpolu zars —
Tik daudz tur dailuma, dailuma liegā —
Liekas tur paslēpies ziedoņa gars!

L. Alles koncerts Klivlandē

Klīvlandes latviešu koncertapvienības šīs sezonas trešo koncertu deva jaunā čelliste Linda Alle, pie klavierēm — Valdis Treimanis. Labas mūzicēšanas un pelnītas klausītāju atsaucības iezīmēts koncerts.

Ļoti atbildīga programma: Šūmaņa „Fantazijas skices", Saint Saensa pirmais koncerts un Bēthovena La mažora sonāta, bez tam vēl J. S. Bachs, Jāzeps un Jānis Mediņi un Poppers. Jaunās, tikko divdesmito dzīves gadu aizsniegušās čelliste priekšnesums vislabāko mūzicēšanas tradiciju un talantīgas personības apzīmogots. Viņas čells dzied dzīvīgu, izteiksmju bagātu mūziku. Ir sonoŗs, pilnasiņu tonis, solida technika. Jaunā čelliste ir mūsu lielā cerība, jau tagad sasniegusi daudz, kaut arī pašlaik vēl tikai mācās Amerikas visslavenākajā mūzikas skolā Ņujorkā — Džuliardā. Te svarīga tāda piezīme, ka daudzi izcili talantīgi jaunieši šinī mākslas templī nemaz neiekļūst un ne jau visi skolas laikā kā solisti koncertē ar simfoniskajiem orķestŗiem. Linda ir viena no izredzētām, viņai šis durvis jau pavērušās. Šis fakts vien jau ir tik izšķirīgi nozīmīgs, ka vēl kādi komentāri kļūst nevajadzīgi.

Koncertā visvairāk iepriecināja Šūmaņa „Fantazijas skices", arī Saint-Saensa koncerts, kur Alle nodemonstrēja ne vien savu techniku, bet arī simpatisko mākslinieciško individuālitāti ar atzīstamu interpretācijas un iejūtu skālu. Ļoti gribas ar šīm rindām sirsnīgi ieteikt Lindu latviešu koncertapvienībām un citiem koncertu rīkotājiem. — Radās izdevība ar jauno mākslinieci pāris stundas patērzēt gan par vispārējiem, gan tīri latviskiem mūzikas notikumiem un personībām. Var priecāties par viņas lielo interesi un labo orientēšanos arī latviskās mūzikas novados. Un kur tad tīrā, bezvainas latviešu valoda! — Arī viņas skatuviskā stāja reprezentē vislabākās, vissolidākās tradicijas: tur nav nekā ārišķīga, nekā efekta dēļ izkalkulēta, nekā pārspīlēta. Tieši tas pats arī viņas mūzicēšanā.

Neskaitāmām pieredzēm pārbagātais solistu pavadītājs Valdis Treimanis, saprotams, arī šinī koncertā bija savu uzdevumu augstumos, kaut arī dažreiz pavadījumi likās mazliet par skaļiem un ne visur kongrūenti ar solistes dinamiskās skālas intimajiem smalkumiem un kapriņēm. Būtu arī labāk, ja abi mākslinieki varētu mūzicēt bez notīm, tad, droši vien, atkristu šī piezīme. —

J. Kalnietis

Malvīne Mūrnieks, dz. Elksnis Rīgā meklē radinieku

Alfredu Jāņa d. Freimani,

dz. apm. 1910. g. Rīgā, kur strādājis par burtlici.

Lūdz atsaukties L. Brusubārdai
68 Mc Kelvie St., Kirkland Lake, Ont. Canada.

JAUNS LATVIEŠU UZŅĒMUMS

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

Tel. 466-1951 (Area 416) Rezid. 493-9718

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)

ZIEDI UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAI VAJADZĪBAI
Vietējiem un ārzemju pasūtinājumiem

LIETISKAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI: A. Dzērvītes, A. Graudiņas, A. Gugāna, I. Grantiņa, A. Hans, V. Jansones, N. Jurševskas, O. Mežules, A. Puķītes, J. Zāliša, E. Dzeguzes, M. Bolmanes, H. Lapiņa un citu daiļamatnieku darbi.

Veikals atvērts no pl. 8.30 — 6.00 vak., ceturtdienās un piektdienās no pl. 8.30 — pl. 9.00 vak.

Māra Lūsis

Darbs vieno un ceļ

24. DAUGAVAS VANADŽU SALIDOJUMS KANADĀ

Daugavas vanadžu 24. salidojumā Kanadā 20. martā karalienes Aleksandras skolas telpās Toronto pulcējās pāri par 50 vanadzes no Toronto, Hamiltonas, Londonas, Sv. Katrīnām, Niagaras, Kičeneras, Ošavas, Bramptonas un Druvas kopām, pie kam vislielāko jūdžu skaitu bija mērojušas delegātes no Sadberijas, Montrealas un Britu Kolumbijas. Salidojuma darba sēdē piedalījās vanadžu valde Kanadā ar priekšnieci Ilgu Breikšu, viņas palīdzi Āriju Freimani un sekretāri Baibu Šmita - Kalēja, kā arī 32 kopu delegātes, reprezentējot 12 vanadžu kopas un pārējās vanadzes. Darba sēdi vadīja Milda Vītola (Sv. Katrīnas), bet protokolēja Aina Janitēna (Sadberija) un Tamāra Gailīte (Hamiltona).

Salidojuma ieskaņai viešņa Hermīne Šķērstiņa (Niagara) izjusti skandēja Melliņa Lūgšanu tēvijai, bet vanadžu priekšniece I. Breikša, sveicot salidojuma dalībnieces, mudināja it visas palikt par latvietēm un par priekšzīmi mūsu jaunatnei, lai jaunā audze, turpinot iesākto, uzceltu brīvu Latviju.

DV priekšnieks ASV J. Utināns, nododot sveicienu ASV vanagu un vanadžu vārdā, cildināja vanadžu veikumus Kanadā, it sevišķi norādot uz vanadžu kopu rosmi DV nodaļās, kas ir vislielākais balsts visai DV organizācijai. DV priekšnieks Kanadā G. Brikmanis, sveicot salidojuma saimi, piezīmēja, ka 2 gados, iepazīstoties ar 13 DV nodaļu darbu Kanadā, viņš ar gandarījumu var liecināt, ka latviešu sieviete ir ne vien latviešu ģimenes auklētāja un tautas tikumu sargātāja, bet arī labs piemērs tam, ka vanadzes spēj būt cela rādītāja visai DV organizācijai.

(Turpinājums 5. lp.)

Saldenā . . .

(Turpinājums no 8. lp.)

daļa no kādreizējiem teātŗa draugiem aizgājusi veļu valstī, otrai daļai gadu nasta krietni liela. Ņujorkas apstākļos tiem ne katrreiz ērti nokļūt izrādes vietā, it sevišķi, ja izrāde notiek vakarā, kad drošība Ņujorkas ielās nav vairs nekāda lielā. Publika tomēr bija atsaucīga, aktieŗi rādīja priecīgas sejas. 24. aprīlī Bostonas ansamblis ar šo lugu viesosies Toronto.

-be

Darbs vieno un ceļ

(Turpinājums no 4. lp.)

Rakstveida apsveikumus bija sūtījuši: vanadžu priekšniece M. Ķeņģe, bij. vanadžu priekšniece Kanadā M. Jonāne, V. Hāzners, Edmontonas, Vinipegas un Albertas vanadzes. Apsveicēju virkni nobeidza DV Toronto nodaļas vanadžu kopas priekšniece M. Dumpe, pasniedzot ziedus Kanadas vanadžu priekšniecei I. Breikšai.

Darba sēdē delegātes vienprātīgi apstiprināja vanadžu valdes Kanadā izstrādātos priekšnieces un vanadžu valdes vēlēšanu noteikumus, kuŗu saturs šāds: Daugavas vanadžu priekšnieci Kanadā ievēl rakstveidā uz 3 gadiem no kopu nominētajām kandidātēm, dodot katrai vanadzei vienu balsi. Priekšnieces amatu var pildīt nepārtraukti ne vairāk kā 2 terminus, t. i. 6 gadus. — Valdes locekles ievēl gadskārtējos salidojumos rotācijas kārtībā uz 3 gadiem; ikviena delegāte balso aizklāti, katru gadu pārvēl vienu.

Aizklātās vēlēšanās par kandidāti vanadžu valdē ar 18 balsīm ievēlēja Veltu Liģeri (Sv. Katrīnas).

I. Breikšas ierosinājumā vienojās rīkot vanadžu loteriju Kanadā, līdzekļu sagādei jaunatnes darba veicināšanai, nosakot laimestu kopsummu 500 dol. apmērā, paredzot arī ceļojumu uz Bahamām. Viņa arī informēja, ka vanadžu salidoj. globālo dienu laikā Anglijā Kanadas vanadzes pārstāvēs priekšnieces vietniece Ārija Freimane un sekretāre Baiba Šmita - Kalēja. Pieņēma bij. vanadžu priekšnieces M. Jonānes ierosinājumu, ka katrai vanadžu kopai, līdz ar dažiem zīmīgiem foto attēliem, jāiesūta konspektīvs apraksts par raksturīgāko kopas darbībā, kuŗus tad vanadžu valde apvienotu kopējā grāmatā, lai tādā kārtā Kanadas vanadzes varētu reprezentēties DV globālo dienu salidojumā Anglijā.

Vanadžu priekšniece I. Breikša vēl ierosināja veicināt kopās savstarpējo palīdzību, vairot ne vien vanadžu skaitu, bet iesaistīt pēc iespējas vairāk vanadžu kopas aktīvitātēs. Atzīmējams arī tas, ka iepriekšējā darbības gadā Toronto vanadžu kopa var lepoties ar 8 jaunām vanadzēm. Sadberijas un Londonas vanadžu kopas ieinteresētas izgatavot skaņu lentes (ielasot autoru darbus) nosūtīšanai neredzīgajiem uz Vāciju.

Vanadžu priekšniece Toronto M. Dumpe informēja, ka dziesmu svētku laikā vanadzes paredzējušas sagādāt naktsmājas iebraucējiem no tālienes un ka DV namā 3 vakarus notiks tuvo un tālo DV satikšanās un sasaukšanās.

Salidojuma nobeigumā Britu Kolumbijas kopas delegāte Vija Pelēna, sveicot salidojuma saimi, īsumā pastāstīja par rietumkrastā dzīvojošo vanadžu darbu. Vanadzes tur pulcējas vakarēšanās reizi mēnesī, rīko jautras pēcpusdienas pensionāriem un veic citas sabiedriskas aktīvitātes.

Salidojuma nobeigumā Kanadas vanadžu priekšniece sirsnīgos vārdos pateicās visām delegātēm un aicināja tikpat lielā vienprātībā pulcēties Daugavas vanadžu 25. salidojumā nākošā gada pavasarī.

T. G.

Ojārs Jēgens referē Leģiona atceres dienā Čikagā.
Foto: V. Jaunkalnietis

Karogs noņemts pēc Rigas pavēles

DV Čikagas apvienības Latviešu leģiona dibināšanas atceres sarīkojumu 20. martā Čikagas Latviešu namā atklāja R. Ārums, svētbrīdi vadīja māc. Andris Lamberts. Dzejnieks Ojārs Jēgens, pakavējoties pie leģionāru cīņām, aicināja bijušos leģionārus dokumentēt šīs cīņas savās atmiņās, tās uzrakstot. Viņš pieskārās jaunatnes kongresa notikumiem Florefā, kuŗā Rīgas sūtītais dzejnieks Jānis Pēters pieprasījis „kultūras semināra laikā" noņemt Latvijas nacionālo karogu un nedziedāt Dievs, svētī Latviju. O. Jēgens nolasījis arī kādu Jāņa Petera dzejoli, kuŗā latviešu leģionāri nosaukti par „bauru cūkām" . . .

Referents uzsvēra, ka karogu var noņemt, bet dziesmu tautai atņemt nevar. Ļoti asos vārdos viņš nosodīja tendenci degradēt mūsu valsts himnu, tās vietā dažkārt dziedot Pūt, vējiņi! Nepiedodama esot tautiešu nostāja, dziedot šo dziesmu svētsvinīgām sejām kājās stāvot: „ . . . kuŗu krogu es izdzēru..."

Sarīkojuma otrā daļā dziedāja soprāns Astrīda Nelsona - Cepure Anitas Cepures klavieŗu pavadījumā. Svinīgu pārdzīvojumu sagādāja A. Jurjāna Lūgšana un J. Vītola Satumsa nakts.

Andris Lamberts

Latviešu nams darbojas ar peļņu

Latviešu nama gada sapulcē 28. martā Toronto bija pārstāvētas 1694 akcijas no 1868 akciju kopskaita, piedaloties 26 vienību pārstāvjiem. Sapulci vadīja valdes priekšsēža vietn. E. Koks. Viņš valdes ziņojumā norādīja, ka uzlabota nama apkures iekārta, tāpat arī auto novietošanas laukums. Tas izīrēts 20 spēkratiem par 12 dol. un 12 par 15 dol. mēnesī. Nama zāles 1975. g. izīrētas nelatviešu sarīkojumiem par pilnu samaksu 46 gadījumos; 44 reizes Latviešu nams izmantots kāzu, jubileju un citos gadījumos. Latviešiem telpas izīrētas 93 sarīk. par pazeminātu maksu, 79 koŗu un 70 teātŗu mēģinājumiem, bet 28 gadījumos pret minimālu samaksu latviešu pensionāru sanāksmēm. Tautas augstskolas ģimnazijai telpas dotas 45 reizes par brīvu, 46 gadījumos sēdēm un sapulcēm un 5 gadījumos Latvisko zināšanu semināram, 15 reizes galda tenisistu spēlēm, TLB sestdienas skolai u. c.

Dāmu komitejas pārstāve nama valdē I. Stagava norādīja uz komitejas aktivitātēm. Komiteja pulcējusies 9 sēdēs, noorganizēta ceļojuma loterija, rīkota pankūku balle un Apolonijas Sapales - Raikovskas koncerts. 49 gadījumos klāti viesību galdi. Karavānas laikā Rīgas paviljonā izcepti 1000 pīrāgi, 2 darba cēlieni aizvadīti darbojoties paviljona bufetē. Aizvadītā darbības gadā ieņemts 3.567 dol., izdots 1971 dol. Iepriekšējā gada atlikums bija 1.517 dol.

Revīzijas komisijas ziņojumā Ž. Grundmanis uzsvēra, ka amatpersonas bijušas rosīgas un pelna pateicību, kam sapulce vienprātīgi pievienojās.

Latviešu sabiedriskā centra izveidošanas komitejas priekšsēdis V. Liepiņš informēja par centra projekta iedzīvināšanu un norādīja, ka 25. aprīlī notiks plašāka centra informācijas sanāksme. Latviešu ģimnazijas direktrise V. Slavieša pateicās Latviešu nama valdei par ģimnazijai atvēlētām telpām.

Latviešu nama saimnieciskais pārskats rāda, ka pērn budžets ieņēmuma daļā pārsniegts par 7443 dol., sasniedzot 39.098 dol. Tā kā visas izdevumu summas, kas bija uzņemtas budžetā — 33.200 dol. nav izlietotas, tad paredzētais gada atlikums divkāršojies, un pēc 769 dol. atskaitīšanas amortizācijai tīrā peļņa bijusi 6674 dol., paredzēto 3065 dol. vietā. Bilance uz šī gada sākumu bija 244.993 dol., no kuŗa nama kapitāls ir 201.357 dol., ieskaitot pilnīgi samaksātas 1845 akcijas par 184.500 dol. Aktīvā ieskaitīta auto novietošanas laukuma pirkuma vērtība 27.670 dol., nama vērtība 188.678 dol. un nama zemes vērtība 15.100 dol.

Latviešu nams pirkts 1964. gadā, tātad pēc tagadējām likmēm īpašuma vērtība faktiski ir daudz augstāka. Šāgada budžetā paredzēts 39.965 dol. ieņēmumos un 36.950 dol. izdevumos ar 2315 dol. peļņu, pēc atskaitījuma inventāra amortizācijai. Inventāra iegādei paredzēti 2000 dol.

Izraudzītā 12 locekļu valdē darbosies: U. Maksiņš (Skolu fonds), J. Ozoliņš (Nama vienība), N. Pētersons un E. Baumanis (TLB), A. Šteinbachs (Niagaras ev. lut. draudze), J. Grodnis (Katoļu apvienība), J. Skrastiņš (LNAK), A. Freimanis, E. Nāgelis, Alma Reinberga (Skolu fonds), A. Šterns (DV) un E. Koks (Sv. Andreja draudze). Revīzijas komisijā: P. Plīsis, Ž. Grundmanis un R. Bērziņš. Dāmu komitejas pārstāve Latviešu nama valdē I. Stagava.

O. K.

Pastmarkas, nauda un medaļas

BALTIJAS VALSTU FILATELIJAS UN NUMIZMATIKAS IZSTĀDE TORONTO

Toronto latviešu, lietuviešu un igauņu filatelistu klubiem par tradiciju kļuvusi kopīgas izstādes BALTPEX rīkošana, kas šogad notika jau piekto reizi — 3. un 4. aprīlī. Lietuviešu centrā labi pārskatāmā izstādē visi interesenti varēja iepazīties ar Baltijas valstu vēsturi, saimniecisko attīstību un nacionāliem mērķiem, ko izteiksmīgi rāda pastmarkas, pasta dažādie zīmogojumi un citi pasta dokumenti, kā arī naudas zīmes un monētas. Medaļas un goda zīmes kā vienīgais bija izstādījis Ž. Grundmanis, kas numizmatikas klasē ieguva vienu no pirmajām godalgām. Pirmo godalgu vēl ieguva P. Rudlaps par Latvijas naudas zīmju klāstu un otro godalgu par savu Latvijas monētu klāstu. Igauņi numizmatikas klasē nebija pārstāvēti, bet no lietuviešiem pirmo godalgu ieguva P. Morkunās un 2. godalgu B. Poska. Bez tam numizmatikas klasē vēl R. Kreišmanis bija izstādījis savas komerciālās medaļas Baltic Saga.

Izstādes degpunkts bija filatelija, kas bija iedalīta nacionālā un vispārējā klasē, aptverot kopskaitā 117 ielogus. Individuāli visplašākais klāsts bija A. Greblim, kas 16 ielogos bija izstādījis vairākus pasta dokumentus, dažādas aploksnes un zīmogojumus, ieskaitot arī pirmsmarku laikmetu. Par savu klāstu nacionālā klasē viņš ieguva pirmo godalgu. No lietuviešiem pirmo godalgu ieguva P. Barbatavičus para Lietuvas pirmo pastmarku paraugiespiedumiem un variācijām. Filatelistiski vērtīgs bija igauņa N. Virro klāsts par Igaunijā lieto-

(Turpinājums 16. lp.)

Arnoldu Rasu atceroties

GAISMAS STARS TUMSĀ, LAIKMETĪGAS APCERES, VAIDAVAS APGĀDS, 1975., 164 LAPPUSES

(Sakarā ar viņa piemiņas sarīkojumu 18. aprīlī Latviešu namā Toronto)

Ir grūti runāt par sabiedrību, pie kuŗas pats piederi, bet tomēr lietas ir jāsauc īstā vārdā (19. lp).

Mūsdienu cilvēce nav sevišķi augstā garīgā līmenī sveŗama tāpēc, ka tā ir nogrimusi materiālismā — kā viņpus, tā šaipus dzelzs aizkara (18. lp.). Visa mūsdienu pasaule ir pilna milzīgiem meļiem un maldinājumiem (64. lp.). Dominē pseudokristiānisms (28. lp.). Kaut kas nav kārtībā arī augstākajās aprindās, kur sēž nāciju vadītāji (30. lp.). Pasaule kā pa ieziepētu dēli lēni slīd pretim bezdibenim. Vai kungi politiķi vēl laikā atmodīsies (103. lp.)?

Kāpēc mēs esam trimdā, šeit vai citur, izkaisīti pa visu pasauli? Vai, varbūt, kāds iedomājas, ka viņš ir kas labāks nekā tie simti tūkstoši, kas tagad Sibirijā vai nezināmos kapos? Esmu dzirdējis sludinām, ka tie, kas palikuši „iekšā", esot vairāk grēkojuši un tāpēc tā piemeklēti. — Nē, šai ziņā mēs visi esam vienādi (96. lp.).

Trešā daļa cilvēces ir kristieši. Bet ko viņi dara? Viņi apkaro cits citu, viņi ēdas savā starpā kā zivis ūdenī, viņi skauž, nīst, aprunā, apmelo, nomelno, viņi izmanto cits citu, viņi pa-

(Turpinājums 16. lp.)

MINSTERES LATVIEŠU ĢIMNAZIJA

uzņem jaunus skolēnus visās klasēs

1976./77. mācību gadam, kas sākas š. g. 30. augustā.

Apmešanās skolas internātā.

Tuvāku informāciju uz pieprasījumu sniedz skolas direktors —

Ed. Silkalns,

LETTISCHES GYMNASIUM,
Wienburgstr. 52 — 54
4400 MUNSTER,
GERMANY

Minsteres latviešu ģimnazijas audzēkņu priekšnesumi skolas 30 gadu atceres svētkos. Attēlā deju kopa Circenītis.

Foto: T. Spoģis

Minsteres ģimnazija uz pareiza ceļa

Minsteres latviešu ģimnazijas 30 darba gadu atceres svinības lielā apmeklētāju skaita dēļ rīkoja kaimiņu Paskala ģimnazijas zālē, kurā bija saradušies pāri par 300 viesu. Pēc eukūmēniska dievkalpojuma Izlīgšanas baznīcā, kurā dziedāja ģimnazijas audzēkņu koris un Minsteres vīru ansamblis M. Zandberga vadībā, dievkalpojumā piedaloties vairākiem garīdzniekiem un prāvestam E. Rozītim sen. ar svētrunu, laicīgajā jubilejas aktā svētku viesus sveicināja ģimnazijas direktors E. Silkalns. Ziemeļreinas - Vestfāles apgabala pārstāvja Pr. Valtera sveicienus nodeva LCP priekšsēdis Ā. Šilde. Vestfāles valdības prezidenta vietnieks Dr. Junkers sveicināja skolu valdības prezidenta un skolu valdes vārdā, kā arī pieminēja labo sadarbību, kāda pastāv MLĢ un pārējo Minsteres skolu starpā. Minsteres pilsētas skolu daļas padomnieks Dr. K. Hoss sveica birgermeistera un savā vārdā. Dr. Hoss, kas 19 gadus pārrauga MLĢ, atgādināja vecākiem sūtīt pietiekami daudz bērnu un MLĢ, lai būtu vērts skolu uzturēt.

DV Rietumvācijas valdes priekšsēdis J. Leitītis pieminēja, ka pirmā plkv. V. Januma balva piešķirta MLĢ. Šogad, balvu sadalot, MLĢ atkal piešķirti 500 dolari. Plkv. V. Janums pasniedza balvas čeku ģimnazijas direktoram. MLĢ bijušo skolēnu un draugu biedrības vicepriekšsēdis Edvins Ozols pasniedza direktoram iemaksas kvīti MLĢ stipendiju fondam 3000 vācu marku apmērā. Ģimnazija bija saņēmusi arī daudz rakstveida apsveikumu.

Pateicības vārdos direktors izteica īpašu atzinību Minsteres pilsētas skolu daļas padomniekam Dr. K. Hosam, kas 19 gadus pārraudzījis un devis padomus MLĢ, bet šovasar aiziet pensijā. Kā latviešu trimdas kopības un skolas saimes pateicību direktors nodeva Dr. Hosam tautisku svečturi.

Ģimnazijas 3. izlaiduma apsolvents dipl. inž. Manzars Dreimanis svētku runā pateicās Vācijas federātīvās republikas valdībai, Ziemeļreinas - Vestfāles valdībai, Minsteres pilsētai, skolu valdei, LCP, LCK, direztoriem, skolotājiem un audzinātājiem par sniegto atbalstu un darbošanos latviešu jaunatnes labā. Nākotnes Latvijas vēsturnieki pieminēs šo mācību iestādi, kas ilgus gadus svešumā kalpoja tautas garīgo vērtību saglabāšanai. Runātājs uzsvēra, ka skola atrodas uz pareiza ceļa. Kā kuriozitāti viņš pieminēja kāda „pārcentīga demokrata" pārmetumus, ka Draudzīgā aicinājuma pieminēšana vedot skolu pie totālitārisma. „Tad jau", teica runātājs, „vācieši nedrīkstētu lietot savus autoceļus, kas arī radīti totālitārisma laikā". Viņš arī uzsvēra, ka skola nav vainojama, ja kāds skolēns pēc abitūrija aiziet citā virzienā, un tāpēc nevietā uzbrukt skolai.

—xy—

Ģimnazijas atbalsts Latviešu namam

Apmēram 200 apmeklētāju ciemojās Toronto Latviešu tautas augstskolas ģimnazija rīkotajā gadskārtējā audzēkņu vakarā 4. aprīlī Latviešu namā, kura ienākums bija iecerēts par labu Latviešu namam kā kompensācija par bezmaksas telpu lietošanu. Vakara norisi pārzināja abitūrientu klašu audzēkņi, bet galvenie vadītāji bija Jānis Cērps, kas teica arī vakara ievadvārdus, Dina Kalna un Andrejs Dzintars. Priekšnesumos piedalījās skolas orķestris (Silvija Aveniņa, Mārtiņš Kuņaus, Arnis Miķelsons, Bruno Preiss, Raitis Freimanis, Ivars Mikelšteins un Vilis Osis) pianista Pēteŗa Zariņa vadībā un ģimnazijas meiteņu ansamblis — Sandra Bāra, Dina Kalna, Maira Radziņa, Aina Tīlupe, Lilita Tanne, Sandra Klepere un Rita Treigute, pie klavierēm Astrīda Kalna, kas spēlēja arī klavieŗu solo. Ar klavieŗu solo vēl piedalījās Rita Liepiņa, kokles un ģitaras duetā — Viviana Vasarāja un Raitis Freimanis atskaņoja Visvalža Freimaņa tautas dziesmu aranžējumu Saulīte aizrit aiz kalna. Ar deklamācijām — Edgars Liepiņš, Egils Stiebriņš, Zaiga Pērkone, kā arī 3. klase ar kopdeklamāciju.

Interesanti bija audzēkņu īsreferāti un domraksti, ko norunāja Egils Stiebriņš (Mans vaļasprieks), ilustrējot ar krāsu slīdītēm paša veidoto skulptūru, zīmējumus un izgatavotos koka darbus, Ivars Blūms — Sports, novērtējot sporta sasniegumus Latvijā un trimdā, Edgars Legzdiņš (Eiropas un Amerikas kultūras dzīve), Sandra Bāra (Atšķirības starp kanadiešiem un ārzemniekiem), Ina Demme (Mazais draugs), aicinājums apmeklēt ģimnaziju, Bruno Preiss (Es stāstu savai māsiņai, pastāstot, kā ģimnazija palīdz apgūt latviskās zināšanas) un Ingrīda Nāgele (Dzimtenes mīlestība latviešu dzejnieku un rakstnieku darbos).

Programmas jautrajā daļā bija īsluga Izdevīgs darījums, tēlojot Jānim Tikiņam un Arnim Korolkēvicam, anekdotus stāstīja Jānis Rudzītis un Raitis Freimanis. Trīs tautas dejas nodejoja ģimnazijas grupas 16 dejotāji A. Šmita akordeona pavadījumā. Programmas nobeigumā ģimnazijas direktrise V. Slavieša pateicās audzēkņiem par viņu pašdarbību, novēlot ar katru gadu būt aktīvākiem un latviskākiem, tāpat pateicās vecākiem un skolas padomei un visiem, kas atminējuši ģimnaziju tās sarīkojumos.

Ģimnazijas mājturības pulciņa 17 dalībnieces L. Pauzeres vadībā bija sagatavojušas cienastu. Deju mūziku spēlēja skolas orķestris. Ģimnazijas vecāku padomes priekšsēdis E. Nāgelis aicināja ģimnazijas labvēļus, skolotājus, audzēkņu vecākus un audzēkņus piedalīties ģimnazijas žurnāla Sīkumi pārdošanā Latviešu dziesmu svētku laikā, lai rastu materiālu atbalstu ģimnazijai. Žurnāls Sīkumi 76 izdoti Draudzīgā aicinājuma dienā un iepazīstina latviešu sabiedrību ar ģimnazijas darbību. Žurnālu krietni vien papildinās saturā un izdos speciālu izdevumu dziesmu svētku laikā. Tas iznāks jūnija sākumā un maksās 2 dol. Žurnālu var pasūtināt jau tagad un maksājumus kārtot ar padomes priekšsēdi vai klases vecāku pārstāvjiem.

Sarīkojums bija labi izdevies, tā ka ģimnazija varēja nodot Latviešu namam 270 dol. atlikumu.

—ls—

Celsim latviešu darba labo slavu

Ceturtam latviešu tehnisko zinātņu kongresam ar moto „Celsim latviešu darba labo slavu" paredzētas šādas referātu sesijas:

Sestdien, 31. jūlijā, priekšpusdienā A. Sprudžs vadīs diskusiju grupu „Pasaules pārtikas problēmas", piedaloties E. Pētersonam, E. Reinbergam, M. Štaueram, G. Šubiņam un A. Tēraudam. Pēcpusdienā emer. prof. Dr. A. Tauriņa galda runa un apvienota zinātņu sesija ar šādiem referātiem: A. Padegs — Skaitļotāju kļūdu novēršana; L. Reiters — Jauna metode plaisu atklāšanai būvēs; J. Upatnieks — Lēzeri; K. Kazerovskis — Augļu un zāļu tēju nozīme ārstniecībā; E. Luss — Spiediena kanālizācija.

Līdztekus šai apvienotai zinātņu sesijai tai pašā laikā 2. auditorijā notiks inženierzinātņu sesija, ko vadīs inž. L. Koppels. Arī tajā paredzēti 5 referāti: A. Grandts—Spriegbetona tilts pār Kolumbijas upi; A. Kalpiņš — Noenkurošanās sistēma drošībai pret zemestrīcēm; J. Palieps — 700 pēdu augsts dūmenis; J. Skrastiņš — Olimpiskās būves Montrealā; R. Blāķis — Pilnībā kavitējošas kuģu dzenskrūves. Sestdienas vakarā — kongresa balle ar kopīgām vakariņām.

Svētdien, 1. augustā, pl. 9. rītā otrā diskusijas kopa par tematu „Enerģijas avoti un to izmantošana", ko vadīs prof. K. Švanks, piedaloties J. Bumbulim, A. Černavskim, J. Gulēnam un K. Irbītim. No plkst. 10.30 priekšpusdienas cēlienā abās auditorijās notiks divas speciālas sesijas. Agronomijas sesijā, ko vadīs J. Paukšēns, būs šādi referāti: E. Pētersons — Kukurūzas nozīme pārtikas sagādē; K. Lapiņš — Augstvērtīgi augļu koku mutanti; prof. E. Reinbergs — Jaunas metodes graudaugu šķirņu audzēšanā; E. Žubeckis — Cilvēces nākotne bada ēnā.

Parallēlajā architektūras sesijā paredzēti 3 referāti: prof. P. Kundziņš — Latviešu sēta Albertas provincē; E. Janišs — Pilsētas dzīvojamā rajona plānošana; G. Janitēns — Zinātniska laboratorija arktikā. Matēmatikas sesijā prof. V. Liņa referāts: Divi Baltijas matēmatiķi — K. Pētersons un P. Bols.

Pēc pusdienām notiks apvienotā zinātņu sesija ar K. Poča referātu — Mazo raķešu nozīme pasaules pētniecībā; R. Blāķis — Ūdensstrūklakas kuģu dzinējs; J. Straubergs — Ārzemju komandējumos; G. Šubiņš — Ūdens un pārtika no ģeografiskā viedokļa; A. Jekste — Cilvēks un viņa apkārtne. Ķīmijas sesijā, ko vadīs Dr. A. Tauriņš, paredzēti divi referāti: N. Bojārs — Halogenu savienojumi nedegames plastikas ražošanā; J. Lielmežs — Magnetiskā lauka iedarbe elektrolitu transporta procesos. Ķīmijas sesijai sekos otra inženierzinātņu sesija: J. Šķiņķis — Ūdens piesārņošana un Ņujorkas pilsēta; I. Drupals — Pret sērskābes iedarbi izturīgs polimeru betons; A. Sietnieks — Kodolreaktoru degvielu elementu korozija.

Kongress beigsies 1. augusta pēcpusdienā. Pirmdien, 2. augustā, paredzēta ekskursija uz olimpisko spēļu vietu. No kongresa 30 referātiem daudzi ir par aktuāliem tematiem, kurus varētu noklausīties arī nespeciālisti.

—ls—

Solžeņīcins Anglijā

Sakarā ar A. Solžeņīcina viesošanos Anglijā, turienes svētdienas laikraksts Observer bija ievietojis rakstu par krievu rakstnieku un viņa brauciena izkārtotāju mācītāju A. Sapieti. Solžeņīcins noklausījies arī debates parlamentā un runājis BBC televīzijas programmā „Panorama", kur viņam, pirmo reizi BBC praksē, atļautas vienam pašam visas 50 programmas minūtes. Vēl Pad. savienībā būdams, Solžeņīcins klausījies BBC krievu valodas raidījumus. Uz viņu lielu iespaidu atstājuši J. Sapieša runu lasījumu pārraidījumi. Kad viņš uzzinājis, ka J. Sapietis ir mācītājs, šī uzticība vēl pieaugusi. J. Sapietis bija pirmais, kam Solžeņīcins deva interviju pēc izraidīšanas no Pad. savienības. Londonā uzturēdamies, krievu autors kārtojis savu darbu tulkojumu izdošanu.

T. P.

Garīgai augšanai,
kristīgai sadraudzībai,
veselīgam priekam

KRISTĪGĀS JAUNATNES KURSI

Šajā Dziesmu svētku gadā notiek no 19. — 26. jūnijam SAULAINĒ

Latviešu jauniešiem, sākot ar 16 gadiem, kas nevēlas būt tikai klaidoņi.

Dalības maksa $55.-; pieteikšanās pie draudžu mācītājiem, vai LELBAs Jaunatnes nozarei tieši: māc. I. Gaide — 12 Worthington Cr., Toronto, Ont. M6S 3P6 (tālr. 416 - 766-5525), ne vēlāk kā līdz 15. maijam; turpat pieprasāmas stipendijas.

Toronto latviešu

kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

T.L. Kred. sab.
HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North.
Hamilton, Ont.
L8R 2T8

MAKSĀ

9% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem (% saņemot termiņa beigās).

Minimālais ilgtermiņa noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī

9,5 % par 1 gada termiņa noguldījumiem no mazāk par $5,000.00 (bez dzīvības apdrošinājuma). Noguldījumu var izņemt tikai pēc gada

IZSNIEDZ

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00, māju obligācijas līdz $75.000

Toronto BIROJS atvērts: no pirmdienas — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vakarā, piektdienās no 10 rītā — 8.00 vakarā. Sestdienās no pl. 10 rītā līdz 1 pēcp.. Vasaras brīvlaikā no 15. jūnija līdz 15. septembrim birojs sestdienās slēgts.

TALRUNIS

Tel. 922-2551

Hamiltonas birojs

atvērts otrd. un ceturtdien no 6.30 vak — 9 vakarā

Tālrunis 529-7939

PEEL CHAPEL
2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORKE CHAPEL
2357 Bloor St. W. 767-3153

Turner & Porter

APBĒDĪŠANAS BIROJI

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

LEONIJA OZOLKALNE

UGUNĪ

DZIMTENES LATVIETES DIENAS GRĀMATA

(47. turpinājums)

Un Rita saprot, ka nu sāksies grūtākais posms sinīs vasaras kara piedzīvojumos. Lai gan Lilijas ignums un plānās pārtikas devas daudzreiz lika justies neērti, tad tantes Annas sirds siltums ar drošo pajumti atsvēra daudz. Rūtiņai šīs vasaras nedēļas bija skaistas, jo bērna apziņā vēl neietilpa ikdienas rūpes. Nu sākās ikdiena, un tajā nu drošums bija jātrod viņai pašai.

— Labi gan, ka tevi sastapu. — Paulei jau ir cits temats. — Palīdzēsi man iekārtoties. Vienai gūti visu veikt. Vai nāksi?

Kur iet, ko darīt? Pilsēta ar sagrauto namu sienām gā izģindis skelets bez miesas, vakara tumsā biedē.

— Ko brīnies?

— Ar tavu izmaņu vai nu palīgu trūkst?

— Ir jau. Bet visi kā badā; ka tik sev saraust vairāk, nemaz nedomā par otru.

Un tu jau tā gādīgā, sevī ignodamās pukojas Rita, iedama Paulei līdz.

*

Tepat jau tas būcenis ir, tā Paules pils. Kādreiz agrāk šai sētā bija ķieģeļu cka — maiznīca. Tai paputot, saimnieks te ierīkoja īrniekiem malkas šķūnīšus. Lielajā bumbojumā mūris bija gan ieplaisājis, bet ne pilnīgi sagruvis. Un te vienā kaktā Paule bija iekārtojusi mitekli. Mūŗa sienas ir mitras un rasojumā izrakstītas kā asaraini vaigi. Uz kailās zemes izliktas dažas koka laipas. Kaktā uz salmu vīkšķa kaut kas guļvietai līdzīgs. Būceņa vidū uz mutes apgāzta skārda muca. Tās sānos izgrieztajā caurumā kvēlo neliela liesma. Salauzītu žagaru klēpis tai blakus. Šķūņa durvīs kādreiz bijis neliels rūts gabals. Cauri gaitenim līdz šim kaktam spiežas vājš apgaismojums. Pa sienā izdauzītu caurumu izbāzts aprūsējis trubas gabals.. Bet vējš dūmus pa to dzen atpakaļ. Dūmu sīvums sūrstina acis. Te visapkārt ir auksta tumsa. Šķūnim nav griestu. Pāri sijām pārmesti pāris dēļu.

— Pati redzi, te man vēl daudz darba. Gribēju uzlikt griestus, lai ziemā nesaltu. Bet vienai nav spēka. Tie koka gabali smagi. Labi, ka tu pārnāci, palīga man vajag. — Apdauzītā suķē Paule iekvēlina degli. Tam nu vajadzētu apgaismot telpu. Kvēpst smirdīgi melni dūmi. Ož pēc aitu taukiem.

Rita nodreb. Kā lai te pārlaiž nakti? Kā šī sieviete spēja te dzīvot? Vai visi mitekļi tagad tādi? Rūtiņa te nosals. Dūmi izgrauzīs acis.

Untumainais novembris virs ieplaisājušā jumta dzenā sniegu. Brīžiem iekaucas, iesmilkstas un ar apaļu pūtienu iemet iekšā dūmus, it kā to jau te nebūtu diezgan. Rita sāk klepot. Tikai Paule nepārstāj runāt, it kā pati savos vārdos sildīdamās.

— Man tagad ir labi, mazgāju oficieŗiem veļu. Pelnu jau tagad ir, netrūkst sārma ietaisīšanai. Ziepju jau nav. Ak, ja zinātu, kas tie par vīriem! Es tev ierādīšu, varēsi man palīdzēt.

— Ko tu, Paule!

— Ko viebies! Visa cilvēku dzīve no sākta gala ir viens draņķis. Pierādi, ka tas tā nav. Tai pagājušajā laikā kā sīks un grubuļains pakulu pavediens stundu pa stundai iespolēts viss mans mūžs. Šais spolēs iespolēti arī daudzu citu sievu mūži. Un mums, tām spalēm, raudiens šodien nenāk. Tādas tās lietas. Es arī negribu salt tur aukstumā, ar lupatu rokā mazgājot mašīnu daļas. Te man darbu pienes klāt.

Rita nedomā strīdēties ar Paules dzīves uzskatiem, kas allaž bijuši atšķirīgi no daudzu citu domām, kamēr Paule turpina

— Kāda tad toreiz bija mana rītdiena? Ko es varēju cerēt un gaidīt?

Laikam jūties vainīga pie kaut kā, ja tik ļoti taisnojies, domā Rita, savu padomu paglabājot neteiktu. Lai sals pārāk nepurinātu, viņa no Paules pasniegtā salmu vīkšķa pataisa Rūtiņai tādu kā guļas vietu, pati notupdamās pie valējā mucas cauruma, sīcošajā kvēlē cenšas sasildīt pirktus, kamēr nebeidz mācīt:

— Neslinko. Visas grāvmales vēl pilnas labuma. Arī ģimeņu dārziņos vēl kāds apsalis kāliņš būs patvēries vagās. Pastaigā vien. Es reiz no grāvja pārstiepu aizplīsušu miltu maisu. Tas noder.

— Ko teiks tas, kam tas apsalušais kāliņš pieder? Rita labi zin, ka mātes koptais dārziņš sen būs čaklu roku nokopts.

— Nu, lai pameklē citur.

— Vai tas ir taisnīgi?

— Taisnīgums — zini — lieka greznība — buržujiska atpalicība. Ēstgriba — dzīvība, tas ir mans baušlis.

— Tā te tagad izskatās.

— Un pareizi vien ir. Kas atstāj un noniecina savu labumu, nav tiesīgs to savu saukt.

Arī tam, kuŗš bēga, dzīvība bija saudzējama.

— Zini, kad bads kāpj mutē, tad morāle ir tāda piesapņota dzeja. Labuma nekāda. Paēst nevar. Tāpat jau Kupris arī to morāles zirdziņu jāj, bet nekur projām netiek. Tepat pelnos un badā peŗas.

— Kupris? Tas, no mūsu mājas?

— Tas pats. Šķībās Mērijas brālis. — Un Paulei pēkšņi nāk smējiens. — Zini, Šķībajai visa kleitu bagātība pelnos. Tur bijušas sešdesmit divas kleitas, padomā! Gribēja darīties galu, nabadzīte.

— To kleitu dēļ?

— Kā tu nesaproti, manta paliek manta. Cik tagad nav pliko, taisītu baigo rubli. Kā bumba nāca, tā vienā pūtienā viss gaisā. Bēniņos, tur tā noliktava. Nu ir plikajos.

— Jūs bijāt draudzenes. Postā taču palīdz viens otram.

— Vī, manu! Pašai knapi, ko tad es —

Rita nometas Rūtiņai blakām, pārliek roku tās plecam, lai pasargātu no saltuma. Savā kaktā čabinoties, Paule sāk dziedāt. Jocīgā kroga dziesma šai apkārtnei piešķiŗ vēl vairāk spocīguma. Dziesmā vairākkārt atkārtojas vārdi — taigas vilks. Te Paule velk ar sevišķu uzsvaru.

— Ko tu, Paule?

— Es sildos. Tā vienmēr. Kad paliek vēsi, es dziedu kādu dziesmu, lai nebūtu jādomā un tumsā vienai nebūtu dairi. Ar dziesmām ir tā jocīgi — viņas silda.

*

Agrs rīts ar siltu drebuli pamodina Ritu. Siltumu glabājot, čokurā sarāvusies tā bija tupējusi visu nakti nemiera pilnā snaudā, bieži trūkstoties un raustoties. Kājas un rokas ir notirpušas stīvas, un plecus baksta adatains aukstums. Kāda būs tālākā diena? Kur atrast patvērumu, jo palikt pie Paules nebija domājams. Paule to nepieņēma sirsnīgā cilvēkmīlestībā, bet apsveŗot iespēju rast sev padoto un minējumi, kas varētu būt viņas mugursomā.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Minsteres vīru ansamblis ar diriģentu Mārtiņu Zandbergu savā Ziemeļamerikas turnejā pēc koncerta 1. aprīlī Montrealā, koncertēja 4. aprīlī Toronto, — Northern Secondary School telpās, pulcinot ap 200 klausītāju. Programmā bija uzņemtas 16 dziesmas: tautasdziesmu aranžējumi, latviešu komponistu skaņdarbi, igauņu tautasdziesmas un diriģenta M. Zandberga darba atskaņojums, ko vajadzēja atkārtot. Vēl atkārtojumu piedzīvoja Raimonda Paula dziesma Manai pilsētai. Koristus, pavadītāju Māru Rāviņu (klavieres) un diriģentu pēc koncerta apveltīja ziediem. Tajā pašā dienā Minsteres vīru ansamblis ar divām dziesmām — Sibēliusa Finlandia un Guno Lūgšana — kuplināja Sv. Andreja draudzes dievkalpojumu un dziedāja arī kopā ar kristīgās jaunatnes kori Gaismas Rīts A. Skultes Nāc pie krusta. Bez diviem koncertiem Toronto, vīru ansamblim viņu 4 nedēļu ilgajā turnejā vēl paredzēti 11 koncerti dažādos latviešu centros ASV.

● Gaujas (14.) gaidu vienības gadskārtējā Lieldienu sarīkojumā 4. aprīlī Sv. Andreja baznīcas zālē priekšnesumos bija arī uzvedums Pavasaris nāk, ko ar vienības gunti ņām bija iestudējusi vadītāja V. Zobena; par dekorācijām bija gādājusi I. Prikule. Notika dažādas nodarbības: olu krāsošana, zaķu pasts, olu stafete un rotaļas. Bija sagādāti atspirdzinājumi. Loterijā izlozēja sarīkojumā lietotās Lieldienu šūpoles. Tās laimēja režisors H. Miķelsons. Viņš no sava laimesta atteicās un dāvināja šūpoles Sidrabenei. Pārējie laimesti bija: S. Vasarāja — medus pods un L. Pazereca glezna. Sarīkojumā, ko vadīja I. Prikule, apmeklētāju bija ap 120, to vidū daudz bērnu.

● Pensionāru apvienības kārtējā sanāksmē 1. aprīlī Latviešu namā 117 dalībnieku noklausījās S. Vasarāja referātu — Kā palīdzēt pašam sev, praktiski padomi veselības kopšanai. Saietā 15. aprīlī kārtējās nodarbības, 22. aprīlī — R. Šteinbergs izrādīs krāsu filmu skaņās par savu ceļojumu uz Grieķiju, bet 29. aprīlī A. Kiršas referāts — Latvijas daba un cilvēki.

● Tautas deju kopas Daugaviņa rīkotais Baltiešu vakars un 5 gadu darbības atceres balle devusi ap 2000 dol. atlikumu, no kā pusi sadalīs pārējām Baltiešu vakara dalībnieču kopām, bet otru pusi, 1000 dol., ieskaitīs Daugaviņas 18 dejotāju lidojuma financēšanai uz DV globālajām dienām Londonā, Anglijā. Lidojums katram dalībniekam izmaksās ap 300 dol. Pašreiz lidojumam jau uzkrāts 4000 dol.

● Ciešanu laika dievkalpojumā ar dievgaldu 31. martā Sv. Jāņa baznīcā svētrunu un lūgšanu teica archibīskaps A. Lūsis. Dievkalpojumu vadīja mācītāji I. Gaide un J. Cālītis. Duetā dziedāja Maija Baruša un Vizma Maksiņa ērģelnieka J. Baruša pavadījumā, pie kam viena dziesma bija J. Baruša komponēta.

● Māc. I. Gaide salaulājis Visvaldi Freimani ar Sandru Kursi. Dziedāja vīru koris Viesturs un jaun. koris Gaismas Rīts, jo līgavainis ir šo koŗu dalībnieks, viņš arī vada TLB koklētāju grupu Vaidelotis. Arī līgava dzied kristīgās jaunatnes korī Gaismas Rīts, un vada arī Sv. Jāņa draudzes jaunāko jauniešu grupu. Līgavu, kas pieder pie latviešu studenšu korporācijas Spīdola, ar ziediem sveica kopas seniore J. Vāgnere. Sandra Kurse tēloja arī latviešu studentu izrādē Landsberģa 1 ugā Pieci stabi. Līgavaiņa tēvs A. Freimanis ir Austrumu draudzes padomes loceklis, Tālavas un Latviešu nama pārvaldes lec. un Latvija Amerikā darbinieks, bet līgavas māte Anna Kurse vada Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolu.

● Gada sapulcē pārvēlētā Sv. Jāņa draudzes padome sadalīja amatus šādi: draudzes priekšnieks J. Koncis, palīgi — administrātīvās lietās V. Kalniņš un saimnieciskā nozarē A. Černavskis, kasieris — J. Bārs, sekretārs K. Radziņš, viņa palīgs G. Reinfelds. Saulaines pārvaldē ievēlēti 10 pārstāvji: priekšnieks G. Tannis, priekšnieka palīgs A. Lucs, kasieris J. Skrastiņš, locekļi E. Puķītis, R. Brežģis, K. Ozoliņš, V. Grasmanis, L. Kinstlers, R. Salna un K. Jansons. Baznīcas dzīves veicināšanas un evaņģelizācijas komitejas priekšnieki ir māc. J. Gaide, locekļi — V. Kalniņš, K. Jansons, R. Jaunkalns, A. Kurse, V. Pētersons, J. Ozols un pārstāve no dāmu komitejas. Finanču komitejā darbosies V. Lauge, F. Reinfelds un A. Černavskis; draudzes apkārtraksta redakcijā: V. Upeslācis, A. Tauriņš un A. Villers. Draudzes juriskonsults advokāts A. Zutis un mantzinis A. Kalviņš. Baznīcas izdaiļošanu pārrauga J. Skrastiņš, V. Lauge un E. Lazda. Par draudzes pārstāvi pie dažādām organizācijām izraudzīts J. Skrastiņš.

● Sidrabenes draudzīgā aicinājuma fondā par priekšsēdi darbosies arch. J. Ābols, sekretāre Gaida Rāviņa, mācītāji J. Cālītis un Ā. Čops, draudzes priekšnieks J. Pētersons, J. Androvičs, M. Blūms, A. Jākobsons, E. Koks, Dr. A. Rubenis un E. Siksna. Sidrabenes izbūves komitejā: A. Rāviņš, arch. A. Roze, Sidrabenes pārvaldes priekšnieks Arvīds Kalniņš, J. Liberis, K. Zariņš un Dr. L. Lukss, kas rīkojuši jau divas sanāksmes, lai veidotu Sidrabenes izbūves plānus, kā to vēlas Burlingtonas pilsētas valde. Par padomes pārstāvjiem Sidrabenes pārvaldē ievēlēti: A. Briedis, V. Eglītis, V. Gulbis, A. Jākobsons, V. Vāgners un I. Zamlovskis, vēl piedalās draudzes mācītājs un priekšnieks. Jāņu sarīkojums Sidrabenē 26. jūnijā; Sidrabenes bērnu vasaras nometne notiks no 11. jūlija līdz 22. augustam.

● Toronto latviešu katoļu vienībā, ko vairāk nekā 25 gadus vada priekšsēdis V. Miklašēvics, ir 580 locekļu, bērnus ieskaitot; pagājušā gadā miruši 12. Vienības kases pārskats par 2 darbības gadiem, no 1974. līdz 1976. g. 1. martam, uzrāda ieņēmumos 7030 dol., no tiem 1973. g. atlikums ir 2989 dol. Lielākais ienākums bijis no sarīkojumiem — 2389 dol. Darbības posmā latviešu skolas atbalstītas ar 400 dol., kultūras fonds ar 200 dol., LNAK ar 107 dol., kara invalidu nams Rietumvācijā — 50 dol., Kanadas katoļu apvienība — 200 dol. Katoļu vienība iestājusies PBLA Latvijas brīvības fondā ar 500 dol. iemaksu. Vienības palīdzības fondā naudas līdzekļi — 1452 dol., bēru fondā — 856 dol.

● Toronto latviešu biedrības gadskārtējā biedru sapulce 11. aprīlī pl. 1.30 Latviešu namā. Ja noteiktā laikā ceturtā daļa no biedru skaita nebūs ieradusies, tad pl. 2 pēcp. notiks otra sapulce, neatkarīgi no ieradušos biedru skaita. Darba kārtā uzņemta arī Andreja Gribusta fonda noteikumu apstiprināšana, kā arī Latviešu biedrības goda biedru vēlēšanas.

● Kanadas latviešu gaidu jendas gadskārtējais dziesmu vakars — Es dziedāju, gavilēju — Lieldienu pirmdienā, 19. aprīlī, pl. 7.30 Sv. Andreja baznīcas zālē, piedaloties Hamiltonas, Toronto un Sv. Katrīnu guntiņām, gaidām, lielgaidām un vadītājām, kas skandēs 16 dziesmas — tautasdziesmas, garīgās un gaidu dziesmas diriģentu — lielgaidu Intas Beitānes (Londona) un Indras Pulciņas (Hamiltona) vadībā.

● Saulaines nometnes informācijas un reģistrēšanās vakars paredzēts 26. maijā pl. 7 vak. baznīcas zālē. Vasaras nometne meklē darbam: reģistrētu žēlsirdīgo māsu, virtuves saimnieci un darbinieces, arī nometnes vadītājus — zēnus no 18 g. v.

● Kvebekā iznākošā lietuviešu laikraksta Nepriklausoma Lietuva literārā lapā iespiests rakstnieces Irmas Grebzdes romāna Tikai sieviete fragmenta tulkojums lietuviski, ko no latviešu valodas tulkojusi Zinaīda Katiliškiene.

● Kara invalidu gadskārtējā pavasara sarīkojumā 27. martā DV namā bija pulcējušies vairāk nekā 120 apmeklētāju. Spēlējot Runčiem no Hamiltonas, balli sāka ar polonīzi, kuŗu vadīja L. Vēveris pārī ar Ingeborgu Vēveri, uzrunu teicot M. Bulovam. Miervaldis Pavasars ģitaras pavadījumā dziedāja karavīru dziesmas un kuplejas. Dāmu komitejas locekles ar priekšnieci Helēnu Bulovu rūpējās par cienastu. K. Blumbergs bija dāvājis loterijai E. Damberga gleznu. Ar loterijas atbalstīšanu nebija skopojušies arī citi dāvinātāji. Sarīkojumā bija ieradies arī Latviešu kara invalidu apvienības priekšnieks G. Krustiņš.

● Uz 65 aizvadītiem mūža gadiem Vestonā 1. aprīlī atskatījās Eduards Priede. Gavilnieku 3. aprīlī, vecākā dēla Mārtiņa un vedeklas Daces mājā apsveica tuvinieki un draugi ar dziesmu Pie rokas ņem un vadi. Ed. Priede ir vidzemnieks, bērnību pavadījis pie Gaujas krastiem. Kanadā ieceļojis 1948. gadā no Austrijas. Ar dzīvesbiedri Almu uzaudzinājis divus dēlus un divas meitas; viņiem ir arī četri mazbērni. Ed. Priede savā laikā bija Latviešu biedrības sestdienas skolas Vestonas nodaļas dibinātājs. Ģimene pieder pie Sv. Jāņa draudzes.

● TLB inženieru un tehniķu kopas jaunievēlētā valde savā pirmajā sēdē 1. aprīlī, piedaloties arī iepriekšējam valdes priekšsēdim Ed. Tiltiņam un kasierim R. Strazdam, sadalīja amatus šādi: priekšsēdis Br. Upāns, vietnieks J. Androvičs, sekretārs O. Lepše, kasieris V. Brumelis un biedrzinis A. Upmanis. Kopas adrese: J. Androvičs, 90 Post Road., Don Mills, Ont., M3P 1J2, tālr.: 44-8151.

● Māc. J. Cālītis kristījis Nikoli Adeli Simeri, Vijas, dzim. Sevels un Lorensa meitu un Andreju Jāni Jermarānu, Dainas, dzim. Gūtmanes un Ēvalda dēlu.

● Mūs lūdz aizrādīt, ka dziesmu svētku rakstnieku cēliena Pastāvēs, kas pārvērtīsies sākums 2. jūlijā pl. 9 vak., ne pl. 10 vak., kā iepriekš ziņots.

● 3. aprīlī notika Latvija Amerikā un Ambera gada sapulce. Abus uzņēmumus arī turpmāk vadīs E. Treilons, valdēs A. Šterns un V. Plūdons.

● Canadian Pacific dzelzceļa darbinieks, 50 g. vecais Gunārs Oškalns 6. aprīļa vakarā smagi cietis nelaimes gadījumā, kad viņš vilcienam kustoties zaudēja līdzsvaru un pie Kinga ielas iekrita starp sakabinātajiem vagoniem. Cietušais zaudējis roku un guvis citus smagus ievainojumus. G. Oškalns ievietots slimnīcā.

● Lielā piektdienā pastu mājās nepiegādās. Visus pasta pakalpojumus atsāks 17. aprīlī.

Pārdodams jaunsValmieras novada
tautas tērps
Tālr. 621-4596, Toronto.

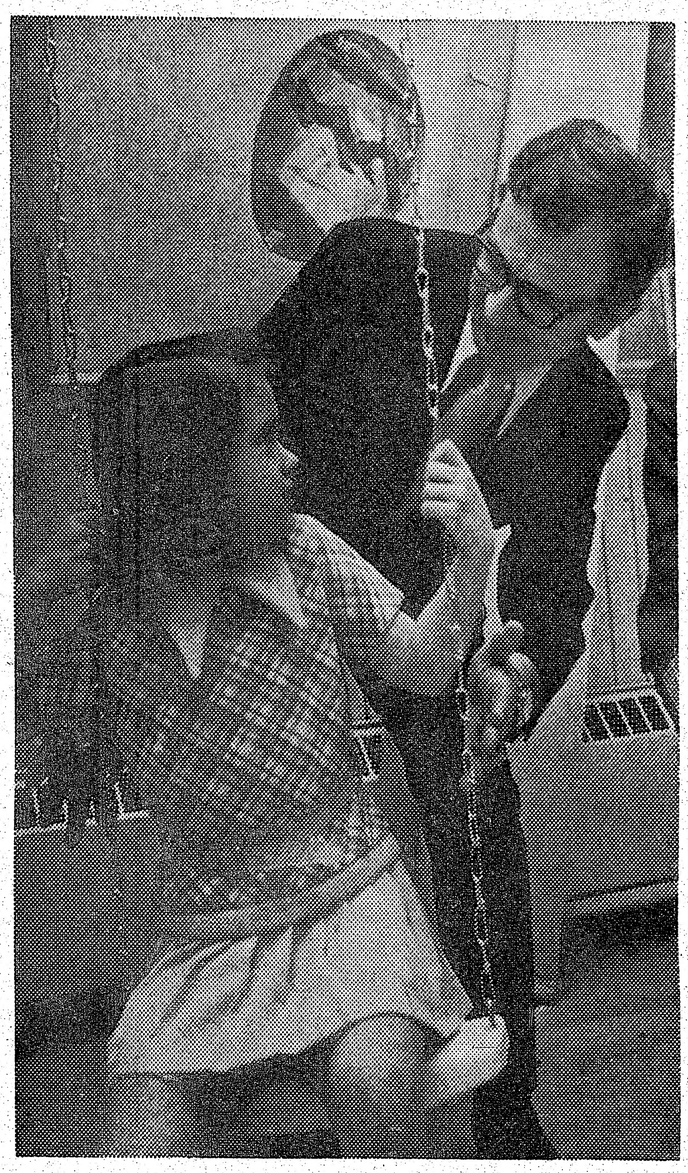

„Cik augstu lai es tevi uzšūpoju?" prasa režisors Hugo Miķelsons 5 g. vecajais Kaivai Suksei Gaujas gaidu vienības sarīkojumā Toronto. Šīs šūpoles loterijā laimēja H. Miķelsons un tūliņ paziņoja, ka tās dāvina Sidrabenes nometnes mazo bērnu rotaļu laukumam. Foto: J. Līgers

Sākušies Rīgas raganas meģinājumi

Dziesmu svētku laikā Toronto J.Raiņa lugu Rīgas ragana izrādīs trīs reizes. Pirmizrāde būs otrdien, 29. jūnijā, pl. 8 vak., atkārtojumi — ceturtdien, 1. jūlijā, pl. 3 pēcp. un sestdien, 3. jūlijā, pl. 12 dienā. Visas trīs izrādes notiks Karalienes Elizabetes teātrī Kanadas nacionālās izstādes parkā. Teātŗa zālē ir 1300 sēdvietu. Lugu iestudē režisors Osvalds Uršteins, kas arī pašreiz uzturas Toronto. Par šo lielo iestudējumu O. Uršteins mūsu laikraksta pārstāvim izteicās:

Rīgas ragana ir viens no grūtākajiem, ja ne pats grūtākais iestudējums, ko esmu Amerikā uzņēmies. Jau ilgus gadus šī luga ir saistījusi manu uzmanību, bet ierobežotie apstākļi nekad nav ļāvuši uzņemties tik sarežģītu inscenējumu. Aicinājums iestudēt lugu šī gada dziesmu svētkiem no jauna lika domāt par Rīgas raganu. Lugas ideoloģija ir kā radīta šādu svētku izrādei. Toronto apstākļi liela tēlotāju skaita sameklēšanai arī ir vispozitīvākie. Dārgo inscenējumu var vienīgi atļauties, iekalkulējot dziesmu svētku lielo apmeklētāju skaitu. Tā svētku komiteja, Toronto teātŗu pārstāvji un režisors izlēma, ka šī ir īstā reize likt Rīgas raganu uz skatuves.

Ievērojams ieguvums inscenējuma kvalitātei bija dziesmu svētku komitejas ierosinājums par dekorātoru aicināt Ēvaldu Dajevski. Sadarbībā ar viņu esam izstrādājuši inscenējuma plānus un jau labu laiku atpakaļ sākuši tos reālizēt. Grūtības ir divējādas. Vispirms „aktieriskās": lielais tēlotāju skaits, masu skati, specifiskais izrādes stils. Viena no galvenajām lomām pieder tieši ļaudīm, Rīgas tautai. Tie nepārtraukti dzīvi piedalās visā izrādes norisē. Tā nav tikai „koriska masa", bet stipri individuālizēta ļaužu grupa, kuŗas teksti sadalās gan atsevišķiem aktieŗiem, gan mazākām grupām, gan visiem kopā.

Lugā ir 50 lomas, un visu šo tēlojumu sadalīšana saskanīgā izrādē, dažādo atmosfēru, mistikas un burvības radīšana prasa no visiem lielu atdošanos darbam. Šis darbs būs sadalīts 4 posmos. Pirmie 3 posmi katrs aptvers vienu nedēļu ar divām nogalēm, katrreiz 13 mēģinājumu. Pēdējais posms būs vēl mazliet garāks, nobeidzoties ar 4 ģenerālmēģinājumiem un pirmizrādi 29. jūnijā. Pašreiz esam pirmās darba nedēļas vidū, pirmās ainas ir jau uzstādītas un guvušas pirmo slīpējumu. Man tātad būs jābrauc uz Toronto vēl uz trīs darba posmiem, kopā pāri par 50 mēģinājumiem.

Otrs inscenējuma smagumpunkts ir Ēvalda Dajevska rokās. Pašu dekorāciju krāsošanu viņš veiks Katskiļu nometnē, kur pietiekami lielas telpas piecām nedēļām atvēlējusi Ņurokas latviešu ev. lut. draudze. Pārējie techniskie darbi Dajevska vadībā tiek veikti Toronto. Visgrūtāko uzdevumu uzņēmusies Ērika Reinfelde — gatavot milzīgo kostīmu skai-

(Turpinājums 13. lp.)

Divu miljonu centra projekts

„Ja paši latvieši gribēs un būs pietiekami aktīvi līdzekļu sagādē, nākošā gada beigās Toronto var jau pacelties jaunais Latviešu centrs," izteicās centra izveidošanas komitejas priekšsēdis Valdis Liepiņš. Viss centrs izmaksātu 2 milj. dolaru, no kā pašu latviešu kapitāls būtu 1 milj. 400.000 dol., bet 600.000 dotu Vintario loterija. Bez latviešu ģimeņu vienību iemaksām būtu vajadzīgi arī maksātāji, kas centram varētu dot no 5.000 līdz 15.000 dolaru Latviešu centra pašvaldību nodokļi varētu būt ap 70.000 dol. gadā.

Latviešu centra izveidošanas komiteja aizvadītos pārīs gadus nav snaudusi, kā to domā daži skeptiķi, bet visu laiku cītīgi strādājusi, vācot materiālus un datus par latviešu skaitu Toronto un apkārtnē, mūsu sabiedrísko organizāciju vajadzībām un vēlmēm jaunajā centrā. Tajā vēlas telpas: Latviešu nacionālā apvienība Kanadā (LNAK), Toronto latviešu kreditsabiedrība, Latviešu nacionālā jaunatnes apvienība Kanadā (LNJAK), Toronto Latviešu biedrība, Daugavas Vanagu grāmatnīca, Toronto Latviešu biedrības sestdienas skola saviem sarīkojumiem, Toronto tautas augstskolas ģimnazija, Latviešu katoļu apvienība, Toronto korporāciju kopa, gaidas un skauti, studentu korporācijas, Latviešu mākslinieku vienība Latvis, Dainas koris, vīru ansamblis Kalvis, vīru koris Viesturs u. c.

Lai visas organizāciju prasības apmierinātu, būtu izveidojams centrs, kas pēc architektu aplēsumiem aptvertu 63.000 kv. pēdu un maksātu 5 milj. dolaru. Centra izveidošanas komiteja izšķirusies sākt būvi ar mazāku platību, paredzot 27.000 kv. pēdas, kas kopā ar zemi izmaksātu 2 milj. dol. Šī kvadrātūra tomēr ir divreiz lielāka nekā pašreizējā Toronto Latviešu nama platība, paredzot telpas visām nodarbībām, kādas jau notiek Latviešu namā, pieskaitot vēl daudzos latviešu sarīkojumus, kuŗiem tagad telpas īrē citur. Jaunajā centrā būs ieplānotas arī trīs zāles sanāksmēm, mēģinājumiem, dažādiem sarīkojumiem, ballēm un teātŗa izrādēm, bet divas mazākas telpas sēdēm un apspriedēm. Plānotas arī telpas klubam un pārtikas veikalam, tāpat pārvaldnieka dzīvoklim. Lai samazinātu platību, svītrotas telpas lieliem sporta sarīkojumiem un un atsevišķas telpas skolām, pēdējām atstājot telpu izmantošanas iespējas līdzīgi kā jau esošajā Latviešu namā, neprasot maksu par telpu lietošanu.

Pašlaik jaunu ēku celšana izmaksā 60 dol. par kvadrātpēdu, neieskaitot zemes cenu. Tātad Latviešu centram paredzētās 27.000 kv. pēdas izmaksātu 1 milj. 600.000 dol., bet pieskaitot 300.000 līdz 350.000 dol. zemes cenu, viss centrs maksātu kopā ap 2 milj. Centra izveidošanas komiteja arī izplānojusi, kā šos divus miljonus savākt. Gluži vienkārši: Toronto latviešu kreditsabiedrība dos 300.000 dol. (zemes pirkšanai), no pārdotā Latviešu nama ieņemtu 400.000 dol., Vintario dotu 600.000 dol., kādēļ pašai latviešu sabiedrībai būtu jādod tikai nepilns miljons — 700.000 dol. Lai šo summu savāktu (un vēl šogad!), aplēsts, ka Toronto ir ap 2000 latviešu ģimeņu, kas vajadzīgos 700.000 viegli varētu saziedot. Caurmērā tas uzmaksātu tikai 350 dol. no ģimenes. Caurmērs neko konkrētu vēl nepasaka, un arī minētie 700.000 ir minimālais skaitlis, jaunajam centram būs vajadzīgi arī 5, 10 un pat 15 tūkstošu devēji. Tā kā visi ziedojumi atskaitāmi no Valsts nodokļiem, tad pašiem ziedotājiem jūtu jāmaksā tikai daļa no savas kabatas, norādīts Latviešu centra šī gada martā pārskatā.

Centra izveidošanas komitejas priekšsēdis Valdis Liepiņš paskaidroja, ka Bostonas latvieši, kur ir tikai apm. 600 latviešu ģimeņu, savam centram savākuši 300.000 dol., kādēļ 2000 latviešu ģimenēm Toronto saziedot tikai apmēram divreiz lielāku summu nav nekādas problēmas. Latviešu centru Toronto jau atbalstījusi LNAK, visas trīs latviešu ev. lut. draudzes Toronto, DV Toronto nodaļa, Toronto latviešu kreditsabiedrība, Saimniecisko darbinieku apvienība Kanadā un paši Latviešu centra izveidošanas komitejas locekļi. Sarunā V. Liepiņš vēl paskaidroja, ka par katriem diviem latviešu dolariem centra vajadzībām Vintario dod pretī vienu dolaru, kādēļ centru paredz uzcelt bez parādiem, t. i. nebūs hipotēkārisku maksājumu. Arī Vintario atbalsts nebūs atmaksājams, ievērojot ar to saistītos noteikumus, piem. ka „centra telpām jābūt pieejamām arī vietējai sabiedrībai".

Latviešu centra novietojumam pašreizējās robežas iecerētas: rietumos līdz Islingtonas, austrumos līdz Viktorijas parka un ziemeļos līdz Finča avenijai. Tam jāatrodas vietā, kas ērti un viegli sasniedzama ar publiskiem satiksmes līdzekļiem. Domāts arī „par drošu un pievilcīgu apkārtni". Kam centrs piederēs? Arī tam ir jau gatava atbilde: Latviešu centrs Toronto piederēs sevišķi šim nolūkam inkorporētai bezpeļņas organizācijai. To vadīs biedru ievēlēta valde. Par biedru var kļūt katra persona, kas centru atbalstījusi ar summu, kuŗas minimālo lielumu noteiks vēlāk. Arī inkorporētas organizācijas var kļūt par biedriem. Vienlīdzīgas balstiesības bauda ikviens biedrs. Likvidācijas gadījumā LCT pārietu citai latviešu bezpeļņas organizācijai."

Līdzekļu sagādāšanu jaunajam centram no latviešu sabiedrības vada J. Strautnieks, Bundy of Canada Co., Ltd. prezidents. Viņam ir liela pieredze šinī jautājumā. Ja centru neuzceltu, katram būtu tiesības savu devumu vai solījumu atsaukt, bet ziedotāji varētu arī izšķirties par līdzekļu izlietošanu citam līdzīgam projektam, ja tādu izveidotu.

„Paliek tikai mūsu pašu nacionālā ticība un griba. Par cik stipra tā būs, par tik sekmīgs būs Latviešu centrs Toronto," saka centra izveidošanas komitejas priekšsēdis Valdis Liepiņš.

Latviešu centrs Toronto aicina uz sanāksmi 25. aprīlī pl. 3 pēcp. Latviešu namā, kur centra izveidošanas komiteja solās nākt ar plašiem paskaidrojumiem, kas līdz šim jau darīts šīs lielās ieceres īstenošanā un kas latviešu sabiedrībai būtu turpmāk darāms, lai nākošā gadā latviešiem Toronto būtu savs centrs ne vien tagad, bet arī nākošajām audzēm, kas vēlas palikt latvieši. Centrs maksās 2 milj. dolaru. Augšējā attēlā pie plakāta centra izveidošanas komitejas locekle Biruta Rubesa (pa kreisi) un sekretāre Daina Dreifelde.

Foto: J. Liģers

Centra informācijas sanāksme paredzēta svētdien, 25. aprīlī, pl. 3 pēcp. Latviešu namā, kad pārrunās arī financēšanu un līdzekļu sagādi.

—ls—

Pasaules latviešu dienas Toronto

Pasaules latviešu dienas, kuŗās ieradīsies Pasaules brīvo latviešu apvienības valdes locekļi un pārstāvji no Eiropas, Austrālijas, Dienvidamerikas un ASV, sāksies ceturtdien, 24. jūnijā, pl. 5 pēcp. ar PBLA valdes sēdes atklāšanu Four Seasons viesnīcā, kuŗā arī risināsies vairums Latviešu dienu un arī dziesmu svētku sarīkojumi un sanāksmes. Pēc tam pl. 8 vak. notiks konsulārā pieņemšana, ko rīko konsuls Dr. E. Upenieks. Piektdien, 25. jūnijā, no pl. 9 — 12 dienā notiks PBLA valdes darba sēde par tematu: Stāvoklis Latvijā un PBLA darbība virzienā uz Latviju. No pl. 1 dienā — 6 vak. būs daudzkultūru seminārs ar citu etnisko grupu pārstāvju piedalīšanos, bet no pl. 3 pēcp. — 6 vak. PBLA valdes sēdes turpinājums par administrātīviem, organizātoriskiem un dažādiem jautājumiem. Vakarā no pl. 8 Latviešu namā paredzēta publiska paneļdiskusija ar pārrunām par tematu — Mūsu darbība — kompromiss vai konfrontācija, piedaloties latviešu centrālo organizāciju vadītājiem.

PBLA valdes sēde turpināsies sestdien, 26. jūnijā, no pl. 9 rītā — 2 pēcp. Algoma Room par tematu Jaunatnes nacionālpolitiskās darbības attīstīšana ar jaunatnes vadītāju piedalīšanos. Šajā dienā nekādi citi sarīkojumi nav paredzēti, lai Latviešu dienu dalībnieki varētu piedalīties kādā no Jāņu sarīkojumiem latviešu draudžu īpašumos. Svētdien, 27. jūn., no pl. 11 — 3 pēcp. PBLA valdes sēdē pārrunās apvienības Kultūras fonda un Latvijas brīvības fonda darbību, bet pl. 5 pēcp. Sv. Lorensa mākslas centrā būs svētku atklāšanas koncerts ar dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēža Ž. Šmita ievadvārdiem, PBLA valdes priekšsēža I. Spilnera uzrunu, prof. Dr. V. Freibergas svētku runu un atsevišķu zemju pārstāvju apsveikumiem. Pēc tam sekos koncerts, kuŗā piedalīsies DV Toronto nod. vanadžu koris Zīle, vīru ansamblis Kalvis, Dainas koris un pianists Arturs Ozoliņš. Pl. 7 vak. atklās dziesmu svētku tēlotājas mākslas un Kultūras fonda godalgošanas izstādi. No pl. 9 vak. viesnīcā Peel (Yorke telpās) paredzētas nacionālpolitisko, skolu un kultūras darbinieku darbu grupu pārrunas.

Kultūras darbinieku kongress sāksies 28. jūnijā pl. 9 no rīta. Starplaikā, no pl. 12 — 3 pēcp., notiks Latviešu dienu pusdienas, kur galvenais runātājs būs Ontario kultūras ministrs R. Velčs.

Kongresā, pēc kongresa vadītāju I. Purvas un M. Grīna ievadvārdiem, paredzēti trīs īsreferāti: prof. V. Freiberga referēs par tematu Latviešu tautas mantojums, Ingrīda Viksna — Kur gūsim tautas spēku? un prof. V. Klīve — Tautas krustceļos. Bez tam vēl paredzētas trīs pārrunu grupas: no pl. 10.40 — 11.45 panelis — Latviešu kultūras jaunrade, piedaloties prof. T. Ķeniņam, J. Soikānam (Rietumvācija), E. Šmugajam (Austrālija), J. Andrupam (Lielbritanija), A. Graudiņai (ASV). No pl. 2.30 — 3.30 panelis — Kultūras darbs un darbinieki. Šai panelī aicināti prof. V. Klīve (ASV), G. Bračs (Austrālija), J. Cipulis (Vācija), M. Grīns (ASV) un I. Purva (Kana-

(Turpinājums 12. lp.)

Dr. Hermani Zvaigzni atceroties

No plaušu karsoņa sekām, kā jau ziņots, Toronto miris Dr. Hermanis Zvaigzne. 9. maijā viņam būtu piepildījies 81 mūža gads. Nelaikis dzimis lauksaimnieka ģimenē Limbažos. Studējis medicīnu Tērbatas universitātē, bet ārsta gradu iegūvis Latvijas universitātē Rīgā. Arī viņa brālis studējis medicīnu. Ģimenē pavisam bijuši 4 dēli un 2 meitas. Visi brāļi piedalījušies Latvijas atbrīvošanas karā. Dr. Zvaigzne ārsta praksi sācis Madlienā, vēlāk pārceļoties par rajona ārstu uz Baldoni. Bijis arī aizsargu bataljona ārsts, organizējis sanitāros kursus un lasījis lekcijas. Piederējis pie studentu vienības Atauga. Apbalvots ar Triju zvaigžņu ordeni. No Vācijas izceļojis uz Angliju, bet pēc 5 gadiem pārcēlies uz Kanadu, kur strādāja Hamiltonas slimnīcā, privātpraksi gan neuzsākot. Pēc pensionēšanās pārcēlās uz Kvebekas raktuvju pilsētu Norandu, bet pēdējos 10 sava mūža gadus dzīvoja Toronto. Aizgājējs bija DV Toronto nodaļas biedrs. Viņš atstāj brāli Edvardu, māsas meitas Ausmu Urdziņu un Veltu Melli ar ģimenēm Toronto.

O. K.

† Dr. Hermanis Zvaigzne

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

10. aprīlī pl. 8 vak. Toronto latviešu YMCA gadskārtējais biedru vakars Latviešu namā. Spēlēs Runči. Ieeja un galda kartes reģistrētiem biedriem senioriem 7.50 dol., jauniešiem 5 dol, viesiem 9 dol. no personas.

11. aprīlī pl. 6 vak. Sv. Andreja draudzes koŗa gadskārtējais koncerts Sv. Andreja baznīcā.

15. apr. pl. 2 pēcp. Latviešu namā pensionāru iknedēļas sanāksme. Parastās nodarbības.

16. aprīlī, Lielajā piektdienā, pl. 7.30 vak. Latviešu namā pārdomas par tematu „Mīlestība un krusts". Runās māc. E. Ekšteins, dziedās koris.

18. aprīlī pl. 16.00 Latviešu namā — LPB Arnolda Rasas piemiņas sarīkojums. Referēs māc. Ā. Čops par tematu „Kristīgā rakstnieka darbs un nozīme šodien". Piedalīsies Dr. E. Upenieks, B. Senkēviča, I. Purva (apceres, atmiņas, darbu lasījumi) u.c. Mūzikāli priekšnesumi.

19. aprīlī pl. 7.30 vakarā Sv. Andreja baznīcas zālē Kanadas gaidu jendas dziesmu vakars „Es dziedāju, gavilēju."

24. aprīlī pl. 8 vak. Bickford Park skolas auditorijā ALT Bostonas ansambļa 25 g. jubilejas iestudējums — Rūdolfa Blaumaņa No saldenās pudeles. Režisors Reinis Birzgalis.

24. aprīlī pl. 7,30 vak. Latviešu namā Toronto DV sporta kluba futbola sezonas atklānas balle ar Hamiltonas Runču deju mūziku.

TORONTO KONCERT.

APVIENĪBAS KONCERTI

6. maijā soprāns Irma Kurme, pie klavierēm Verena Stelpe-Dambrāne.

Visi koncerti notiek Sv. Lorenca Taunhallē.

7. maijā pl. 7.30 vak. Studenšu korporāciju kopas atklāts literārais vakars Kārļa Skalbes piemiņai Sv. Jāņa baznīcas telpās. Referēs Irēna Zvagule (Aurora). Pēc priekšlasījuma mūzikāli vokāli priekšnesumi un deklamācijas.

25. aprīlī pl. 12 Bērzainē — Toronto LMM kluba š.g. pirmās tītaru šaušanas sacensības.

HAMILTONA

10. aprīlī pl. 7 vak. Kristus draudzes baznīcas zālē Kanadas gaidu jendas dziesmu vakars „Es dziedāju, gavilēju."

LATVIEŠU PAGASTĀ

8. maijā pl. 7 vak. DV Druvas nodaļas Kurzemes cietokšņa atceres vakars Dundalkas Leģiona zālē.

KIČENERA

26. maijā pl. 8 vak. 85 Queen St. N. bibliotēkas auditorijā baritona Pētera Ulmaņa Franča Šūberta dziesmu vakars. Ieeja brīva.

SV. KATRĪNAS

1. maijā pl. 7 vak. vīru koŗa Viesturs koncerts un maija balle Folk Art Council telpās 185 Drummond un Bunting Rd.

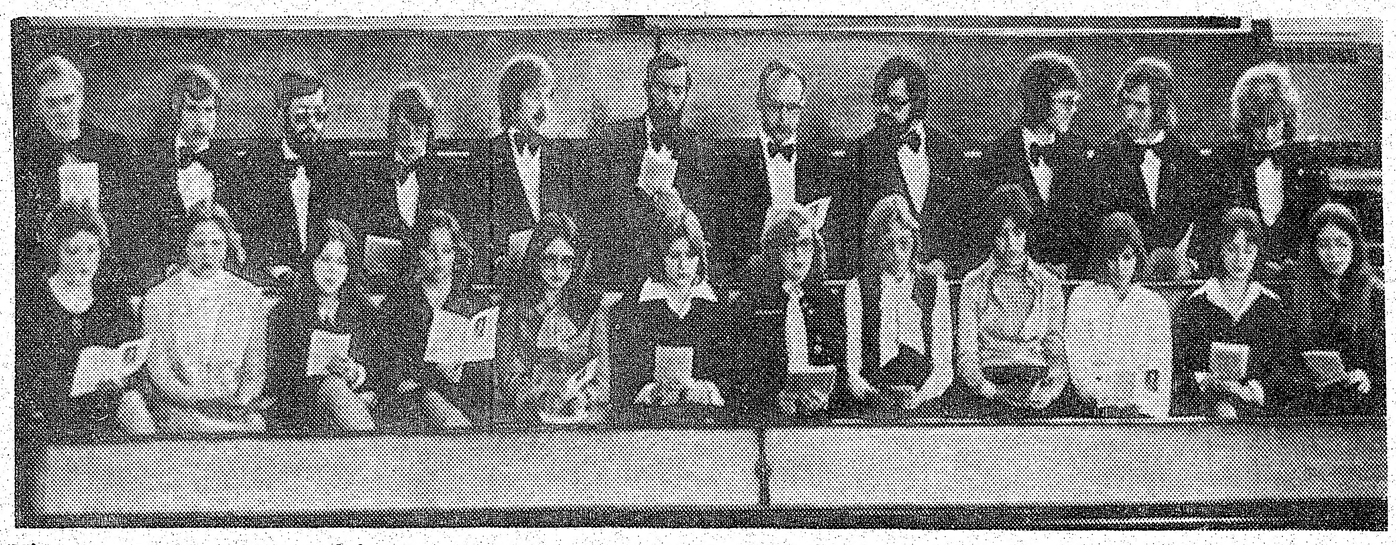

Minsteres vīru koris kopā ar kristīgās jaunatnes kori Gaismas Rīts dziedāja 4. aprīļa dievkalpojumā Sv. Andreja baznīcā Toronto. Aizmugurē — vīru balsis, pirmais no kreisās vīru koŗa diriģents Mārtiņš Zandbergs. Foto: J. Liģers

Protests pret cilvēku tiesību neievērošanu

DVF DELEGĀTU PAVASARA SAPULCES NOBEIGUMS LONDONĀ

Delegātu sapulces otrā dienā ilgākas pārrunas ierosināja Trešo globālo DV dienu rīcības komitejas priekšsēža I. Pālīša ziņojums, ko papildināja ar pagaidu budžeta projektu G. Rītiņš. Pēc pašreizējā stāvokļa vērtējuma, budžets sabalansēts uz 14.500 angļu mārc.

Ar lielu uzmanību sapulce sekoja DVF saimniecības daļas vadītāja G. Rītiņa ziņojumam par jaunā īpašuma Katorpes finanču stāvokli. Īpašuma iegādei nodoti ziedojumi 41.446 mārc., aizdevumi 90.991 mārc. Paredzot, ka mājā varēs sākt uzņemt pastāvīgos iedzīvotājus jau maijā, aprēķināts mājas budžets 1976. g. otram pusgadam — 34.400 mārc. Pašlaik norit kluba izbūve, nobeiguma darbi galvenās mājas dzīvojamās un saimniecības telpās. Daži talcinieki jau nostrādājuši pāri par 100 darba dienu. Starp pēdējā laika ziedotājiem minama jo sevišķi Bradfordas nodaļa, kas sapulces laikā nodeva 2000 mārc. un Halifaksas nodaļa, kas ziedoja 500 mārc. tieši ēdamistabas iekārtai. Vēl nepieciešamas apmēram 45.000 mārc., lai varētu pārkārtot virtuvi, ierīkot celtni galvenajā mājā, iekārtot klubu un bāru, pārbūvēt un piemērot „staļļu mājas" telpas dzīvokļiem, savest kārtībā iebraucamos ceļus, iekārtot auto novietnes. Šiem izdevumiem pretī liekami līdz sapulcei un tās laikā pieteiktie 3528 mārciņu ziedojumi un 12,00 angļu mārciņu aizdevumi, kopā 15.528 mārc. Mājas atklāšana paredzēta 29. maijā.

DVF budžets izpildījies ar atlikumu 2256,81 mārc., kas palielina DVF rīcības kapitālu uz 3172,48 mārc. Biedru naudās ienācis par 406 mārc. vairāk nekā paredzēts, tāpat vairāk devuši saimnieciskie pasākumi un ziedojumi.

Budžets 1976. gadam sabalansēts uz 7450 mārc.; speciālos kontos: ziedojums palīdzības darbam tautiešiem dzimtenē un aiz dzelzs aizkara — 400 mārc., Minsteres ģimnazijas mantu loterijai — 300 mārc. un DVF Minsteres ģimnazijas stipendiju fondam — 650, kopā 1350 mārc.

Sapulce pieņēma valdes un revīzijas komisijas ziņojumu, kā arī apstiprināja 1976. gada budžeta projektus..

Sapulces laikā bija saņemtas ziņas par Gunāra Rodes bada streiku Vladimiras cietumā, Pad. savienībā, un viņa kritisko veselības stāvokli. Sakarā ar to, sapulce pieņēma lēmumu aicināt visas DVF nodaļas un biedrus protestēt pret cilvēka tiesību neievērošanu, attieksmē uz Gunāru Rodi, kā latviešu, tā patvērumu zemes sabiedrībā un presē. Šajā jautājumā izkārtot saskaņotu darbību visas DV organizācijas apmērā uzņēmās centrālās valdes ārējās informācijas nozares vadītājs N. Bisenieks.

Jaunajā valdē ievēlēja L. Rumbu, A. Freimani, G. Rītiņu, I. Pālīti, J. Ranku, L. Ceriņu, D. Heisteru, J. Miezīti un M. Ķeņģi. Par valdes priekšsēdi ar visu delegātu balsīm ievēlēja L. Rumbu. Revīzijas komisijā ievēlēja A. Kurzemnieku, V. Aueru, J. Tauriņu, J. Līdaku, K. Šneideri un G. Tamsonu.

DV centrālās valdes prezidija loceklis N. Bisenieks ziņoja, ka pārtraukti Madrides raidītāja raidījumi latviešu valodā. Toties rosīgi darbojas Radio Liberty Minchenā. DVF valdes izkārtošanā nodeva loterijas rīkošanu par labu jaunajam īpašumam. Ierosināja papildināt Min. steres ģimnazijas stipendijas noteikumus stipendiāta izvēlē. Sakarā ar DV dienām, nolēma DVF delegātu sapulci nesasaukt un atsevišķās DV dienas šoruden nerīkot.

Apstiprināja statūtu papildinājumus sakarā ar īpašuma pirkšanu un atbildību par to; jautājumā par mandātu nodošanu citu nodaļu delegātiem, atzina par vēlamu paturēt līdzšinējo kārtību.

Sapulces nobeigumā pieņēma lēmumus: Nodaļām un kopām apzināt personas, kas var nākt talkā DV Mēnešraksta satura veidošanā, sevišķi ideoloģiskajā laukā. Nodaļām un kopām, iespēju robežās, apzināt tos tautiešus dzimtenē un izsūtījumā Pad. savienībā, kam nepieciešama palīdzība, un pieteikt dāvanu saiņus. Nodaļām un katram tautietim atbalstīt jauniešus, lai tie pēc iespējas lielākā skaitā varētu piedalīties Trešajās globālajās DV dienās Londonā. Pabalstu pieprasītājiem vispirms jāizmanto valsts sociālās aprūpes iespējas; vajadzības gadījumā nodaļām palīdzēt šos jautājumus nokārtot. Vietās, kur dzīvo tautieši un nav sabiedriski organizēti, jāuzņem sakari un jāmēģina dibināt DVF nodaļas vai kopas. DVF sapulce atzīst par pareizu centrālās valdes prezidija nostāju amatpersonu Latvijas apmeklējuma jautājumā.

A. L.

Dziesmu svētkos notiks koristu gājiens

Par to svētku rīcības komiteja bija izsūtījusi aptauju koŗiem un atsevišķām vienībām. Tikai dažiem izsakoties pret, gandrīz visi dziedātāji bija par koŗu gājienu. Gājiens notiks 4. jūlijā pirms kopkoŗu koncerta Maple Leaf arēnā. Tas sāksies ar sapulcēšanos Allan parkā pie Sv. Andreja baznīcas (Jarvis - Carlton) un virzīsies pa šīm ielām uz koncerta vietu. Koristi ieies arēnā pa sāndurvīm, lai atbrīvotu galveno ieeju publikai un novērstu drūzmēšanos.

Svētku rīcības komitejas priekšsēdis Žanis Šmits ierosinājis 1. jūlijā rīkot īpašu sanāksmi ar referātiem un debatēm mūziķiem un koŗu dalībniekiem, kas ilgtu divas stundas, no pl. 1 līdz 4 pēcp. Šī sarīkojuma vadību uzņēmies prof. T. Ķeniņš un ieteicis piecus referentus. Referātus lasītu: Roberts Zuika (Koŗi svešumā), Alberts Jērums (Koŗa jaunrade svešumā), Arnolds Šturms (Latviešu atskaņotāji mākslinieki svešumā), G. Plostniece (Mūzikas rakstnieki svešumā) un Imants Sakss (Saskare ar latviešu radošajiem un atskaņotājiem māksliniekiem Latvijā: dzimtenes komponistu darbi svešumā).

I. Alksnis ziņoja komitejas sēdē, ka PBLA priekšsēdis Ilgvars Spilners apņēmies teikt uzrunu svētku atklāšanas koncertā svētdien, 27. jūnijā, pl. 5 pēcp. Sv. Lorensa mākslas centrā, kā arī ieteicis no katras zemes pa vienam apsveicējam: T. Kronbergs (Kanada), A. Lejiņš (ASV), V. Vītols (Dienvidamerika), L. Apkalns (Eiropa) un E. Voitkūns (Austrālija). Svētku runu teiks Vaira Freiberga no Montrealas. Latviešu simfoniskās mūzikas koncertu trešdien, 30. jūnijā, pl. 8 vak. Maseja zālē diriģēs A. Štrombergs. Rajona kopmēģinājums koŗiem 29. maijā un 19. jūnijā Toronto.

Dziesmu svētku informācijas centrs darbosies Four Seasons viesnīcā šādos laikos: svētdien, 27. jūnijā no pl. 2 — 9 vak., 28. jūn. no 12 — 9 vak., 29. jūn. no 12 — 9 vak., 30. jūn. no 10 — 9 vak., 1. jūlijā no 9 — 10 vak., 2. un 3. jūlijā no 8 rītā līdz 11 vak. un 4. jūlijā no 8 rītā līdz 4 pēcp. Informācijas centra atbildīgais vadītājs G. Gubiņš, palīdzot Latviešu YMCA vadītājam J. Daugavietim ar saviem jauniešiem un piesaistot vēl citus palīgus.

—ls—

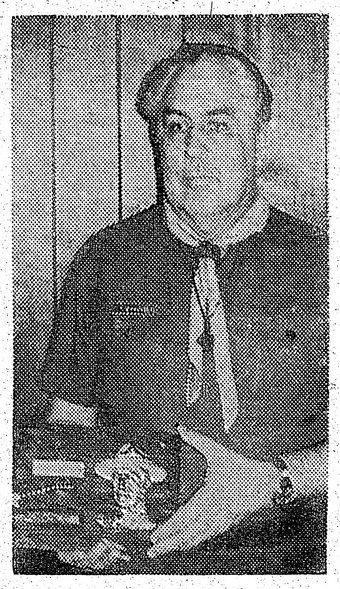

Ādolfs Artmanis

skautu vadītāju Meža zīmes kursu gadskārtējā sanāksmē Kalamazū saņēmis atzinības apbalvojumu kā labākais šo kursu direktors ASV 1975. gadā.

Saslēgsimies ap Latvijas karogu

DV KANADĀ VALDES SĒDE 3. APRĪLĪ DV NAMĀ TORONTO

„Mūsu ceļš līdz tēvzemes labākiem laikiem ir vēl tāls, bet tā līdzināšanai un gaišākas rītdienas sasaukšanai visā iedomājamā laikā ir un būs vajadzīgas kā visu mūsu domas, tā darbi. Saslēgsimies ap Latvijas karogu un nebeigsim ticēt un strādāt!" Ar šiem DV priekšnieka J. Frīšvalda vārdiem DV Kanadā 3. aprīļa valdes sēdi DV namā Toronto ievadīja priekšsēdis G. Brikmanis.

Ar klusuma brīdi pieminēja mūžībā aizsaukto Toronto nodaļas biedru Dr. Hermani Zvaigzni.

Šī bija pirmā DV Kanadā valdes sēde pēc delegātu sapulces marta beigās, kurā sadalīja arī amatus. Tie ir šādi: valdes priekšsēdis un ārējās informācijas daļas vadītājs un DV centrālās valdes loceklis G. Brikmanis, viņa vietnieks un aprūpes daļas vadītājs Edm. Pulciņš, sekretārs un administrācijas daļas vadītājs A. Kalupnieks, kasieris un finanču daļas vadītājs R. Britalls, biedrzinis V. Kārkliņš; viņš kārtos arī kartotēku, kultūras daļas vadītājs E. Treilons, bet filmu nozari vadīs J. Gailītis, saimniecības daļas vadītājs J. Šterns, jaunatnes daļas — Dr. V. Gulēns, iekšējās informācijas daļas vadītājs R. Alksnis, ārējās informācijas tehniskos darbus vadīs DV KV loceklis I. Zamlovskis, administrācijas daļas vadītāja vietniece valdes locekle Zigrīda Masīte, sporta daļas vadītājs J. Treijs, vietnieks Dz. Melnbārdis. Par ārējās informācijas daļas vadītāja vietnieku valde amatā apstiprināja V. Cini.

DV KV sēdē apstiprināja arī nozaru vadītājus un referentus. Par nozaru vadītājiem: DV vīru koŗa Kanadā pārstāvis pie DV KV — koŗa valdes loc. V. Veitmanis, DV teātŗa Kanadā priekšnieks V. Martinsons, DV KV filmu nozares vadītājs J. Gailītis, Kaŗavīru piemiņas lietu krātuves vadītāja Ausma Magone, DV grāmatnīcas vadītājs P. Ratnieks, DV šacha sekcijas vadītājs N. Brasliņš, DVM Kanadas ziņu redaktori Edm. Ozols un O. Kļavenieks, DV Kanadā skaņu lenšu un plašu ieskaņotājs I. Ķipis.

Par DV KV referentiem apstiprināti: administrācijas jautājumos A. Ancāns, fiziskā audzināšanā upn veselības kopšanā prof. E. Karlsone-Bērziņa, sporta daļā J. Birznieks, tautas deju jautājumos Ed. Kalviņš, kultūras daļā prof. J. Lielmežs, Baltiešu kaŗa veterānu korpusa org. jautājumos Edm. Ozols, jaunatnes daļā I. Purvs, Baltiešu medicīniskā centra jautājumos Dr. E. Upenieks, kultūras daļā komp. I. Sakss un ārējās inf. daļā inž. M. Vāgners.

DV Kanadā statūtu komisijā aicinās darboties A. Sprudžu, E. Robežgruntnieku un J. Grodni, bet Baltiešu nedziedināmo aprūpes nama komisijā — Dr. E. Upenieku, Edm. Pulciņu, Dr. V. Gulēnu un V. Plūdoni. DV stipendiju komisijā — G. Brikmani, Ilgu Breikšu un Dr. V. Gulēnu; DV vīru koŗa skaņuplašu fonda statūtu komisijā — E. Treilons, A. Kalupnieks un A. Šterns.

Priekšsēdis G. Brikmanis izteica pateicību valdes locekļiem, vanadžu priekšniecei un visiem pārējiem, kas bija atcerējušies viņu ar ziedu veltēm slimības laikā no 24. febr. līdz 22. martam. Priekšsēdis ziņoja, ka ar rakstu izteicis atzinību DV Manitobas nodaļai par teicami veikto darbu Latvijas vārda, vēstures un kultūras propagandēšanā Vinipegā, tāpat par ceļojošās balvas izcīnīšanu kā sekmīgākā DV nodaļa 1975. g. Kanadā. Priekšsēdis saņēmis ielūgumu piedalīties DV ASV delegātu sapulcē 24. un 25. aprīlī Čikagā. Pasta darbības traucējumu dēļ priekšsēdis saņēmis nokavējušos apsveikumus DV Kanadas delegātu sapulcei marta beigās, ko sūtījuši: DV CV ideoloģiskās nozares vadītājs un agrākais DV priekšnieks V. Hāzners, DVF Anglijā valdes priekšsēdis L. Rumba, DV Zviedrijā valdes priekšsēdis Z. Dzelme un PBLA valdes priekšsēdis Dr. I. Spilners.

14. jūnija līdzekļu vākšanas akciju (ar ziedojumu listēm vai pa pastu) šogad izdarīs no 1. jūnija līdz 1. jūlijam. Ziedojumi nododami vai iesūtāmi DV nodaļu kasieŗiem, bet nodaļām savukārt norēķināšanās ar DV KV kasieri izdarāma līdz 15. jūlijam. DV KV kultūras daļa noskaidros ieskaņojumu izgatavošanu mūsu neredzīgajiem tautiešiem. Jaunatnes daļa veltīs lielāku vērību tālākai jaunatnes iesaistīšanai DV organizācijā, kā arī apsvērs iespēju par DV jaunatnes kursu nozares izveidošanu, aicinot talkā jaunatnes darbiniekus un latviešu skolu paidagogus. Apsveŗamas arī iespēja par jauno rakstnieku vakaru rīkošanu ar mākslinieciskiu programmu.

Vanadžu priekšniece I. Breikša ziņoja, ka vanadzes rīkos loteriju ar galveno laimestu — lidojumu uz Bahamu salām divām personām (vai 500 dol). Loze maksās 50 centu un izloze notiks nākošās delegātu sapulces laikā.

Šaušanas sporta vad. N. Ozoliņš atteicies no pienākumiem. Tos pildīs Sporta daļas vadītājs J. Treijs.

Sekretārs A. Kalupnieks nosūtījis apsveikumus konservātīvo līderim Dž. Klarkam (federālā mērogā) un liberāļu Ontario provinces līderim St. Smitam, sakarā ar ievēlēšanu vadītāju posteņos.

DV kalendāra cena paaugstināta par 50 centiem, un tas maksās 2 dol. Nodaļām kalendāru piesūtīs tādā pašā skaitā, ja ir kādas pārmaiņas, tad ziņot E. Pulciņam.

Apstiprināja DV Kanadā vīru koŗa izdevumus.

Saņemta Valža Niedras pateicība par piešķirto stipendiju.

Tālāk valde apskatīja apbalvojumu piešķiršanu. e.t.

Kalamazū Latviešu biedrības valde, rūpējoties par latviešu grāmatu krātuves izveidošanu un kultūras vērtību saglabāšanu, izbūvējusi biedrības nama zālē slēgtus plauktus. Materiāli izmaksājuši 780 dol., daļu darba veicot ar talkām. Krājumā 1500 grāmatu, ko pārzina bibliotēkārs A. Blankenburģis. Pie galda no kreisās: mantzinis J. Šneiders, sekretāre A. Āboliņa, priekšnieks J. Cīrulis un nama pārzinis J. Šneiders sen. Stāv no kreisās: vicepriekšsēži A. Bārzdelis un V. Miķelsons, dāmu komitejas priekšniece H. Pole, biedrzinis A. Znatnājs, sarīk. daļas vad. A. Rozenberga, kasieris E. Pavasaris un ārējās inf. daļas vad. T. Strautkalns.
Foto: F. Ritums

Sākusies pieteikšanās 2x2 nometnei

Pārrunās ar Divreiz divi nometnes administrātori Rasmu Āvu noskaidrojās, ka jau sākusies jauniešu pieteikšanās uz nometni Virdžīnijā, kas ilgs no 14. — 24. augustam. Jauniešos vērojama ļoti liela interese tieši par nometnes mācību programmu un projektiem. Informācija tiek pieprasīta ļoti plaši.

„Esam jau iespieduši pieteikšanās veidlapas, kā arī informāciju par 2 x 2 mācību programmām un praktiskām nodarbībām. Tā pieprasāma 2 x 2 nometnes birojā: 2420 Pacific Drive 15, Santa Clara, Calif. 95051. Telpu dēļ šogad var uzņemt vairāk dalībnieku nekā parasti, tomēr katrā ievirzē ir noteikts dalībnieku skaits, tāpēc iedalīsim pieteikšanās secībā", informē administrātore. Viņa pastāsta, ka janvāŗa beigās bijusi viena sanāksme trīs vietās. Tā notikusi vienā dienā un laikā, apspriežot vienus un tos pašus jautājumus Kalifornijā, 2 x 2 birojā viņas vadībā ar 11 dalībniekiem, Ņujorkā, Osvalda Aivara vadībā ar 14 dalībniekiem un Toronto, Ausekļa Zaķa vadībā ar 10 dalībniekiem. Tā ietaupīti ceļa izdevumi un sēžu gaitā tikai pāris reizes vajadzējis sazināties pa tālruni.

Šajā sēdē pilnīgi izstrādāta nometnes visu 10 darbības dienu norise, sākot ar rīta cēlienu līdz vakara mieram. Nometnes mācību programmas centrā būs ievirzes un projekti. Paredzētas 35 stundas ievirzēm, 5 stundas pamatlekcijām un 16 stundas projektiem, kā arī pietiekami ilgs laiks, lai labi sagatavotu 10 vakaru programmas, kur varēs izpausties visu dalībnieku talanti un humora dzirksts.

Ievirzēm jau izraudzīti vadītāji: latviešu valodas ievirzi vadīs Maira Bundža un Baiba Liepiņa, latviešu literātūras — Ivars Lindbergs, latviešu mūzikas — Daira Cilne un Pauls Berkolds, politiski sabiedrisko — Aija Lejiņa un Artis Lejiņš, nometņu vadīšanas — Arnis Puķītis un Ilze Kļaviņa, bet latviskās dzīvošanas ievirzi Baiba Rubesa un Maija Baruša.

Projektus, kā kori un tā diriģēšanu, kamermūzicēšanu un koklēšanu pārzinās Daina Cilne, bet projektus „Prese un avīzes redakcija" — A. Upeslācis, tautas deju — Z. Miezītis, skolotāju sagatavošanas — N. Zālīte, rotu kalšanu — J. Kļaviņš. Būs arī projekti organizāciju vadītājiem, audējiem, drāmas cienītājiem, latviskās dzīvošanas un sporta entuziastiem. Lektorus - speciālistus ievirzēm, projektiem un referātu ciklam „Personības un idejas" izraudzīs no vecākās un vidējās paaudzes līdz aprīļa beigām.

Nometnes „finanču ministrs" Auseklis Zaķis ir aprēķinājis, ka nometnes izdevumiem vajadzēs ap 24.000 dolaru; tikai ne-

(Turpinājums 13. lp.)

O. Grebžes gleznu skate un jauniešu koncerts

Sakarā ar šī pavasaŗa 4. Baltiešu vakaru Kanadas parlamentā, Baltiešu federācijas latviešu nozare Otavā ierosināja sarīkot Publiskā archīva telpās latviešu gleznu skati ar Latviešu nacionālās apvienības Kanadā atbalstu. Skatē aicināja ar saviem darbiem piedalīties mākslinieku Otto Grebži no Ričmondhillas, Ont. Skati ar uzrunu ievadīja LNAK viceprieksšēdis Dr. L. Lukss un atklāja pazīstamais baltiešu draugs, ukraiņu izcelsmes senātors P. Juziks. Šī bija pēc skaita O. Grebžes 64. gleznu izstāde.

Krāšņais gleznu klāsts skaisti harmonēja ar telpu lielisko apdari. Abas lielformāta gleznas — Pēc atkušņa un Pirms negaisa atstāja labu kopiespaidu. Latviešu un visu apspiesto tautu draugs agrākais Kanadas ministru prezidents Džons Dīfenbēkers bija atļāvis izstādīt arī viņa īpašumā esošās divas Grebžes gleznas, kuŗas viņš 1962. un 1965. g. bija saņēmis kā atzinību no LNAK par baltiešiem labvēlīgo nostāju Apvienotās Nācijās un Kanadas parlamentā. Nevarēdams izstādes atklāšanā personiski ierasties, Džons Dīfenbēkers bija atsūtījis māksliniekam savus sveicienus un portretu ar veltījumu un parakstu. Abām gleznām bija pievienots arī īpašs teksts angļu valodā, paskaidrojot šī dāvinājuma nozīmi.

Uz Publiskā archīva direktora vēlēšanos izstādi vēl pagarināja par vienu dienu, pēc tam to pārceļot uz L. Sīpoliņa iekārtoto Latviešu centru Otavā, kur notika arī latviešu jaunatnes sastādītā koŗa koncerts ar dalībniekiem no Otavas, Montrealas un Toronto. Ar šo kopējo sarīkojumu, kuŗu atklāja LNAK pārstāvis Otavā Dr. E. Pārups, Latviešu centrs uzsāka savu darbību. Inž. N. Zoldners savukārt pateicās māksliniekam par viņa pūlēm, atvedot kuplo gleznu klāstu uz Otavu. Latviešu inženieŗu apvienība (LIA) bija aicinājusi O. Grebži izdailot ar savu gleznu reprodukcijām Archīva XV sējumu, kas veltīts latviešu inženiertechnisko darbinieku saimei brīvajā pasaulē. Kā šī rakstu krājuma ierosinātājs un darba vadītājs runātājs izteica māksliniekam pateicību par darba atbalstīšanu.

Sastādītā koŗa koncertu bija noorganizējuši un diriģēja paši jaunieši I. Beloglāzova vadībā, piedaloties A. Sprūdžai, D. Štauverei un B. Auderei, technisko palīdzību sniedzot Ģirtam Sīpoliņam. Koncertu noklausījās ap 150 apmeklētāju, kas apskatīja arī bagātīgo gleznu klāstu, no kuŗa vienu gleznu — Otavas upes leja, gleznotājs dāvināja Otavas latviešu jaunajam sabiedriskajam centram.

N. Zoldners

Jaunajā Gardenia puķu veikalā Toronto, no kreisās: Helēna Soana, veikala īpašniece Māra Lūse, Inta Gugāne un Linda Kaupa. Apakšējā attēlā — plašais ziedu un latviešu daiļamatniecības darbu klāsts.
oto: J. Liģers

Jauns latviešu pasākums Toronto

Toronto jau esošajiem četriem latv. puķu veikaliem pievienojies vēl viens. Gardenia Flowers and Gifts, 362 Danforth Avenue, īpašnieki Māra un Jānis Lūsis. Veikala atklāšanas dienā, 3. aprīlī, plašajās telpās iegriezās kupls apmeklētāju skaits, to vidū archibīskaps A. Lūsis ar dzīvesbiedri Lidiju un Latviešu daiļamatnieku savienības Kanadā valdes priekšsēdis A. Gugāns. Veikala vadītāja ir rotkaļa A. Gugāna meita Māra, bet Jānis Lūsis — archibīskapa dēls, ķīmijas inženieris CIL firmā.

Starp smaržīgajiem pavasaŗa ziedu un dažādu tropu un zaļumu sakārtojumiem veikala vitrīnās un plauktos novietoti daiļamatnieku izstrādājumi: A. Gugāna sudraba un zelta rotas, dzintars; plaši pārstāvēta keramika — A. Graudiņa (ASV), E. Dzeguze, V. Jansone, Ņ. Jurševska, audumi — M. Bolmane, A. Dzērvīte, O. Mežule, kokgriezumi — I. Grantiņš, H. Lapiņš, ādas izstrādājumi — A. Hāns, J. Zālītis; vēl piedalās A. Puķītis u. c. daiļamatnieki. Atklāšanas dienā bija ieradies lielāks skaits daiļamatnieku. Apmeklētāji iegādājās ziedus un veltes dāvanām, pakavējoties arī pie kafijas un cepumiem, kamēr divās blakus darba telpās lielāku pasūtinājumu pašlaik veica veikala darbinieces.

Gardenia puķu veikala vadītāja Māra Lūse studējusi puķu un stādu zinības Gvelfas universitātes 2 nedēļu vasaras kursos „Flowers Canada Design" un „Pauline Floral School of Design" Toronto, un pēc kursu sekmīgas beigšanas ieguvusi diplomu un vienu gadu apmācījusi kursantus. Tagad M. Lūse savā veikalā kopā ar palīdzēm — 2 igaunietēm — Helgu Soanu, kam jau 15 gadus prakse, un Lindu Kaupu, kā arī studenti Intu Gugānu veic ziedu sakārtojumus vietējiem un ārzemju pasūtinājumiem. Agrāk šeit jau darbojies igauņu puķu veikals, kuŗa agrākos klientus tagad pārņēmis jaunais latviešu pasākums.

Gardenia pēc skaita šajos gados ir jau 10. latviešu puķu veikals Toronto, bet vairāk nekā puse no tiem savu darbību izbeiguši. Gardenia atvērts no pl. 8.30 — 6 vak, ceturtdienās un piektdienās no pl. 8.30 — pl. 9 vak. Reizi mēnesī, ceturtdienās, veikala blakus telpās notiks arī latviešu daiļamatnieku sanāksmes.

V. S.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 College St.
kā arī LA spiestuvē
125 Broadview Ave.

Pasaules latviešu . . .

(Pārnesums no 9. lp.)

da). No pl. 4.30 — 6 vak darbosies trešā darba grupa par tematu: Kultūra — cīņas ierocis Latvijas brīvībai, ko vadīs I. Purva. No 8 vak. paredzēta visu triju grupu kopsēde ar kultūras daļu vadītājiem prof. V. Klīves vadībā par tematu — Kultūras nākotnes darba plānošana globālā mērogā.

Nacionālpolitiskā darba vadītāju kongress būs 29. jūnijā no pl. 9 — 1 pēcp. un no pl. 3 — 6 vak. A. Jomas vadībā. Programmā trīs īsreferāti un piecas diskusiju grupas. Pēc I. Spilnera uzrunas pirmais būs V. Upeslāča referāts par nācijas pastāvēšanu un tās ideoloģiju, A. šilde (Rietumvācija) informēs par okupēto Latviju un Dr. A. Šteins apskatīs, vai emigrācijā vēlams un iespējams izveidot Latvijas satversmei atbilstošu Saeimas tipa institūciju. Diskusiju grupas apskatīs Apolitiska nacionālisma nostāju, PBLA Kultūras fonda un Latvijas brīvības fonda darbību un nacionālpolitisko darbu patvērumu zemēs. Vēl sekos citu grupu temati par nacionālpolitisko darbu virzienā uz okupēto Latviju un Latvijas un latviešu tautas pašreizējo situāciju. Pl. 8 vak. notiks skolu un kultūras darbinieku sanāksme.

PBLA valdes sēdes turpinājumā, 30. jūnijā no pl. 9-12. dienā, iztirzās Eiropas drošības un sadarbības konferences turpinājumu un PBLA darbību rietumu zemēs. Līdztekus no pl. 9 — 1 pēcp. un no 3 — 6 vak. notiks skolu darbinieku kongress J. Mežaka vadībā, pie kam starplaikā no pl. 1—3 notiks 2 skolu izstādes. Pēcpusdienā no pl. 2 turpināšies PBLA valdes sede: Nākotnes darbības prioritātes un projekti, bet no pl. 4 — 7 vak. paredzēta nacionālpolitisko un jaunatnes darbinieku kopsēde, apskatot jaunatnes politiskās un sabiedriskās izglītības programmmu

Latviešu dienas beigsies piektdien, 2. jūlijā, ar PBLA slēgtu sēdi un lēmumiem no pl. 8 — 10 un sekojošu preses konferenci no pl. 10. — 11.30 no rīta. Pasaules latviešu dienas beigsies pl. 12 dienā ar masu sapulci Toronto pilsētas valdes laukumā.

—ls—

Mazas piezīmes par lielu mūziku

FRANČU VĪNS, VAI — KRIEVU BORŠČA ZUPA?

Laikam jau „kultūras apmaiņas" ietvaros Klīvlandē viesojās Maskavas filharmonijas galvenais (Krievijas Nr. 1.) diriģents Kirils Kondrašins un koncertē ar pasaulslaveno Klīvlandes simfonisko orķestri. Esot apbalvots ar visaugstākām komūnistu valstības balvām, ordeņiem un diplomiem.

Nekad nebiju dzirdējis ģeniālā krievu komponista Sergeja Prokofjeva trešo simfoniju, tāpēc iekārojās izmantot reto izdevību, kad to diriģē — krievs. Koncerta programmā bija otra krievu mūzikas milža Rachmaņinova orķestra un klavieŗu rapsodija Op. 43 un franču slavenības Ravela Spāņu rapsodija. Latviešus šis koncerts var interesēt jau tās pašas „kultūras apmaiņas" sakarā un jo sevišķi atceroties, ka Prokofjevs ir profesora Jāzepa Vītola skolnieks.

Prokafjeva 33 minūtes gaŗās simfonijas rašanās pavisam vienreizēja. — Vispirms viņš to iecerējis kā mazāku apmēru simfonisku darbu, bet tad no tā izveidojis operu, kuŗa dažādu neizdošanos dēļ nekad nav uzvesta. Tas viss noticis mūsu gadsimta divdesmitajos gados. Operas orķestŗa fragmenti nedaudz vēlāk ar lieliem panākumiem atskaņoti Francijā. Pēc tam viņš to vēl papildinājis ar operas citu daļu temām, un tā radusies vesela simfonija, kuŗa nu tiek atskaņota ar gluži ārkārtējiem panākumiem. — Fiziski masīvais, robustais milzis Kondrašins šo darbu nodirigēja pārliecinoši, ar grandioziem skaņu kāpinājumiem un mistiku. Iespaids tiešām fascinējošs tik milzīgā un lieliskā orķestŗa izpildījumā.

Klavieŗmūzikas gigants Sergejs Rachmaninovs savu rapsodiju komponējis 1934. gadā. Klavieŗu soliste bija spožā pianiste Jūnise Podis. Žēl, ka dažu viņas iecerēto atskaņojumu smalkumu apskrambāja lācīgais krievs. Bet par to jau amerikāņu kritiķi klusē, grēka āzis iznāca pianiste. —

Neparasti, drusku jocīgi: koncerta pēdējo lieldarbu — Ravela Spāņu rapsodiju komponējis francūzis Ravels ar spāņu tēmu un krieva vadībā atskaņo amerikāņu orķestris! Jau smagā krieva Kondrašina fiziskā konstrukcija nepiemērota Ravela rotaļīgajiem smalkumiem, vēl mazāk — interpretācija. No vissmalkākā, rafinēti smaržīgā franču vīna Kondrašins izvārīja krievu taukaino boršča zupu. — Labi vēl, ka mēs savos latviešu laikrakstos drīkstam par to runāt un sāji pavīpsnāt par kājās piecēlušos ovācijām. Detantisko kultūras apmaiņu jau nedrīkst apskādēt . . .

J. Kalnietis

Jaunatnes koŗa koncertā Otavā Otto Grebžes 64. gleznu izstādes laikā. Kori diriģē J. Beloglazovs. Publikas solos pirmajā rindā no labās redzami: M. Štauvers, N. Zoldners, O. Grebže un E. Pārups.
Foto: E. Janševskis

Biedrība ar plašu darbību

Toronto latviešu biedrība, kas dibināta 1948. gadā, ir viena no vecākām latviešu organizācijām Kanadā un apvieno pāri par 300 biedru. Gada sapulcē 11. aprīlī pl. 1.30 Latviešu namā bez kārtējiem jautājumiem šogad darba kārtā būs Andreja Gribusta piemiņas fonda noteikumu pieņemšana un goda biedru vēlēšanas.

Valdes priekšsēža J. Brieža darbības pārskats sniedz ieskatu biedrības darbības plašumā ar tās daudzajām sekcijām un notikušajiem sarīkojumiem: Kurzemes cietokšņa piemiņas akts ar literāriem un mūzikāliem priekšnesumiem, dzimtenes daiļuma daudzinājumu, referātiem un gadskārtējo karnevālu. Bez tam biedrības darbība izpaužas tās daudzajās sekcijās.

Rosīga ir E. Āpšes vadītā dāmu komiteja, kas sarīkoja Dzintara koncertu, komponista Emīla Dārziņa 100 gadu atceres koncertu un kabarē vakaru. Dāmu komiteja darbojusies līdz visu valdes rīkoto sarīkojumu izkārtošanā, darbojusies Toronto Internacionālās karavānas laikā Rīgas paviljonā pie viesu cienasta un ar līdzekļiem atbalstījusi Divreiz divi nometnes apmeklēšanu.

TLB sestdienas skola pērngad atzīmēja savas darbības 25 gadu atceri. Skolu vada A. Martinsone un tajā šogad mācās 245 skolēni, strādā 23 skolotāji un 2 darbinieces.

Z. Miezīša vadītā Diždanča un mazā Diždancīša (123 dejotāji) dejotāji uzstājušies ne tikai Toronto, bet arī citās vietās Kanadā un ASV latviešu un cittautu sarīkojumos — piedaloties Tautas deju lieluzvedumā Sietlā. Zigurds Miezītis ievēlēts par TLB goda biedru un izraudzīts par Tautas deju lieluzveduma vadītāju 6. Dziesmu svētkos Toronto.

Inženieru un tehniķu kopa E. Tiltiņa vadībā pērn sarīkojusi 6 sanāksmes un sarīkojumus. Kopas pastāvēšanas 25 gados vairāki biedri aizsaukti mūžībā, un kopas sastāvs noveco, jo jaunā paaudze atturīga. Drāmatiskā kopa L. Vasariņas vadībā sagatavo priekšnesumus TLB sarīkojumos un iestudēja uzvedumu no J. Janševska romāna Dzimtene — Čāpiņu Jāņa precības. Kā citas biedrības nozares vēl minamas zinātņu kopa V. Slaviešas un bridža kopa K. Bergmaņa vadībā. Koklēšanas nozarē, kuras vadītājs ir K. Staško, tagad ietilpst 5 koklētāju kopas — Auseklītis, Dainas, Sestdienas skolas koklētāji, Vaidelotis un TLB koklētāji, izveidojot 40 koklētāju ansambli, piedaloties Kokļu dienu sarīkojumos un Jaunatnes dziesmu svētkos Montrealā.

Latviešu biedrībā aizvadītajā gadā iestājušies 14 jauni biedri, miruši 6.

Biedrības darbības gada, kas beidzas 31. martā, atlikums ir 2484 dol., bet biedrības kapitāls 13.155 dol., no kā 6700 dol. ieguldīts Latviešu nama akcijās, pārējais — dažādos noguldījumos. Biedrība ziedojusi skolām 520 dol., kultūrāliem mērķiem 402 dol. un par telpu īri Latviešu namam maksājusi 900 dol.

Toronto latviešu biedrības valdes ieteiktais budžets 1976./1977. g. sabalansēts uz 2650 dol.

Jautrs dziesmu un mūzikas vakars

Vairāk nekā 300 apmeklētāju 3. aprīlī bija pulcējušies Toronto ukraiņu nama zālē Toronto Latviešu biedrības dāmu komitejas rīkotajā Ilmāra Dzeņa ansambļa jautro dziesmu un mūzikas vakarā. Bez paša vadītāja ansamblī vēl dzied un mūzicē Vilnis Gagainis un Pēteris Pūtelis, kā arī Ilmāra meita Sandra Dzene, kas atbalstīja ansambli ar veicīgu klavierpavadījumu. Ansamblis Toronto vēl bija pastiprināts ar diviem Runču kapellas mūziķiem — ģitāristu Valdi Ceru un bundzinieku Kenu Beinu, kas vēlāk raiti turpināja spēlēt ar pārējiem runčiem vēl vairākas stundas deju mūziku, bet nemaz nelikās apguruši.

Ilmārs Dzenis nāca ar plašu programmu, jau iepriekš brīdinādams būt taupīgiem ar aplausiem, jo „programma būs bezgala gara". Abās daļās, kurās bija tikai viens īss pārtraukums, čaklie mūzicētāji un dziedātāji atskaņoja pāri par divdesmit dziesmu, iestarpinot vēl anekdotus un citas jautrības. Sarīkojumā bija ieradušies arī Minsteres vīru ansambļa dziedātāji, kuŗi Mārtiņa Zandberga vadībā nodziedāja uz skatuves vienu no savām dziesmām, bet visiem kopīgi — Pūt, vējiņi.

Dzeņa ansambļa programmā dzirdējām jau vairākas latviešu sabiedrībā dziedātās populārās dziesmas un tautasdziesmas, starp tām: Tur es dzēru, Es dziļi glāzē ieskatījos, Gaujas laivinieks, Taurenītis, Tik dēļ jums, daiļās meičas, Jāņu nakts, „Dziesmu par dzimteni no Ohaijo" un daudzas citas, kas labi iederējās šī koncerta-kabarē „Tai mazā krodziņa" stilā.

Pirms priekšnesumu sākuma bija paredzēta kokteiļa stunda, kas pagarinājās vēl visu balles laiku. Zāle bija dekorēta „Mazā krodziņa" stilā, ar pāri par 30 dāmu komitejas sagādātiem krāsainiem tautiskiem zīmējumiem Reiņa Birzgaļa stilā. Rīkotājas bija sagādājušas arī bagātīgu ēdienu bufeti, kuŗu pārzināja dāmu komitejas priekšniece Edīte Āpše ar palīdzēm, rūpējoties par viesu labsajūtu. Sarīkojumā bija klāt arī Toronto Latviešu biedrības gādīgais priekšnieks J. Briedis.

V. S.

LARISA DZIEDĀS TORONTO

Oktobrī turnejā uz Ziemeļameriku gatavojas doties Rietumvācijā pazīstamā kabarē mūzikas dziedātāja Larisa, kas ar savu vīru prof. Egilu Švarcu 1973. gadā izkļuva brīvībā, vispirms uz Italiju, vēlāk pārceloties uz Mincheni. Abi ir rīdzinieki. Larisa iedziedājusi daudzas skaņu plates, to starpā arī pazīstamo „Jeder nette Lette', kas guvušas lielus panākumus. Visas DV nodaļas Kanadā, kas vēlētos sarīkot Larisas koncertus, aicinātas rakstīt E. Treilonam, 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9 līdz 15. aprīlim. Kanadā koncerti jau paredzēti Toronto un Hamiltonā. Mākslinieku noteikumi — 90 proc. no koncerta atlikuma.

GODA DIENA SKAŅU LENTĒ

Toronto Teātris pabeidzis ierunāt skaņu lentē neredzīgajiem tautiešiem Vācijā Ernesta Aistara komēdiju Goda diena, kuŗu teātris ar labiem panākumiem 28. martā V. Pukata režijā izrādīja Toronto un iecerējis ar to viesoties arī citos latviešu centros. Lentes atskaņojums ilgs 120 minūtes. Lugā tēlo Mirjāma Bērziņa, Skaidrīte Pūpēde, Vilnis Brastiņš, Aleksandrs Kretulnieks, Dzintars Pūpēdis un galveno lomu pats režisors.

Sākusies . . .

(Turpinājums no 11. lp.)

daudz vairāk par pusi ienāks no dalībnieku maksājumiem, tāpēc tiek rīkota loterija „Taču pūra lāde", kuŗas atbildīgā vadītāja ir Ilze Nīgala Ņujorkā. Lai „Taču pūra lāde" piepildītos ar vajadzīgiem dolariem, katra loterijas loze maksās vienu dolaru. Izlozē būs šādi laimesti: Folksvāģītis — „V W. Rabbit", tautas tērps vai 500 dol. naudā, kokle vai 125 dol. naudā un vēl ap 20 citu laimestu — latviešu gleznotāju gleznas, keramika u. c. Izloze notiks Divreiz divi nometnes beigās.

Divreiz divi nometnes vadītājs Aivars Osvalds jauniešiem, kas šogad nodomājuši nometnot, aizrāda, ka katram ir nopietni jāpārdomā un tad jāizšķiras par piedalīšanos. Šī nometne nav tikai jaukai laika pavadīšanai, bet intensīvs mācību seminārs latviešu jaunatnei, lai veidotu dedzīgu, apzinīgu un nacionālu jaunatni. Nometnē jārunā tikai latviski un jāveido draudzības un kopības saites, lai tās pastāvētu jauniešos kā nākošos latviešu sabiedriskās dzīves veidotājos un vadītājos. Bez tam nometne grib rast ceļus ciešākai sakaru veidošanai paaudžu starpā. Par lektoriem tiek aicināti visu paaudžu izcilākie savu nozaru speciālisti, bet nometnes tiešā vadība ir pašu jauniešu rokās. Katram dalībniekam jāpakļaujas šai vadībai un stingri jāievēro nometnes noteikumi.

T. Sīlis

Sākusies . . .

(Turpinājums no 8. lp.)

tu, no kuŗiem liela daļa ļoti sarežģīti laikmeta kostīmi. Lielu darbu veic daudzi citi techniski speciālisti — butaforijas, ieroču un rekvizītes gatavo Kārlis Pakrastiņš un Valdis Gulbis, lielu podestu skaitu — Edgars Ābele, dzelzs konstrukcijas — Alberts Šterns. Parūkas safrizēt un attiecīgi pieveidot apņēmusies Irma Cera. Liela daļa šo technisko darbu jau pusceļā, viena daļa jau nobeigti. Šo darbu koordinēšanai un pārraudzīšanai Toronto drīzumā vairākkārt ieradīsies arī dekorātors.

Darīsim iespējamo, lai dziesmu svētku apmeklētājiem sniegtu īstu svētku izrādi. Par cik tas mums izdosies, atkarīgs no visu līdzdalībnieku kopīgas, nesavtīgas ziedošanās darbam šais divos pēdējos sagatavošanas mēnešos," saka rezisors Osvalds Uršteins.

—ls—

Mūsu mīļais tēvs

Ernests Birkenbergs

dzimis 1919. gada 7. jūnijā Rīgā,
miris 1976. gada 2. aprīlī Toronto

Meita Larisa un dēls Arturs

Mūsu filistrs

Ernests Birkenbergs

pharm. 1938. 1.
dzimis 1919. gada 7. jūnijā Rīgā,
miris 1976. gada 2. aprīlī Toronto

Lettgallia's konvents

Marija Kauliņš

dzimusi 1900 gada 25. jūlijā,
mirusi 1976. gada 16. martā.

Sv. Andreja ev. lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds

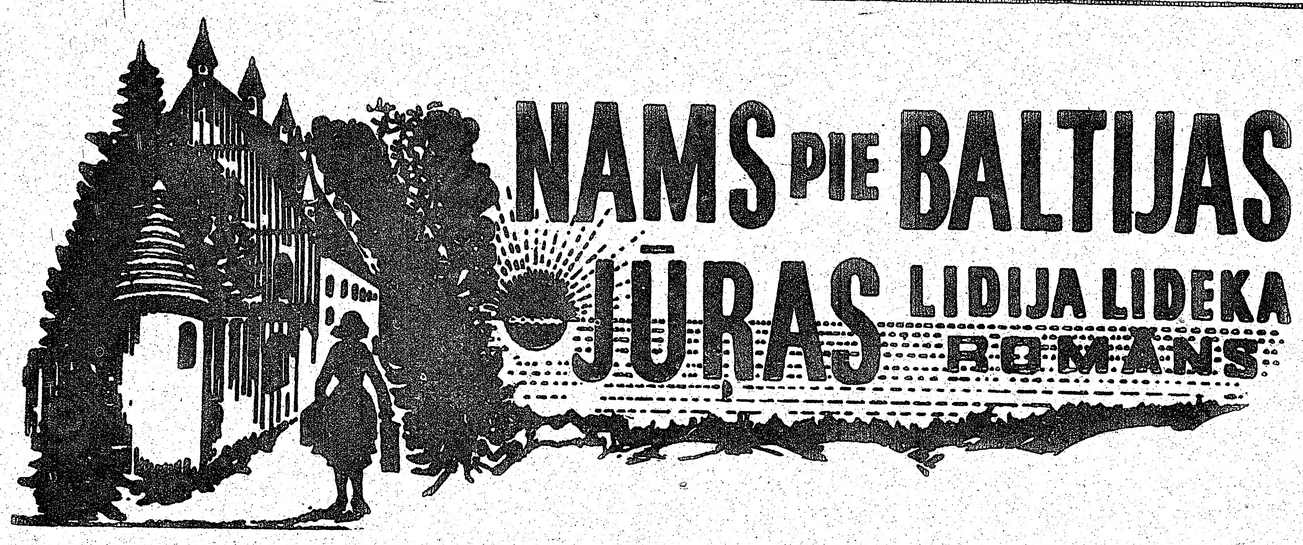

(28. turpinājums)

Vakaros neparādos bibliotēkā ar „iegansta" grāmatām, bet sēžu atdevīga pie šuvekļa.

Ir klusais adventa laiks.

Katra sirds šajā laikā iedrīkstas cerēt — gaidīt dievišķo debesu brīnumu virs zemes. Arī mana. Būšu tautu meita. Lāsos un mirdzēs mana rota. Simtu saules degs viņa acīs!

Domās es pat iedrošinos vāri piekļaut delnu viņa — kareivja pierei. Pateikt kādu siltu vārdu, kas visu, visu izlīdzinātu. Kas katru aizu pārkāpj, katru drūmo domu izkliedē kā nebijušu.

— . —

Kādu nakti pirms Ziemas svētkiem Habichtsbergas ziemas idilli iztraucē sirēnas drausmā skaņa. —

Pāri ciemam viļņiem zemlidojumā kauc krievu bumbvedēji. Bet ziema zied. Tā mirdz arī baismajā naktī. Prūsijas baltā ziema.

Sniegs līp rūtīs. — Trakulīgs ziemelis sagriež šautras sniegu vērpetes un izmētā kāpās.

Sals ik dienas pieņemas. Logu rūtīs plaukst ledus puķes — sīkas un platlapainas. Ja kādu rītu pēkšņi uznāk atkusnis, puķu kāti pārlūzt, ziedi izkūst un logā smej saule.

Zvaigžņu Egīls pēc masalām kļuvis nedabīgi bāls. Vakaros viņš klaudzina pie manām durvīm:

„Rudīt, spēlēsim riču-raču!?"

Lauris Īve pāris reizes mēģina mani notvert ēdamzālē, bet es aizspurdzu viņam gaŗām kā lauku irbe un nebilstu ne vārda. — Nē, viņa melnajā dzeju burtnīcā neesmu ieskatījusies!

Lielmutainais v.v. Grimba no Doles aizbrauc pēdējā priekšsvētku transportā uz Bērentu. Arī gaŗais kaprālis Kalve un daži citi.

No tēva un kapteiņa Dūkstes runām izlobu — visus 19. divīzijas kaŗavīrus sūtot uz Kurzemi. — Gruzdu sevī kā gailoša ogle, kam agri vai vēlu jāsadrūp pelnos. Mana mazā sirds sāp...

Tēvs caur N.S.V. dāmām, kas rūpējas par kaŗavīru ģimenēm, ir sagādājis mums abām ar māti mazu dzīvoklīti. Faktiski vienu nelielu istabu un virtuvi koplietošanā ar kādu Polijas vācieti, šepat piejūras ciemā Jūras ielā Nr. 6.

Priekšsvētku dienā ejam dzīvoklīti apskatīt.

Ir atkusnis. No dienvidiem pūš silts, mikls vējš. Noraisu lakatiņu un nesu rokās. Vējš jauc matus. — Kļūst karsti ziemas mētelī un botēs. Ļoti karsti kļūst no domām, kas tik smeldzīgas kā nātras un smagas kā lielais pelēkbrūnais akmens parka vidū.

Jaunā mitekļa logs iziet uz ielu. Istabas vienā kaktā sabīdītās mēbeles izskatās vecas un nolietotas. Ir divas šauras dzelzs gultiņas. Dzelzs vietām aprūsējusi. Neliels, apaļš galds vēl stabils, bet noberztā krāsa liecina par pagājušo dienu godību.

„Kādreiz šis galds ir redzējis labākas dienas!" māte spriež, to aplūkodama.

Tur vēl ir divi vienkārši, tumši krēsli, maza čuguna krāsniņa — auksta un melna, novietota pie pašām durvīm, tā piešķirot telpai pavisam trūcīgu un drūmu izskatu. Ne vēsts no skapja, kumodes un spoguļa.

Tad mēs kāpjam lejā pavērties virtuvē. Arī tā ir šaura, trūcīga un pelēka.

Turpat trešo daļu no virtuves aizņem stūraina plīts. Gaŗš plaukts gar virtuves vienu malu. Uz plaukta liels, pelēks māla pods ar atlauztu osu. Acij neliekas, ka kādas rokas te vispār saimniekotu. Kur trauki? Dvieļi? Blodas? Spaiņi? Malka? —

Trūcīgs un nabadzīgs ir mans pirmais iespaids no mūsu jaunās mītnes. Bet daudz par to es neskumstu. Zinu, kad mēs ar māti šeit iekārtosimies, viss izskatīsies savādāk — pievilcīgāk.

Ar līdz paņemtajiem nieciņiem es kailās sienas padarīšu siltas un mājīgas. — Un gara acīm jau skatu istabu, kāda tā būs, kad mēs šeit ievāksimies: — Linu galdauts pārsegts apbružātajam galdam. Vāze (mana zaļā māla krūze) ar priežu zariem uz tā. Pie sienas Vīndedžu krustmātes austā tautiskā sega, dažas savītas prievītes un vēl kāds sīks nieciņš, ko atradīšu koferī, darīs brīnumus!

Kamēr mēs grozāmies pa virtuvi, gudrojot, kas būtu vēl jāprasa N.S.V. dāmām pie mūsu dzīvokļa iekārtošanas, durvis atveŗas un virtuvē ienāk jauna gadus trīsdesmit veca sieviete. Viņai ir biezi, melni mati, savīti divās pīnēs ap galvu, un acis melnas kā ogles. Apaļa un smaidīga ir viņas mūsainā seja. —

Tēvs sniedz svešajai sievietei roku un iepazīstina ar māti un mani. Viņa ir mūsu nākošā kaimiņiene Hāzenfūsa kundze, ar kuŗu mums virtuve koplietošanā. Ar tēvu Hāzenfūsa kundzi iepazīstinājušas N.S.V. dāmas, dzīvokli ierādot.

Pēc brīža es ievēroju ko neparastu. No Hāzenfūsa kundzes platajām brunču krokām manī veŗas četras, apaļas pogām līdzīgas acis. Divi mazi zēni, apmēram divu līdz trīs gadu vecumā, ir aizslēpušies aiz mātes muguras — ietinušies viņas brunču bagātīgajās krokās. Viņai ienākot, es mazos dvīņus nebiju pamanījusi. Nu arvienu vairāk atsedzas brunču krokas Parādās nosmulētas mutes un brūnsprogainas galviņas.

Abiem dvīņiem, kas ir līdzīgi viens otram kā ola olai, rādītāja pirksti iebāzti mutēs. Jautri netīras virtuves spožajā elektrības gaismā izskatās viņu sejas.

Redzot, ka arī es viņos skatos, dvīņu apaļajās acīs iekrīt smiekli. Nerātni, dzirkstīgi. Un atkal uz brīdi abas galviņas paslēpjas mātes brunčos. Mani ieziņkāro mazie, un es jautāju Hāzenfūsa kundzei pēc viņu vārdiem. Bet tikko mans jautājums ir izskanējis, dvīņi veikli iztinas no mātes brunčiem, izrauj pirkstus no mutēm un abi gandrīz reizē izsaucas:

„Ich heisse Franz!"

„Ich heisse Fritz!"

„Mani delveŗi!" saka Hāzenfūsa kundze un sapurina abus aiz pleciem.

Viņa nu pastāsta, ka bez dvīņiem viņai esot vēl trīs bērni skolas gados.

Pēc tautības Hāzenfūsa kundze izrādās vāciete, bet dzimusi un augusi Polijā, tāpat viņas vīrs, kas pašreiz atrodoties austrumu frontē.

„Virtuvi es lietoju reti. Kurināmais ir jātaupa. Varat še rīkoties brīvi un iekārtoties pēc patikas," saka Hāzenfūsa kundze, mums stāvot uz āra sliekšņa.

Sakaru ejām jābūt pēc iespēja īsām. — Tā priekšsvētku dienā kapteinis Dūkste pārvelkas blakus virtuves saimnieces „labās rokas" Alises Pelses istabai.

(Turpinājums sekos)

Modris Lorbergs

JA NU DOMĀJAM

Ja nu domājam,
ka esam
visiem draugiem
izpatikuši,
un visiem naidniekiem
bailībā zemojušies,
un arī pēdējās dāvanas
atdevuši,
tad — pie velna! —
kļūsim atkal vīri,
celsimies kājās,
sāksim domāt
un darīt
pašu lietas
pašu spēkiem! — — —

Vēl jau
aiz robežām,
žogiem un torņiem
mūsu sensētas
krāšņatām apaug,
tukšas,
bez atbalss
un dzīvības,
un svešas
bada dzeguzes
vēl lielāku
tukšumu kūko,

un vēl arvien
ar varu
un viltu
svešvaras
no kopuma
gabalus šķeļ,
ka saruktu,
pazustu,
un nebūtu
pat pēdējā
no mūsu cilts,
kas tukšumā
dzīvību dēstītu,
klusumam
atbalsi dotu,
kas mostos,
celtos un sauktu
nelaikus pārdzīvot —

Ja nu domājam,
ka esam
visiem
visu atdevuši,
tad paturēsim
vismaz pēdējo —
goda prātu,
ka varam
kā vīri
savas lietas
saviem spēkiem
paši nokārtot
pirms aiziešanas —

Valentīne Hermane

KLUSUMS RUNĀ

Skatos tevī,
Klusums runā,
Vārdi, šķiet, tik liekļ.
Simtiem vārdu
Neatklātu
Viena skata vēsti.

Tad, kad liktens
Ceļus šķirs
Liegs pat skatiem
Satikties,
Domas runās klusumā,
Šeit un aizmūžā.

Alberts Eglītis

GADSKĀRTAS PIEMINOT

Laiks skrien vasarā,
Ieskrējis vasarā,
Netiek rudenim gaŗām,
Kamēr sasalst ziemā,
Kuŗa skanēdama izkūst
Pavasaŗa saulē, —
Un tad aizplūst
Tūkstots straumēs
Uz jūru.

Prāv.

Prāv. Jānis
bilejā. Prāves

Svētā Jāņa
draudzei Kai
svētdiena izvē
svinībām, kuŗ
dējais mācītā
Turks atskatij
tiem mūža ga

Jubilārs, dz
16. martā Liel
Pēc Mazsalac
beigšanas 1926
jies Latvijas u
loģijas fakultā
jā bīskaps K.
gavilnieku un

Svētrunu dra
ca Kalamazū k
mācītājs A. P
pojumu kuplinā
vics (vijole) u
Kalniņa un E.
dzes ērģelniek
pavadījumā. Di
gās māc. A.
gavilnieku un

Pēc dievkalp
locekļi un vies
cas sabiedrisk
des loc. A. Ant
ja svinību no
klātesošos pace
lot gavilniekan

Ardievu, m
Mans uztic
Nu pienāci
Nu aizsaulē

RELIĢISKĀ DZĪVE

Prāv. J. Turka 70 gadi

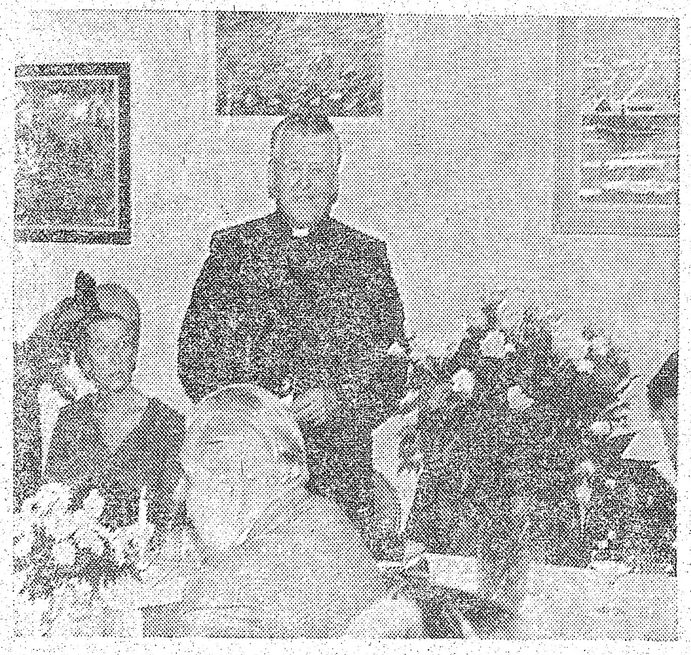

Prāv. Jānis Turks pateicas apsveicējiem savā 70 gadu jubilejā. Prāvestam blakus viņa dzīvesbiedre.

Svētā Jāņa ev. lut. latviešu draudzei Kalamazū 14. marta svētdiena izvērtās par jaukām svinībām, kuŗās draudzes ilggadējais mācītājs prāvests Jānis Turks atskatījās uz 70 aizvadītiem mūža gadiem.

Jubilārs dzimis 1906. gada 16. martā Lielmēmeles pagastā. Pēc Mazsalacas vidusskolas beigšanas 1926. g. rudenī iestājies Latvijas universitātes teoloģijas fakultātē. 1930. g. jūnijā bīskaps K. Irbe viņu iesvēgavilnieku un draudzi.

Svētrunu draudzes baznīcā teica Kalamazū kaimiņu draudzes mācītājs A. Piebalgs. Dievkalpojumu kuplināja prof. V. Ruševics (vijole) un dziedones R. Kalniņa un E. Reinvalde draudzes ērģelnieka V. Grīnberga pavadījumā. Dievkalpojuma beigās māc. A. Piebalgs svētīja gavilnieku un draudzi.

Pēc dievkalpojuma draudzes locekļi un viesi pulcējās baznīcas sabiedriskajās telpās. Valdes loc. A. Antmanis, kas vadīja svinību norisi, uzaicināja klātesošos pacelt vīna glāzi, vēlot gavilniekam vēl ilgi darboties savā draudzē. Daugavas vanadžu ansamblis diriģenta Jāņa Zuikas vadībā sveica draudzes ganu ar dziesmu. Azaida laikā Kalamazū un Saginavas draudžu locekļu vārdā J. Turku sveica māc. A. Piebalgs, norādot, ka bez mācītāja pienākumiem savā draudzē, kuŗā jubilārs kalpo jau vairāk nekā 25 gadus, viņš veic atbildīgu darbu arī Vidienes apgabalā kā draudžu garīgais vadītājs, un nodeva sveicienu arī apgabala mācītāju vārdā. Sv. Jāņa draudzei runātājs novēlēja saticības un saprašanās garu, bet par visām lietām nepārmest draudzes dvēseļu ganam, ja, veicot prāvesta pienākumus, draudzes mācītājs kādreiz nav varējis piedalīties savas draudzes dievkalpojumā. Māc. A. Piebalga runa guva klātesošo sirsnīgus aplausus.

Kolumbus un apkārtnes latviešu draudzes priekšnieks P. Priede bija mērojis vairāk nekā 300 jūdzes. Viņš kā bijušais kaŗavīrs atcerējās māc. J. Turka pašaizliedzīgo darbu mūsu kaŗavīru gūsta laikā un pasniedza jubilāram adresi ar Kolumbus draudzes locekļu parakstiem.

No Gaŗezera gaviļnieku sveica tā prezidents A. Tīdemanis, uzsveŗot prāv. J. Turka lielo interesi par Gaŗezeru kopš tā dibināšanas dienas, sevišķi latviešu jaunatnes audzināšanā latviskā un kristīgā gārā.

DV apvienības priekšnieks A. Minka sveicināja no bijušiem frontes cīnītājiem, kuŗi par Latviešu leģiona dienu izraudzījusi 16. martu, kas zīmīgā kārtā ir arī prāv J. Turka dzimšanas diena.

Daugavas vanadžu ansamblis nodziedāja divas dziesmas. Kalamazū vīru koŗa priekšnieks P. Austriņš sveica no koŗiem, bet Lielupes 275. skautu vienības priekšnieks R. Rollis no skautu saimes. Prāv. J. Turks 10 gadus bijis šīs vienības garīgais vadītājs. No korporācijas Ventonia, kuŗas filistrs ir prāvests J. Turks, ar dāvanu sveica Alfrēds Balcers. Kalamazū Korporāciju kopas seniors Selonijas filistrs Ervīns Šmits atcerējās jubilāru un kopas vicesenioru no bēgļu nometņu laikiem, un pasniedza velti. Kā pēdējais prāv. J. Turku sveica Sv. Jāņa draudzes priekšnieks Alfrēds Krūmiņš. Viņš arī minēja, ka prāvesta darbībai raksturīga vēl baznīcu celšana kalpošanas laikā draudzēs. Tā viņa laikā celtas baznīcas Latvijā: Blīdenes - Stūrmuižas draudzē, vēlāk viņa ierosmē iesākti būvdarbi Bēnes baznīcai, ko pārtraucis kaŗš; bēgļu posmā Vācijā, aprūpējot Valkas nometnes latviešu draudzi, uzcelta nometnes baznīciņa, bet Amerikā viņa ierosmē uzcelta Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes baznīca.

Draudzes priekšnieks pasniedza jubilāram draudzes locekļu parakstītu adresi un aploksni, bet draudzes dāmu komitejas priekšniece Valija Vīgante — ziedus.

Prāv. J. Turks beigās sirsnīgos vārdos pateicās apsveicējiem un draudzes locekļiem par sadarbību, tāpat māksliniekiem — dievkalpojuma kuplinātājiem.

E. B.

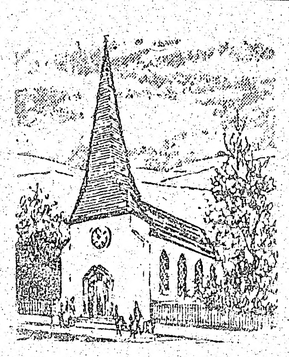

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cresc., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 621-3327, 280 Balmoral Ave.

Mācītājs sastopams baznīcas kancelejā otrdienās no pl. 6.30—9 vak., trešdienās un ceturtdienās no pl. 9.30—12 dienā. Piektdienās no pl. 6.30—8 vak. Pārējās dienās pēc iepriekšējas norunas.

11. aprīlī Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Piedalās archibīskaps A. Lūsis un baritons Juris Cālītis. Dziesmu lapiņas. Pēc dievkalpojuma svētdienas skolas Lieldienu sarīkojums.

15. aprīlī, ceturtdienā, pl. 7.30 vakarā Zaļās ceturtdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Piedalās archibīskaps A. Lūsis un soprāns Alma Skudra-Kārkliņa. Dziesmu lapiņas.

16. aprīlī, piektdienā, pl. 11 no rīta Lielās piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Piedalās archibīskaps A. Lūsis un draudzes koris. Dziesmu lapiņas.

18. aprīlī pl. 6 un 10 no rīta Kristus augšāmcelšanās svētku dievkalpojums. Piedalās archibīskaps A. Lūsis, Dainas koris, ērģelniece Ruta Āze, ērģelnieks un solists J. Barušs. Dziesmu lapiņas. Pēc agrā dievkalpojuma — kopējas brokastis.

25. aprīlī Baltās svētdienas dievkalpojums.

2. maijā 2. svētdiena pēc Lieldienām.

9. maijā Ģimenes dienas dievkalpojums. Mūzikālā daļa. Dziesmu lapiņas.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto. Mājā 8 Rolland Road, Toronto, Ont. M4G 1V5. Tālr. 482-5743. Māc. A. Cops, 84 John Street, Weston, Tālr. 249-6593.

Draudzes mācītāju var satikt birojā trešdienās no pl. 10—12 dienā un no pl. 6—8 vak., piektdienās no pl. 6—8 vak.; arī citā laikā, iepriekš piesakoties.

Sākot ar 28. oktobri, katru otrdienas vakaru pl. 7 — iesvētes stunda.

11. aprīlī pl. 1 dienā Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

16. aprīlī pl. 11 no rīta Lielās piektdienas dievkalpojums. Dievgalds. Koris.

18. aprīlī pl. 6 no rīta Lieldienu dievkalpojums. Koris. Leo Lipomans (tenors). Brokastis.

25. aprīlī pl. 3 pēcp. dievkalpojums.

DIEVKALPOJUMI ANGĻU VALODĀ

2. maijā un 6. jūnijā pl. 1. pēcpusdienā.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

11. aprīlī — Pūpolu svētdienā, pl. 1.30 pēcp. dievkalpojums ar dievgaldu Grace United baznīcā **Bramptonā.**

16. aprīlī — Lielā piektdienā, pl. 5 pēcp. dievkalpojums ar dievgaldu.

18. aprīlī — Lieldienās, dievkalpojums pl. 6 no rīta. Pēc dievkalpojuma kopējas brokastis baznīcas apakšējā zālē.

25. aprīlī pl. 9 no rīta pavasaŗa talka Tālavā.

Māc. R. Ekšteins, 487 Brookdale Avenue, tālr. 782-8570. Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 pēcp. — Bībeles studijas trešdienās pl. 8 vakarā Walmer Road baptistu dievnamā.

Māc. prāv. Dr. R. Kokins, 100 Sunnyside Avenue, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojums katra mēneša otrā svētdienā pl. 1 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South. Māc. K. Kuskevics, 213 East 15th Street, Hamilton, Ont. L9A 4G1; tālrunis 385-9838.

11. aprīlī pl. 11 no rīta dievkalpojums ar dievgaldu.

15. aprīlī, ceturtdien, pl. 7.30 vak. bikts dievkalpojums ar dievgaldu.

16. aprīlī, Lielajā piektdienā, pl. 11 dievkalpojums ar dievgaldu.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trisvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

11. aprīlī pl. 1.30 pēcp. Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Dziesmu lapiņas.

16. aprīlī pl. 1.30 pēcp. Lielās piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Dziesmu lapiņas.

18. aprīlī pl. 6 no rīta Lieldienu saullēkta dievkalpojums. Dziesmu lapiņas.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

Nepārtraukti 20. gadagājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30

Vilnis 1270 AM.

No Niagara WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarborough, Ont.. Tālr. 261-4218.

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagara WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS —

107.7 un TV 29. staciju pl. 11.30 no rīta.

Tuvāka informācija,

700 CLUB, CBN FM radio tel. 889-3126.

Mūsu ilggadējais labais draugs

Ernests Birkenbergs

ir aizsaukts mūžībā 1976. gada 2. aprīlī

Sv. Miķeļa slimnīcā Toronto.

Ardievu, mans biedri,
Mans uzticams draugs,
Nu pienācis laiks ir mums šķirties.
Nu aizsaulē Tu . . .

Patiesā sirsnībā un mīlestībā viņu piemin

Artūrs un Austra Vītoliņi

Gaujas (14.) gaidu vienības Lieldienu sarīkojums — „Lieldienas brauc!" Toronto, kā vienmēr, bija krāšņs un raibs. Augšējā attēlā uzveduma „Pavasaris nāk" dalībnieki, 1. rindā no kreisās: Sandra Dubrovska, Silvija Kalniņa, Sandra Ozola, Ingrīda Freija, Andra Vaivare; 2. r. — Andra Freiberga, Sarma Gaide, Anita Kalniņa, Astrīda Ezergaile un Maira Krastiņa; aizmugurē — Silvija Tint, Ilze Grāvīte, Nora Luksa, Kristīne Pāvelsone un režisore Valda Zobena.
Foto: J. Liģers

Vecā māte kaujas

PŪPOLU SVĒTDIENAS FEĻETONS

Vecā māte jau vairākas dienas savā istabā turēja vāzē pūpolu zarus. Baltie pūpoli no brūnajiem kausiņiem jau bija izspraukušies. Vēl bija jāgaida tikai izplaukstam zaļās lapas.

Mezdēls par šādu vecās mātes niekošanos dūra pirkstu sev pie pieres un skaļi smējās. Cik tad nu vairs ilgi, kad lapas plauks visās malās! Vecā māte nekā neatbildēja, tikai apraudzīja, vai vāzē vēl turas ūdens. Istabas siltumā drīz pūpolu zariem izplauka arī zaļās lapiņas.

Pūpolu svētdienas rītā vecā māte bija jau agri augšā. Pārcilājusi savus pūpolu zarus, viņa sataisīja no tiem brangu slotu un klusi iezagās mazdēla istabā. Parāvusi gultas segu sāņus, vecā māte uzšāva ar izplaucētiem zariem vairākas reizes pa mazdēla plikajiem stilbiem: „Apaļš kā pūpols, apaļš kā pūpols!"

Mazdēls uzrausās gultā sēdus un iesaucās: „Veco māt, nekaujies!" Viņš gan grasījās atņemt kauslīgajai miega traucētājai žagaru bunti, bet vecā māte atsedza vēl tālāk gultas segu un uzšāva mazdēlam ar pūpoliem vairākas reizes, skaitīdama: „Tas tev par latviešu valodas nerunāšanu, tas tev par gaŗajiem sieviešu matiem, tas tev par salāpītām jaunajām biksēm, tas tev par to un to un to . . ."

Kad vecā māte bija pārnākusi no Pūpolu svētdienas rīta dievkalpojuma, meita ar znotu par viņas rīcību bija visai uztraukušies. Viņi saprotot Pūpolu svētdienas agrākās tradicijas dzimtenē, bet vecā māte mazdēlu tikpat kā nopērusi. Šinī zemē par to vainīgajam draudot bargs sods, jo ar šādu rīcību bojājot bērna raksturu un pataisot par garīgu kropli.

Mazdēls tomēr kroplis nepalika, bet kļuva pat gudrāks: kauslīgā vecā māte steidzīgi sūtāma uz veco ļaužu mītni, lai iztrakojas tur.

„Tam puikiņam ir gan galva, dienās būs advokāts vai politķis," sprieda māte. Tēvs, protams, pievienojās — lai vecā iet uz veco ļaužu mītni, savas paaudzes cilvēku sabiedrībā būs īsāks laiks. Vecā māte, audzinādama mazdēlu, kamēr tēvs un māte abi strādāja un izmaksāja māju, gan nebija paspējusi iemācīties zemes valodu, bet lai paciešas, līdz latviešu pensionāri paši uzceļ savu veco ļaužu pili. Būs atkal savā vidē.

Bija tikai viena problēma — vecās mātes pensijas čeki, kas nu aizies viņai līdz uz veco ļaužu mītni. Līdz šim tie palika pašu ģimenē.

Pūpolu svētdienas pērienu drīz aizmirsa arī mazdēls. Kad vecā māte iedeva dolaru, puikiņš kļuva vēl draudzīgāks un noskūpstīja veco māti uz abiem vaigiem, prasot vēl otru dolaru.

„Vai tu vars nekausies, vecomāt?" mazdēls jautāja.

„Nē, ar pūpoliem nopeŗ tikai Pūpolu svētdienā," paskaidroja vecā māte.

„Un ko tu darīsi tajās svētdienās, kad pūpolu vairs nebūt?" mazdēls neticīgi jautāja.

„Pūpolu svētdiena ir tikai vienu reizi gadā," paskaidroja vecā māte.

„Tad jau tu visā gadā tikai vienu reizi drīksti kauties?" jautāja mazdēls.

Vecā māte pasmaidīja un noglāstīja viņam galvu.

Savus pūpolus aizmirsis izplaucēt.

Jukums Jekums

Pastmarkas, nauda . . .

(Turpinājums no 5. lp.)

tiem pasta zīmogojumiem laikā no 1918. — 1921. gadam, par ko viņš arī ieguva pirmo godalgu. Plaši pazīstamais latviešu filatelists J. Ronis šoreiz nebija centies skatītājus iepriecināt ar saviem filatelijas retumiem vai izcilām zināšaņām, bet pieticīgi septiņos ielogos bija devis baltiešu trimdā izdoto propagandas marku klāstu. Kaut gan filatelistiski iekārtots, tomēr ar mazāku filatelistisku vērtību — nacionāli tas bija viens no izteiksmīgākiem un nozīmīgākiem klāstiem. Par šo klāstu J. Ronis ieguva otro godalgu un 3. godalgu par vienā ielogā izstādīto „Latvija - Afrika" seriju ar viltojumiem un variācijām.

Nacionālā klasē no igauņiem otro godalgu ieguva V. Mandvere, bet 3. godalgu L. Avandi. Otro godalgu ieguva arī lietuvietis C. Mantuzas, bet trešo — A. Rusgas. Starptautiski pazīstamais lietuviešu filatelists V. Nortons izstādē piedalījās ārpus konkurences, bet viņa klāsts 14 ielogos liecināja par nopietnām studijām un zināšanām izvēlētā tematā par Lietuvas pirmo pastmarku, tās variācijām un viltojumiem. Žūrijas komisija V. Nortonam izteica pateicību un piešķīra goda balvu.

Vislielākā dažādība bija vērojama vispārējā klasē, kur no 7 dalībniekiem vislielāko atsaucību bija parādījuši igauņi. Pirmo un trešo godalgu ieguva J. Untveils, bet otro godalgu H. Maeste. Interesants bija lietuvieša V. Lukoseviciusa klāsts par pasaules valdniekiem, viņu attēliem pastmarkās un pašrocīgās autogrammas, par ko viņš ieguva pirmo godalgu, bet otro godalgu ieguva K. Kaminskas par Vatikana pastmarkām un aploksnēm. No latviešiem vispārējā klasē V. Spielbergs bija devis divus atsevišķus klāstus, iegūdams pirmo un otro godalgu, bet E. Ozols par dažiem trimdas skautu izdevumiem ieguva trešo godalgu.

Izstādes kopvērtējumā jāatzīst, ka tā kalpojusi ne tikai filatelistiskiem mērķiem, bet vispār arī mūsu nacionālo un brīvības centienu sekmēšanā. Izstāde bija labi apmeklēta un par to plašāku aprakstu bija sniedzis arī Toronto rīta laikraksts The Globe and Mail, sevišķi izceldams Lietuvas vēsturi un pašreizējo okupāciju.

Izstādes rīkošana šogad nrotācijas kārtībā piekrita latviešiem. Rīcības komitejas priekšsēdis bija M. Zichmanis, viņa vietnieks E. Michelsons, bet komitejas locekļi lietuvieši — P. Barbatavičus un A. Dilkus. No igauņiem rīcības komitejā darbojās H. Maeste un V. Mandvere. Žūrijas komisijā darbojās lietuvietis J. Mulevichs, igaunis E. Raids un R. Norītis.

Izstādi 3. aprīlī atklāja Ontario provinces valdības sociālās attīstības ministre Margarete Birča. Izstādes rīcības komiteja bija izdevusi arī speciālas izstādes aploksnes un zīmogu. Katrai tautai bija iekārtoti arī savi stendi, kur filatelisti un interesenti varēja iegādāties itin bagātīgā izvēlē dažādus izdevumus savu kollekciju robu aizpildīšanai.

R. Norītis

Arnoldu Rasu atceroties

(Pārnesums no 5. lp.)

grūž citu citu nost no ceļa (73. lp.), Kristiānisms mums ir kā goda tērps, ko uzvelk reizi nedēļā (29. lp.), Ja kristiānisms savā būtībā nebūtu pārprasts, tad nebūtu varējis izperināties tāds surrogāts kā komūnisms (29. lp.),

Kristīgās dzīves principi ir jāiedzīvina arī politikā (29. lp.). Pasaules varenie var ceļot no vienas zemes uz otru, var rīkot konferences un sanāksmes, var sūtīt viens otram dāvanas un sist uz pleca, bet ja viņos nebūs īstās vienības un patiesības gara — šīm sanāksmēm nebūs absolūti nekādu panākumu (48. lp.). Kaŗu sāka kungi politiķi — pseudokristieši, kas vadīja un vada tā saucamās „kristīgās valstis" (143. lp.), Melu dzīvei agrāk vai vēlāk jāiet bojā (65. lp.). Pareizākais mūsu laikmeta apzīmējums gan būtu kristīgais materiālisms, jo tā tas ir izveidojies, ka uz kristiānisma celma ir izaudzis milzīgs materiālisma koks, kas tagad tuvojas savai pilnībai, savai augstākajai galotnei. Bet mēs zinām — kad tā ir sasniegta, nāk krišana: kulminācija tagad ir tuvu, un gāšanās būs milzīga (28. lp.). Būs milzīgs chaoss, bet tikai sākumā, jo tūlīt ausīs gaiša diena (119. lp.).

Kultūra ir gara darbības produkts garīgajā plāksnē, ne materiālajā (28. lp.). Gars ir tas, kas veido kultūru un nosaka tās attīstības pakāpi (46. lp.). Kas turas pie patiesības, tas to tūliņ aptveŗ bez paskaidrojuma, viņa sirdsbalss skan līdzi patiesības balsij. Tās rezonē, kā divi blakus noliktas vienādas vijoles, kad viena no tām skan. (64. lp.) .

Neviens pasaules miers nevar līdzināties cilvēka iekšējam mieram (65. lp.). Doties uz augšu ir atsacīšanās ceļš, sava „es" nobīdīšana malā. Dzīvē gan bieži otrādi: ja nenotiek pēc mūsu prāta, mums liekas, ka nu visam beigas (90. lp.). Mūsu vecās sirdis neder nekam, ar tām vairs neko nevar iesākt (71. lp.).

Kāda latviešu vidējās paaudzes dzejniece, rakstīdama piezīmes par pavasari, izsaucas: „Kas tā nu par Paradīzi, kuŗas stūrī aug koks ar aizliegtiem augļiem!" Teikums ir tipisks, it kā paķerts no kādas ateistu brošūras. Nelaime tā, ka mūsu intellektuālisti maz lasa. Rakstos nav teikts, ka koks ar aizliegtiem augļiem augtu Paradīzes stūrī, bet gan — paša vidū, centrā (149. lp.). Cilvēkam jāmācās sevi pazīt, lai ieraudzītu, kas slēpjas viņā pašā. Tā ir grūtākā un lielākā māksla (151. lp.).

Daudzi taujā pēc jaunas reformācijas (21. lp.). Dambrosofijas kodols slēpjas apstāklī — ticēt pašam sev. Vecā dzīves gudrība garīgā ziņā līdz šim bija paļauties un ticēt autoritātēm. Jaunā mācība to neatzīst, tā uzrāda individuālismu kā vienīgo pareizo ceļu uz pilnību (159. lp.). Ir vajadzīga reforma, ir jāpaplašina garīgais apvārsnis, piemērojoties mūsu laikam, bet nav jānojauc visa ēka — garīgā celtne, kāda ir brīnišķā un varenā, bet savā būtībā vienkāršā Kristus mācība (161, lp.).

Tie tikai daži prātojumi, tās tikai dažas atziņas — pieņemamas, noraidāmas vai diskutējamas, bet — atziņas . . . Arnolda Rasas piemiņas sarīkojumu LP B Kanadas kopa rīko tieši Lieldienās, 18. aprīlī, pl. 4 pēcp. Latviešu namā Toronto. Ievadvārdus par nesen mūžībā aizgājušo rakstnieku teiks Dr. E. Upenieks, par tematu Kristīgā rakstnieka darbs un nozīme šodien referēs māc. Ā. Čops, personiskas atmiņas par autoru stāstīs LPB goda biedre un preses seniore Biruta Senkēviča, fragmentus no citiem A. Rasas darbiem lasīs Inta Purva.

O. L.

Lūdzu atsaukties

Albertu Akmentiņu

vai personas, kas par viņu zinātu.

Meklē Mārtiņš Kūdriņš 53 Forth Str. Parkdale Victoria, 3194, Australia

Māsīca EMMA BERTANS, dz. Pučuks Latvijā meklē

IRMU KALNIŅU

dzim. Rozenkofs,

dzimusi 1916. vai 1917. gadā.

Lūdzu rakstīt

LILIJAI IVANSONS

12 Maple Lane, Denville, N. J. 07834, USA.

Labāk nelatvietis nekā sarkans latvietis

REFERĀTU UN PĀRRUNU VAKARS LONDONĀ

Latviešu zemnieku savienības Anglijas nodaļai ir paradums pēc biedru gada sapulces rīkot referātu vai pārrunu vakaru. Tāds notika arī šogad 21. martā DVF namā Londonā. Zemnieku savienības Anglijas valdes priekšsēdis agr. E. Zelmenis sanāksmi atklājot norādīja, ka latviešu nacionālo problēmu risināšanai tagad svešumā var būt liela nozīme vēlāk, kad mūsu zemes brīvība un tautas tiesības būs atgūtas. Pārrunas ievadot, redaktrise Austra Liepiņa minēja trīs galvenās grupas: aprūpes, kultūras un politiskās. Kamēr pirmās katēgorijas problēmas esam gandrīz atrisinājuši, otrās un trešās vēl aizvien ir akūtas un tādas arī būs vēl nākotnē. Tās kļuvušas vēl smagākas divu iemeslu dēļ: pastiprināta padomju propaganda dažādos veidos un pieaudzis apolītisms trimdas saimē.

Par asimilāciju kā vienu no nacionālām problēmām runāja Velta Sniķere. Šī problēma vispirms katram jānoskaidro attieksmē pret sevi pašu, tad attieksmē pret citiem un visu sabiedrību. Vērojams, ka zemes, kas agrāk centās veicināt asimilāciju, tagad sāk atbalstīt etnisko grupu darbību, piem. Zviedrija, piešķirot līdzekļus kultūras darbam, veicina arī nacionālo un politisko darbu.

Politisko problēmu risināšanā nozīmīgi ir „apgaismot apmulsinātos", tas ir, tos, kas padevušies propagandai, skata politisko situāciju nereāli, tikai krievu-imperiālistu apgaismojumā.

Trešais pārrunu ierosinātājs Aleksandrs Tērmanis nāca no tās paaudzes, kas Latviju atstāja kā bērns, bet tomēr atceras. Viņš izglītību baudījis Anglijā, bijis rosīgs jaunatnes darbinieks sešdesmitos gados, un tagad, 37 gadu vecumā, objektīvi vērtēja tās problēmas, kas bijušas viņam un viņa laika biedriem, salīdzinot ar tām, kas nodarbina svešumā dzimušo un augušo jaunieti. Abas pirmās problēmas — asimilāciju un politisko pasīvitāti — viņš apskatija no cita viedokļa nekā iepriekšējās referentes. Asimilācijas gadījumos, viņš uzsvēra, iedīglis mekļējams ģimenē. Ja tie būs asimilācijas problēmu pareizi risinājuši, tad arī bērnam nebūs grūtību. Tagad, diemžēl, tas bieži tā nenotiek. Nākošo problēmu — politisko pasīvitāti, viņš saistīja ar optimālo rīcību: trimdas sabiedrības vadītājas personas daudzas mūsu problēmas skatījušas no „vēlamības principa"; vēl aizvien vērojama t. s. pakalpīgā mentālitāte, kas tagadējai jaunatnei nav izprotama un pieņemama. Ļoti nozīmīgas ir kultūrālā rosība, kuras veicināšanā referents ar atzinību pieminēja DV organizāciju, sevišķi Anglijā. Patiesībā visas mūsu kultūras un sabiedriskās dzīves notikumi risinās pilnīgi vai daļēji DV ierosmē un organizācijas mītnēs.

Pārrunās vislielāko atsaucību izraisīja asimilācijas un latviešu balodas saglabāšanas problēma. Izskanēja atziņa, ka latviešu valodas mācība un latviskuma ieaudzināšana uzsākama ģimenē bērna pirmajos dzīvības gados. Veids, kā to darīt, bieži atkarīgs no bērna rakstura. Nereti pārāk neatlaidīga mudināšana runāt un lasīt latviski vai arī patvēruma zemes valodas un kultūras noniecināšana rada tieši pretējo rezultātu. Domas dalījās par to, vai labāk ir censties paturēt latviešu vidū ikvienu jaunieti, kas runā latviski un interesējas par latviešu kultūru, kaut arī viņa politiskie uzskati atšķiras no mūsējiem, piem., marksistiska ievirze. Ja arī pēc politiskiem uzskatiem mūsu saime nebūtu šķirojama, tad marksismu klausītāju vairums neatzina par latviešu saimei pieņemamu.

Klātesošie jaunieši izteicās, ka nav pareizi mudināt jaunos tikai darboties ar tautas tradiciju kopšanu — dejošanu un dziedāšanu. Ja atrisināsies politiskās problēmas, sekos arī kultūras problēmu risinājums. Pārrunas ilga pāri par divām stundām, tā ka pie vārda tika ikviens, kam bija kas sakāms. Vakara beigās E. Zelmenis izteica pateicību un gandarījumu par pārrunu laikā apspriestajiem jautājumiem, kas ierosina pārdomas par turpmāko darbību.

L. S.

Baltiešu meistarsacīkstes slēpošanā

Ziemeļamerikas baltiešu meistarsacīkstes kalnu slēpošanā notika Devils Elbow slēpošanas centrā, Betanijā, piedaloties 43 dalībniekiem. Latviešus pārstāvēja 19 Hamiltonas, Montrealas un Toronto latviešu slēpotāji, izcīnot virkni godalgotu vietu.

Slalomā, divu braucienu kopvērtējumā, elitē klasē uzvarēja igaunis Rons Kūs 54,4 sek, 2. v. Eriks Kalacis (Montreala) 57,3, 3. vietā Loids Ališauskas (liet.) 57,3 sek. Sieviešu klasē.I. Anita Kūss (ig.) 70,6 sek., 2. Vida Stripine (liet.) 72,9 sek., 3. Ingrīda Kalace (Montreala) 74,3 sek. Veterānu klasē 1. V. Čiurlionis (liet.) 71,6 sek., 2. Jānis Verners (Montreala) 72,9 sek., 3. J. Jonaitis (liet.) 79,4 sek. Vecāko zēnu klasē abus braucienus pabeidza tikai lietuvietis L. Stripinis — 59,6 sek. Jaunāko zēnu klasē uzvarēja Pēteris Spricenieks (Tor.) 80,5 sek., 2. Jānis Verners jun. (Montreala) 92,5 sek., 3. T. Lainevols (ig.) 97,3 sek.

Milzu slalomā (arī divi braucieni) atkal pārākais bija R. Kūss 48,3 sek., 2. Eriks Kalacis 51,0 sek., 3. P. Valjas (ig.) 51,2 sek. Sieviešu klasē I. A. Kūss 58,3 sek., 2. L. Stripine 59,0 sek., 3. I. Kalace 59,6 sek. Veterānu klasē 1. V. Čiurlionis 59,4 sek., 2. A. Nakas (liet.) 60,1 sek., 3. J. Verners 63,4 sek. Vecāko zēnu klasē 1. L. Stripinis 53,7 sek., 2. Raimonds Sprudženieks (Montreala) 58,1 sek. Jaunāko zēnu klasē 1. P. Spricenieks 60,6 sek., 2. Dāvis Tērauds (Hamiltona) 72,8 sek., 3. J. Verners jun. 77,1 sek.

No mūsu slēpotājiem sacensībās piedalījās arī Egils Kļaviņš, Aldis Levalds, Arnis Budrēvics, Andrejs Dzintars, Māris Kārkliņš, Guntis Tannis, Valdis Grīnbergs, Astrīda Spriceniece, Eriks Kalniņš, Jānis Grāvleja, Pēteris Timšāns un Mārtiņš Birze.

Sacīkstes rīkoja LSAK slēpošanas nozare. G. G.

Ja esat nodomājuši iegādāties

Jaunu 1976. gada automašīnu,

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6,

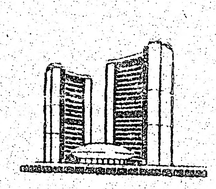

TORONTO PILSĒTAS

PAZIŅOJUMS

PAR ATKRITUMU SAVĀKŠANU

Tā kā Lielā piektdiena, 1976. gada 16 aprīlis, un Otrās Lieldienas, 19. aprīlis, ir atzītas par svinamdienām, minētajās dienās atkritumus nesavāks.

Lūdzu izlieciet atkritumus nākamai kārtējais savākšanas dienai.

Lielos, smagos priekšmetus un laikrakstus arī nesavāks 21. aprīlī, bet to izdarīs 28. aprīlī.

Mēs novērtējam jūsu sadarbību, izliekot atkritumus savākšanai noteiktās dienās.

R. M. BREMNER
Commissioner of Public Works
City of Toronto

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM

un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ märc. netto.

Liela mantu izvēle mūsu veikalā.

Biroja laiks pirmdien — piektd. no pl. 9.00 — 7.00, setdienās no pl. 9.00 — 5.00, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

M6R 2N5 Tālr.: 531-3098.

Mayflower REAL ESTATE LTD

realtor

A. LAKSTIGALA — pārstāvis

Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas īpašumu pirkšanai.

Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu,

nesaistīgai informācijai zvanīt **438-7070**

1177 Brimley Rd. Scarboro

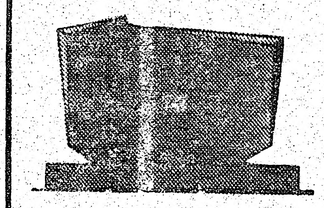

PIEMINEKĻI

Igauņu uzņēmums

YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un
eiropiešu mets

PAVASARA **LE 1-7353**

delikatešu veikals un konditoreja

361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

LATVIJA AMERIKĀ

LAIKRAKSTAM

125 BROADVIEW AVE, Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $21.—
☐ 6 mēnešiem $11.50
☐ 3 mēnešiem $ 6.—

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda

VISJAUNĀKĀS GRĀMATAS

Arch. A. Lūsis—Civlēks bez mājas, dienas grām.	$5.60
L. Bērziņa — Līdzinieks, romāns	$8.50
P. Kundziņš — Latvju sēta	$25.00
T. Lazdiņa — Teach Yourself Latvian	$2.95
J. Babris — In Human Touch (dzej. angļu val.)	$5.95
L. Muižniece — Pēdas, apcere	$3.75
K. Strods — Nedrīkstu raudāt—nevaru smiet, st.	$8.00
L. Bārene — Dzīves straumē, rom.	$7.25
Pauls Puzinas — gleznu mape	$25.00
A. Plaudis — Kaina bērni, rom.	$9.50
H. Vītols — Marta pali, esejas par V. Purvīti	$17.00
M. Čuibe — Torņu un drupu bezdelīgas	$8.50
K. Ieviņš — Medulājs, rom. 3. daļās	$12.00
H. Biezais — Ne ikkatrs, kas uz mani saka...	$12.00
J. Klīdzējs — Prezidents un Latvijas paaudze	$9.60
Ž. Unāms — Es viņu pazīstu, biogr. vārdn.	$12.75
Ž. Unāms — Zem Barbarosas šķēpa	$8.25
Al. Barons — Mana sieva, mans dēls? rom.	$8.00
A. Dziļums — Gaidi mani', rom.	$8.00
Z. Liepa — Zvaigžņu gaisma — sniega gaisma, dz.	$5.00
E. Aistars — Adatas ēnā, rom.	$8.00
Z. Mauriņa — Dzintargraudi, mīlest. st. un pārd.	$7.00
E. G. Uait — Audzināšana	$7.50
A. Baumanis — Grāfa kunga sūtnis, rom. I-II-II	$18.00
„ — Saderinātie, rom. I-II	$12.00
„ — Hernhūtieši, rom. I-II-III	$18.00
I. Petersons — Mežu vilki, part. cīņas	$8.50
A. Michelsons — Aklais Valentīns, rom.	$7.00
J. Širmanis — Roze un dadzīši, stāsti	$5.50
V. Toma — Pēc uguns, dzej.	$5.00
Arn. Rasa — Gaismas stars tumsā, apceres	$6.25
Vold. Richters — Vakardiena, atmiņu tēlojumi	$7.50
Māc. K. Briedis — Dieva Valstība ir Jūsu vidū	$7.00
P. Klāns — Kadet, uguni! atmiņas	$11.00
Dž. Makfersona — Osians, skotu eps.	$7.50
Edg. Dunsdorfs — The Baltic Dilemma	$12.50
A. Solžeņicins — Gulaga II daļa	$ 14.00
I. Barušs — Koka kaijas, dzej	$ 3.00
S. Steiners — Kaķu kāzas, latv. t. dz. virkne	$ 1.50
J. Jaunsudrabiņš — Piemini Latviju	$ 2.50
Andr. Eglītis, Velta Sniķere — No such place lasts summerlong, dzej. angļu valodā	$3.00
Art. Landsmanis — Pastāvēt vai iznīkt, Baltijas tautu destrukcija	$5.00
A. Balka — Varvīksnēm skanot, dzej.	$5.50
T. Zeltiņš — Nu ir tā stunda, rom.	$7.00
Dž. Barrons — KGB padomju aģenti	$9.00
J. Zariņš — Skaistais ģimnazijas laiks	$8.75
J. Babris — Draudzība uz spārna	$4.75
J. Babris — Friendship on the wing	$5.95
K. Ieviņš — Mežābeles koka kastīte, stāsti	$8.60
Sakārt. L. Valtere — Rokdarbu rokas grāmata	$20.00

DABŪJAMAS

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5,

Tālr. 921-7121

Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

Patiesība nav vairs...

(Turpinājums no 2. lp.)

savu konstitūciju, kas garantējot tiem tiesības, no kurām tagad vadoties cilvēku sabiedrība un kas esot dokumentētas Cilvēku tiesību deklarācijā un Helsinku vienošanās dokumentā. Nekāda diskriminācija vai vajāšanas Pad. savienībā nepastāvot.

Savā vēstulē bīskaps Nordervals ziņo, ka sakarā ar šo interviju astoņi norvēģi, starp tiem 6 parlamenta locekļi, pieprasījuši 10 dienu vīzu Pad. savienības apmeklējumam. Pieprasījumā paskaidrots, ka delegācija grib satikties ar profesoru A. Sachārovu, ģenerāli P. Grigorenko, priesteriem Dimitriju Dudko un Gļebu Jakuņinu; bez tam delegācija prasa atļauju apmeklēt cietumā baptistu vadoni Geigi Vinsu, biologu Sergeju Kovaļjevu un žurnālistu Vladimiru Bukovski. Vladimira cietumā Maskavā pašreiz atrodas arī mūsu tautietis Gunārs Rode.

Sadarbībā ar Latviešu nacionālās apvienības Kanadā informācijas nozares vadītāju Dr. L. Luksu, esam rakstījuši bīskapam Nordervalam un lūguši viņu griezties pie norvēģu delegācijas ar ierosinājumu — apmeklējamo un intervējamo cietumnieku sarakstā uzņemt arī grūti slimo Rodi," teica archibīskaps un turpināja: „Jāpiezīmē, ka cerības uz vīzas iegūšanu gan nav visai lielas. Kādu agrāko norvēģu lūgumu padomju sūtniecība atgriezusi atpakaļ bez jebkādiem paskaidrojumiem. Padomju iestādēm bail no patiesības. Cita secinājuma šai sakarībā nav."

Arī Pasaules baznīcu apvienība sākusi vākt materiālus par to, kā Helsinku konferences atzinumi tiek iedzīvināti līguma parakstītājās valstīs. Šo zemju baznīcas aicinātas sniegt savus ziņojumus un vērojumus, ko izvērtēs Pasaules baznīcu apvienības centrālās komitejas sēdē augustā. Aicinājumu sniegt ziņas saņēmis arī archibīskaps A. Lūsis.

Šai sakarībā archibīskaps paskaidro: Tagad esmu saņēmis arī Pasaules baznīcu apvienības 5. Asamblejā pieņemtā dokumenta par Netaisnības paveidiem un cīņu dēļ brīvības pilnīgu tekstu. Šis teksts gan vietām atšķiras no iesnieguma, ko izstrādāja attiecīgā sekcija, kurā arī es piedalījos, bet visumā tas atspoguļo sekcijas dalībnieku pārrunas un atzinumus. Minēšu te dažus citātus no piesūtītā dokumenta. — Dokuments sākas ar teoloģisku ievadu — kāpēc baznīcai, sekojot Jēzus Kristus evaņģelijam, jāstāv nomodā par cilvēku tiesībām un bezbailīgi tās jāaizstāv, nebaidoties no konsekvencēm un upuriem.

Tālāk lasām: „Mūsu samaitātā pasaulē nav nevienas tautas, kur cilvēku tiesības būtu pilnīgi īstenotas... Ir svarīgi, kad baznīcas no deklarāciju pieņemšanas cilvēku tiesību jautājumā sāk darboties šo tiesību īstenošanā... Mūsu galvenais uzdevums ir īstenot šīs tiesības tur, kur mēs esam, bet ja kaut kur ir tie, kas nespēj to darīt, tad mēs esam aicināti būt to balsi, kas spiesti klusēt; mums jābūt apspiesto aizstāvjiem. Lai to darītu, mums mūsu rīcība jāpamato pareizā informācijā."

Dokumenta 22. paragrafā lasām: „Visiem cilvēkiem ir tiesības brīvi noteikt savu politisko statusu un brīvi sekot saviem ekonomiskiem, kultūrāliem un sociāliem mērķiem. Šīs tiesības bieži tiek pārkāptas no svešām valdībām un varas iestādījumiem, kā arī ar internu apspiešanu un diskrimināciju... Baznīcām jānosoda šādipārkāpumi un jāņem aktīva dalība nacionālas suverēnitātes un pašnoteikšanās nodrošināšanā cilvēkiem, kam šī iespēja ir liegta".

25. paragrafā lasām: „Baznīcām nopietni jāpārbauda varas nesēju mēģinājumi attaisnot cilvēku tiesību pārkāpumus" un 14 paragrafā lasām: „Kur cilvēku tiesības tiek pārkāptas ar koloniālu varu vai netaisnu politiku, ekonomisku vai militāru iejaukšanos — vai arī viņu zemju okupāciju no svešas varas — izdzīšanu no viņu zemes, rasisma, militāru vai citāda veida apspiešanu — tur (baznīcām) jāskatās dziļāk par propagandu, ko veic apspiedēji, un jāņem vērā īstenība, kādā atrodas cietēji, palīdzot kristiešiem izprast viņu patieso stāvokli un cīņu par viņu taisnīgām tiesībām. Īpaša vērība piegriežama politisko ieslodzīto un bēgļu vajadzībām. Dažos gadījumos mācītāja palīdzība prasa drosmi, bet Kristus aicina mūs materiāli un garīgi atbalstīt tos, kas cietumā, vai arī kas ir atstumti, sniedzot atbalstu arī viņu ģimenēm."

Dokumentā plašāk runāts arī par reliģisko brīvību, kas deklarēta dažādos dokumentos un konstitūcijās. Reliģiskās brīvības pamatprincipi mums jau zināmi. Interesants ir tikai norādījums, ka reliģiskā brīvībā jāieklauj arī baznīcas tiesības un pienākumu kritizēt valdošos iestādījumus, kad reliģiskā pārliecība aicina to darīt."

Liekas, ka aizvien vairāk baznīcas sāk atskarst, cik liela taisnība bijusi nelaikā archibīskapa vārdiem, ko viņš jau 1947. gadā teicis kādā Luterāņu federācijas eksekutīvās komitejas sēdē: „Baznīca nekur nav brīva, kur tā nevar norādīt uz valdības grēkiem."

Agrāko gadu pieredze rāda, ka par cilvēku tiesību pārkāpumiem un reliģiskās brīvības ierobežošanu nekādi iesniegumi no Pad. savienības baznīcu puses nav sagaidāmi. **Rd.**

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA
OBLIĢĀCIJAS UN NOTĀRS
316 Harbord Street, Toronto, Ont. Tel. 534-9447

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

DAVANAS KATRAM GADĪJUMAM
KERAMIKA, ROTASLIETAS, ADAS UN KOKA IZSTRADĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA
Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5
Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.
921-7121

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS
dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen).
Perupieniņš (Royal Jelly) no
ERGĻU LIGZDAS DRAVĀM
30 Dewson St., Toronto 17, Tālr. 534-0563

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikties tālr. 921-3924
470 College St. (pie Bathurst) Toronto M6G 1A1

Radi meklē

Annu Jansoni

No Dobeles apkārtnes Nārīšu mājām. Rakstīt:

Ritai Auziņai 289 Withrow Ave. Toronto M4J 1B6, tālr. 465-9833.

Daugavas Vanagu nams
125 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRA IZVĒLĒ. SVĒTDIENAS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

Daugavas Vanagu klubs
atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai iesk., piektd. un sestd. no pl. 12—1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.

kas? kur? ko?

Town & Country R.E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis

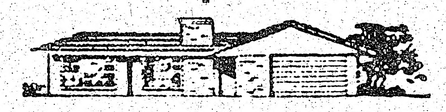

41 Heathcote Avenue, Willowdale, Ont. M2R 1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet uzticīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas
Atlaide
Benjamiņa filmu laboratorija
347 RICHMOND ST. E
TORONTO, ONT.
M5A 1P2
Tel. (416) 863-1166

A. Eglītis — TV RENTALS
19" $12.00 mēnesī
23" $12.00 mēnesī
krāsu $20.00 mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1461
595 St. Clair Ave. W., Toronto, Ont., tel. 654-1154

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI
- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM
- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber
PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9
(416) 466-1514

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Alcan Building Products
Authorized Dealer
Māju īpašnieki!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem
Ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:
1) Ietaupa darbu un laiku 2) Izolāciju un apkures izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.
△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGI
△ DURVIS
△ MARĶĪZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

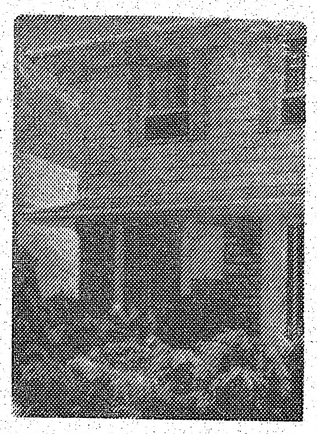

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 Īpašnieks Arturs Mīme
2226 Dundas St. W. Toronto, M6R 1X3

VALUDE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkalis
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4. Ont., tālr. 533-2837

Elza Avots
Broadview Wools, Arts & Crafts
674 Broadview Ave., dienvidrietumos no Danforth Ave.
Tālr. 469-2005
Piedāvā ■ dažādas vilnas dzijas (vietējās un ārzemju) un izstrādājumus.
■ dāvanas dažādiem gadījumiem
■ latviskus rokdarbus, audumus u. c.
■ materiālus latvisku rokdarbu un tautas tērpu izstrādāšanai.

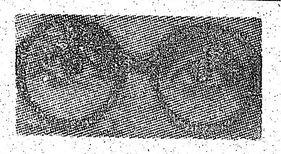

RATAS
— IGAUŅU OPTIĶIS
247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm ● Acu pārbaude
Zeiss ● Rodenstock ● Christ. Dior rāmji
Specialitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)
Pulksteņi: Omega, Tissot, Bulova. Latviešiem atlaide

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem viesībām
kāj viesību galdus
Tel. 922-2931

LATVISKI KAPA AKMEŅI

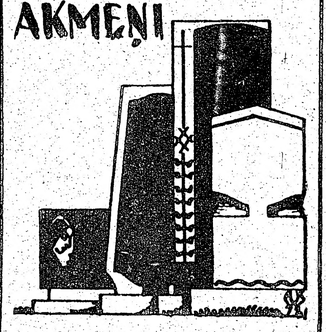

latvieša izpildījumā
A. A. Kopmanis
19 Millbrook Cr.
Toronto 6.
Tālr. 466-5126

SKYLINE
REAL ESTATE LIMITED
I. JANKOVSKIS, PRES.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
APDROŠINĀŠANAS AĢENTŪRA
OBLIGĀCIJAS
ĪPAŠUMU NOVĒRTĒŠANA
Galvenais birojs:
87 Roncesvalles Ave
TORONTO 3, Ont.
533-8553

DV klubs Toronto pagājušā ziemā sponsorēja vietējos jauniešus BANTAM hokeja līgā. Astoņu vienību starpā komanda izcīnīja trešo vietu. Augšējā attēlā redzami DV kluba atbalstītās jauniešu vienības 11 spēlētāji (trim vienības dalībniekiem neesot klāt), kas redzami DV kluba tērpos. Aizmugurē pa kreisi komandas treneris A. Lovers.

Vai čechu bēgli deportēs?

Kanadas augstākā tiesa atbalstījusi imigrācijas ministrijas rīkojumu par čechu politiska deportēšanu uz Čechoslovakiku deportēšanu uz Čechoslovakiju un atteikusies uzklausīt tālākus pierādījumus šī bēgļa lietā.

Morcineks, kas strādā Montrealā par viesnīcas vadītāju, izteicies: „Es vienkārši nevaru ticēt, ka mans apellācijas lūgums noraidīts. Tas nozīmē, ka miljoniem citu, kas dzīvo komūnistu pārvaldītās zemēs un vēlētos izkļūt brīvībā, durvis uz Kanadu ir slēgtas.

Deportēšanas gadījumā uz Čechoslovakiju Morcinekam draud 5 — 15 gadi cietuma sods par nobēgšanu no kuģa 1974. gadā Kvebekā, jo viņa tēvs bijis Aleksandra Dubčeka atbalstītājs. Pēc nobēgšanas Morcineks pieteicies pie Kanadas imigrācijas ierēdņa un lūdzis politiskā bēgļa statusu. Imigrācijas ministrija tomēr atzinusi viņu par dezertieri, kas deportējams uz Čechoslovakiju.

Konservātīvais parlamenta loceklis Džeks Eps, kas kritizējis parlamentā imigrācijas likumu, izteicies, ka viņš ierosinās parlamentā, lai imigrācijas ministrs Andrass izdod īpašu ministrijas apliecību, kas atļautu Morcinekam palikt Kanadā. Ministrs Andrass 1974. gadā izdevis 18.884 šādas apliecības, kuŗas vairums saņēmuši Čīles kreisie bēgļi.

Mācītāja ievešana amatā Hamiltonā

Hamiltonas latv. ev. lut. Kristus draudzē 4. aprīlī ieveda amatā jaunievēlēto mācītāju K. Kušķēvicu. Oficiālo ceremoniju izdarīja Kanadas sinodes pārstāvis māc. Vebers un archibīskaps A. Lūsis, pēc tam klātesošie mācītāji Ā. Čops, E. Ķerģis un J. Cālītis svētīja amatā ievesto mācītāju. Sākuma liturģiju vadīja māc. E. Ķerģis un J. Cālītis. Svētrunu teica māc. K. Kušķēvics, lūgšanu — māc. Ā. Čops. Aizlūgumā pieminēja no dzīves aizsaukto līdzšinējo draudzes mācītāju E. Pavasaru. Beigu liturģiju vadīja archibīskaps A. Lūsis. Dievkalpojumu ar divām dziesmām kuplināja draudzes koris A. Skudras . Kārkliņas vadībā.

Pēc dievkalpojuma baznīcas lejas telpās draudzes dāmu komiteja bija klājusi kafijas galdu. Šeit jaunievesto mācītāju ar dziesmām sveica draudzes koris. Runāja draudzes priekšnieks O. Bērztīss, pakavējoties pie draudzes drūmajām dienām pagājušajā gadā, kad tā zaudēja ilggadējo mācītāju.

Ar ziediem jauno draudzes ganu sveica draudzes dāmu komiteja, Hamiltonas latviešu gaidas un skauti, sestdienas un svētdienas skolas audzēkņi. Pēc tam māc. K. Kušķēvicu apsveica arch. A. Lūsis un pasniedza grāmatu. Māc. Ā. Čops sveicināja jauno draudzes ganu savā un prāv. A. Skrodeļa vārdā. Sv. Jāņa draudzes māc. I. Gaide visu triju Toronto ev. lut. draudžu vārdā pasniedza jaunajam ganam dāvanu — galda lampu. Vēl sveicināja mācītāji J. Cālītis un E. Ķerģis.

Rakstveida apsveikumus bija piesūtījuši: Kanadas apgabala vadītājs prāv. A. Voitkus no Montrealas, ASV vidienes apgabala vadītājs prāvests J. Turks, Toronto Austrumu draudzes mācītājs A. Briedis, Hamiltonas igauņu draudzes māc. A. Kivisiks, Sv. Katrīnu un Londonas draudžu mācītājs J. Prauliņš un Vinipegas Sv. Krusta draudzes priekšnieks L. Jurēvics.

Māc K. Kušķēvics pateicās visiem apsveicējiem un laba vēlētājiem, iepazīstinot ar saviem ģimenes locekļiem.

— J. G.

Piešķirtas Goppera balvas

Ģenerāļa Goppera fonda goda balvu mūzikā piešķīra komponistam Andrejam Jansonam Ņujorkā par 10 latviešu tautas deju aranžējumu vokālam un instrumentālam ansamblim, literātūrā Tonijai Krūkai Toronto, Kanadā, par jaunatnes romānu Rīgas Ieviņa, tēlotājā mākslā Ēvaldam Dajevskim Ņujorkā par kostīmu un dekorāciju metiem Annas Brigaderes lugai Princese Gundega un Karalis Brusubārda un latviskā audzināšanā bērnu žurnālam Mazputniņš, 200. numuram iznākot. Katras balvas lielums ir 500 dolaru. Atzinības rakstu piešķīra Atim Lejiņam par rakstu seriju periodikā Gorkija lielā 11o Balvu piešķīrumus paziņoja ģenerāļa Goppera 100 gadu jubilejas sarīkojumā Ņujorkā, DV namā, 3. aprīlī. Balvas ir par 1975. gadu.

Ģenerāļa Goppera 100. dzimšanas dienas atceres sarīkojumu ievadīja J. Padegs, norādot, ka Goppers bijis sekmīgs strēlnieku vadonis, bet miera laikā iesaistījies jaunatnes audzināšanas darbā un bijis pirmais latviešu skautu priekšnieks. Par ģenerāļa Goppera dzīvi un darbiem referēja V. Neimanis, atzīmējot viņa nopelnus kaŗa laikā un miera laikos.

Ar 1961. gadu fonds ir uzsācis gadskārtēju marku akciju. Uz markām atzīmēts kāds svarīgs notikums vai ievērojama doma. Tās ieguvušas ievērību arī marku krājēju aprindās.

Redzamākās ir balvas dažādās nozarēs, kas līdz šim piešķirtas 38 gadījumos, ieskaitot šā gada godalgas. Izdotas 10 grāmatas, 7 krāsojamās burtnīcas, 1 nošu un 1 dziesmu grāmata. Fonds financējis dziesmu grāmatas izdošanu jaunatnes dziesmu svētkos pagājušā rudenī Montrealā.

Godalģotais A. Jansona darbs domāts kā pavadījums deju uzvedumiem. Mūzika ir krāšņa un ilustrātīva. Kompozicijā izmantoti kā vecie tautas instrumenti, tā modernie, bet sievu un vīru balsis lietotas kā instrumentu aizstājēji. Godalgotais darbs ļoti nepieciešams jaunatnei — tāds bija godalgošanas komisijas atzinums. Trīs no godalgotām 10 dejām atskaņoja klausītājiem.

Tonijas Krūkas godalgotais jaunatnes romāns Rīgas Ieviņa ir darbs par Rīgas meitenes nodarbībām uz laukiem. Darbība pa daļais risinās pilsētā, pa daļai lauku sētā, ar priekiem un bēdām, ar palaidnīgiem un paklausīgiem bērniem. Grāmatā 22 nodaļas, tā piemērota pusaudžiem. Autore bija ieradusies no Toronto Ņujorkā un sarīkojumā nolasīja no godalgotās grāmatas nodaļu par nēģiem.

Godalgu Mazputniņam saņēma ilggadējais redaktors Laimonis Streips. Savā uzrunā viņš norādīja, ka Mazputniņš radīts ar apsvērumu, ka latviešiem nav jāpārtautojas, bet lai latviešu bērniem ārpus Latvijas būtu laba lasāmviela un tie varētu iemācīties latviešu valodu. Tas ir tipisks nacionāls žurnāls, kas stāsta par Latviju un tās likteni. To tagad pasūtina vecāki, kas paši dzimuši ārpus Latvijas. Abonentu skaits ir apmēram tāds pats kā agrāk. Redaktors L. Streips savu uzrunu nobeidza ar neparedzētu paziņojumu, ka pēc 17 gadu darba aiziet, kaut šinī laikā izdoti 204 numuri. Šim bērnu žurnālam vēl nav atrasti redaktora aizstājēji. Ja arī līdz jūlijam tas nebūs izdevies, žurnāls vairs nevarēs iznākt.

Tēlotājā mākslā E. Dajevska kostīmu un dekorāciju metiem ir augsts mākslinieciska līmenis. Lugā pasakaini notikumi risinās pasakainā gaisotnē. Tur ir 8 skatuves gleznas, bet kostīmi padziļina pasakaino gaisotni. E. Dajevskis strādā par dekorātoru amerikāņu teātros.

Pēc oficiālās daļas pāri par 100 apmeklētāju pakavējās pie sagādātā cienasta.

—be

Attieksmes . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

ka neskaitāmi miljoni, pasakaina bagātība nevar atsvērt personīgu laimi un garantēt gara un miesas veselību. Pieticīgākais nabadziņš ar labu veselību un sirdsmieru var būt laimīgāks par gandrīz bagātāko cilvēku pasaulē, kā tas bija Hjūza gadījumā, kuŗu dienu un nakti apsargāja miesassargi un par kuŗu rūpējās pasaules slavenākie dziednieki. Varbūt ka teiktais neattiecas uz atsevišķiem cilvēkiem vien. Paskirstiet vēstures lapas — lielākas varas mūžības mērauklā bijušas un būs tikai pārejošas parādības, un padomju imperija nav nekāds izņēmums..

Aleksandrs Ķegumnieks

VAI LAIME NELAIMĒ?

Pagājušās nedēļas nogalē Tonija Snodena vaska modelis izvākts no Madamas Tiso Londonas mūzeja, jo viņš vairs nav persona grāta. Vispār lorda Snodena karjērai Anglijā ir pienācis gals, jo karalienes un karalienes mātes dusmas ies tālu. Jāatceras Vindzora hercoga liktenis, kas bija spiests dzīvot trimdā. Līdz šai dienai viņa atraitnei nav piedots un viņa nekad neiegūs titulu ko vēlējās — viņas karaliskā augstība. Jāatceras Pēteri Taunsendu, kas bija „metis acis' uz princesi Margaretu. Arī viņš tika „sodīts' ar dzīvi un darbu Briselē, Beļģijā.

Tonija Snodena dzīve Anglijā vairs nav iedomājama. Princis Filips, Kentas hercogs un princese Aleksandra jau tagad ir pret viņu naidīgi noskaņoti. Savādā kārtā neviens nevaino Rodiju Levelinu (Roddy Lewellyn), kas bijis iejaukts Snodena ģimenes problēmās un kuŗu princis Filips gan nosaucis par augstākās sabiedrības „dropout".

Bet Snodena nākotne materiālā ziņā liekas diezgan gaiša, ja viņš par saviem memuāriem pieņem 2,3 milj. dol. piedāvājumu no Viking Press ar Džekijas Onasis starpniecību, kas ir šī uzņēmuma konsultante.

Mūsu mīļā

Monika Broņislava Timuška

dz. Ilginis

dzimusi 1918. gada 23. jūlijā Latvijā

mirusi 1976. gada 6. aprīlī Toronto.

Aizlūgums 9. aprīlī pl. 7.00 vak. Rosar - Morrison bēŗu namā

Mīlestība nekad nebeidzas . . .

Mīlestībā

vīrs, meita, mazdēls,

vīra brālis ar sievu un brālis Zviedrijā